

Somalische broers na vakantie in Landgraaf vermist

LANDGRAAF - Twee Somalische jongens, die van hun vakantieadres bij een oom in Landgraaf op weg waren naar hun woonplaats Zeist, worden sinds de vorige week vrijdagmiddag vermist. De broers zouden met de bus naar Heerlen reizen en in die stad de trein nemen naar Utrecht, waar ze diezelfde avond om 18.00 uur moesten arriveren. De jongens zijn echter nooit aangekomen.

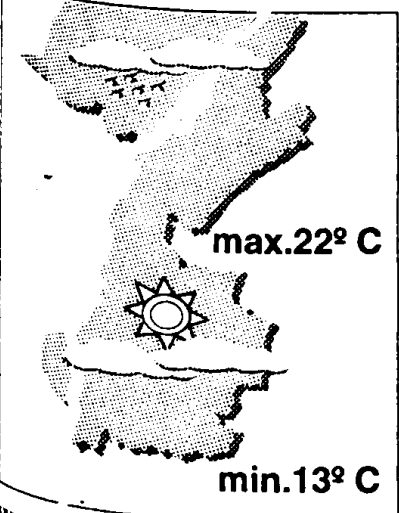
Mahad Mohammed Aden (13) en zijn broer Faisal Mohammed Aden (14) zijn het laatste gezien bij een bushalte aan de Hereweg. Hun oom heeft hen daar een week geleden om 15 uur naartoe gebracht. De politie in Landgraaf is gisteren gestart met een intensieve speurtocht naar de beide jongens. Volgens I. van de Wouw van de Landgraafse politie ontbreekt elk spoor vanaf het tijdstip dat de jongens in de bus zijn gestapt. Navorsingen bij busmaatschappij VSL en de Spoorwespolie hebben niets opgeleverd. Mogelijk zijn ze het slachtoffer geworden van een misdrijf. Maar we gaan er nog vanuit dat ze gewoon een verkeerde trein hebben gepakt en nu ergens rondzwerven."

Zie verder pagina 15
● Landgraafse familie Aden is overtuurd

'Vliegende brigade' van 12 naar 64 man

HEERLEN - De 'Vliegende brigade' van de marechaussee, die controles van vreemdelingen rond de grenzen in Zuid-Limburg verzorgt, worden uitgebreid van 12 naar 64 man. Het nieuws over de uitbreiding komt een dag nadat bekend werd dat de vreemdelingendiensten in Zuid-Limburg 46 agenten extra krijgen. De marechaussee heeft de aankracht al duizenden vreemdelingen gecontroleerd. In totaal werden 809 aanhoudingen verricht. De 'vliegende brigades' zijn vooral gespecialiseerd in het wapenbezit bij vreemdelingen vooral uit het voormalige oostblok.

Zie verder pagina 17
● 'Veel criminelen komen ongemerkt Limburg in'

WOLKENVELDEN
Gebieden met verhoogde neerslagactiviteit ten zuiden van ons trekken met een westelijke stroming naar het oosten. Daarom zijn er naast wolkenvelden ook zonnige periodes. Met een zwakke tot matige wind en een middagtemperatuur van circa 22 graden is het best een redelijke dag. Vanavond daalt het kwik tot 13 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 06.40 onder: 20.39
maan op: 22.17 onder: 12.29

MORGEN:
zon op: 06.42 onder: 20.37
maan op: 22.46 onder: 13.32

Zomerhitte leidt tot behaarde bloemkolen

Leeftijd is geen redding Van Damme
PAGINA 3

GS eist extra geld van nieuw kabinet
PAGINA 13

Provinciebestuur houdt zichzelf spiegel voor
PAGINA 16

Racestal van Jos Verstappen wacht fikse straf
PAGINA 21

Krajicek loot Siemerink
PAGINA 21

Chris Boardman: goud in duplo
PAGINA 22

● Jos Verstappen

Zaterdag blikht het Limburgs Dagblad terug op twintig jaar medische faculteit van de Rijksuniversiteit Limburg in Maastricht. Mensen van het eerste uur verhalen over de intensieve lobby, het probleemgestuurd onderwijs; de eerste artsen staan stil bij de eerste cursusjaren.

Rechercheur zet geld drugsvangst op eigen rekening

DOOR ROB PETERS

MAASTRICHT - Een rechercheur drugszaken van de regiopolitie Zuid-Limburg heeft 10.000 franse francs (ongeveer 3200 gulden) die bij een geslaagde aanhouding van een drugsdealer in Maastricht in beslag waren genomen, op zijn eigen rekening gestort. De agent is in afwachting van een nader onderzoek buiten dienst geplaatst.

Woordvoerder Cary van Gestel van korpschef H. Mostert van de Zuidlimburgse politie heeft dat gisteravond bevestigd. De verdwijning van het geld werd onlangs tijdens routinewerkzaamheden ontdekt. Onmiddellijk zijn daarop de korpsleiding, de korpsbeheerder en het Openbaar Ministerie in Maastricht in kennis gesteld. Na overleg werd toen besloten de afdeling Interne Zaken van de regiopolitie een nader onderzoek te laten instellen, dat al snel resultaat had.

Het met drughandel verdiende geld was door de betrokken agent al in 1993 in beslaggenomen toen hij betrokken was bij de aanhouding van een aantal verdachten van handel in verdovende middelen in Maastricht. De agent heeft het geld niet volgens voorschrift direct op het politiebureau gedeponceerd, maar in zijn zak gehouden. Later heeft hij het op zijn rekening gestort. Met het Openbaar Ministerie wordt in de komende dagen nader overlegd hoe het onderzoek verder zal worden voortgezet.

De geruchten over fraude binnen de politie circuleerden al enkele dagen. Maar woensdag nog onthield het Openbaar Ministerie in Maastricht zich van elk commentaar. De betrokken agent hangt behalve ontslag ook een strafrechtelijke vervolging boven het hoofd wegens verduistering in dienstbetrekking. Verleden jaar overkwam dat een motoragent uit Venlo die van Duitse verkeerszondaars ontvangen boetes niet afdroeg. De man kreeg vier maanden celstraf opgelegd en werd door de korpsbeheerder na een lange schorsing uiteindelijk ook ontslagen.

Kapelaan deelt gele kaart uit

SITTARD - Met het uitdelen van gele kaarten probeert kapelaan J. Braun van de Sittardse parochie de Baandert sinds kort 'zondaars' in het gareel te houden. De waarschuwingen zijn bestemd voor mensen die niet of nauwelijks bijdragen in de kosten van de parochie.

De kapelaan is geschrokken van de opbrengst van de actie Kerkbalans. De maand juli vertoonde volgens hem wel een inhaaleffect. „Maar deze inkomsten zijn bijna uitsluitend van mensen die al bijdroegen of zelfs alvast vooruitbetaalden. Dat betekent dat we op korte termijn serieuze problemen krijgen,” vreest Braun. De hogere bijdragen in juli waren niet voldoende om het gat te vullen dat in mei en juni was gevallen. Braun blijft daarom somber gestemd.

De zorgelijke woorden heeft de kapelaan op een geel papierje laten drukken. Aan het slot van zijn oproep aan de parochianen om mee te doen aan kerkbalans, schrijft hij: „Een gele kaart geldt in de sportwereld als een serieuze waarschuwing om erger te voorkomen. Neem deze kaart daarom ter harte!”

Foto: REUTER

Bond vreest banenverlies VSL

DOOR PETER BRUIJNS

HEERLEN - De openbare aanbesteding van het openbare busvervoer in een deel van Zuid-Limburg dreigt rampzalig uit te pakken. Als in plaats van het Verenigd Streekvervoer Limburg (VSL) concurrenten bedrijven mogen gaan rijden in het gebied tussen Eijsden, Maastricht, Valkenburg en Gulpen, kost dat VSL 45 arbeidsplaatsen. Bovendien is de kans groot dat de service aan het publiek achteruit zal vallen: minder ritten, gammele bussen, minder haltes.

Dat vreest districtsbestuurder Jelle Krol van de Vervoersbond FNV. Met name bij de 160 VSL-werknemers in de regio rond Gulpen en Maastricht komen volgens hem banen in gevaar. De ondernemingsraad (OR) van VSL heeft al een zeer verontruste brief naar de raad van commissarissen geschreven. De OR vreest voor de werkgelegenheid en de kwaliteit van het vervoer. Het project begint in mei 1995 en duurt vier jaar.

Maastricht, Valkenburg, Gulpen, Margraten, Wittern en Eijsden aangewezen als proefgebied om ervaring op te doen met het fenomeen 'openbaar aanbesteden'. Dat wil zeggen dat naast VSL ook Stadsbus Maastricht, particuliere busondernemingen of zelfs buitenlandse vervoerders voor 16 september kunnen meedingen naar het passagiersvervoer in deze streek.

● Een Russische officier veegt door zijn gezicht tijdens de afscheidsparade van Russische troepen in Berlijn. De parade markeert de terugtrekking van het Russische leger uit de voormalige DDR. De laatste militairen keren dezer dagen terug naar Rusland.

Parijs viert bevrijding uitbundig

Van onze correspondent

PARIS - De vijftigste verjaardag van de bevrijding van Parijs is gisteren bepaald niet onopgemerkt voorbijgegaan. Honderdduizenden inwoners van de Franse hoofdstad namen deel aan de festiviteiten die tot diep in de nacht voortduurden.

's Ochtends vonden verspreid over de stad tientallen herdenkingsplechtigheden plaats voor de naar schatting drie duizend slachtoffers van de zesdaagse volksoverval die aan de bevrijding vooraf ging. Daarna gaf de voltallige regering acte de presence tijdens een herdenkingsdienst in de Notre Dame. De voorbereidingen voor de massale festiviteiten die gisteravond in het centrum van de stad plaatsvonden, leidden in de

loop van de middag al tot monsterachtige files. Zo ongeveer het hele centrum van de stad was urenleng voor alle verkeer afgesloten in verband met een grootse parade.

De parade, die tussen de Place Denfert Rochereau en het Hotel de Ville in grote lijnen dezelfde route volgde als de Tweede Pantserbrigade van generaal Leclerc die Parijs op 25 augustus 1944 na ruim vier jaar bezetting van het nazi-juk bevrijdde, trok vele honderdduizenden toeschouwers, evenals het aansluitende vuurwerk rond de Seine.

En net als zoals het in die dolzame augustusnacht van 1944 het geval was, dansten de Parijzenaars afgelopen nacht opnieuw tot in de vroege ochtenduren op straat. Het ruim een kilometer lange eerste stuk van de Champs-Élysées, tussen de

Place de la Concorde en het Rond Point des Champs-Élysées, was omgetoverd tot één groot 'bal-musette' waar gedanst kon worden op muziek uit de jaren veertig maar ook op eigentijdse deunen.

De festiviteiten worden vanavond op de Champs-Élysées afgesloten met een spektakel waaraan meer dan zeventien duizend figuren deelnemen. Met dat schouwspel herdenkt Parijs de legendarische triomftocht die generaal De Gaulle die op 26 augustus 1944 over 'de mooiste avenue ter wereld' hield. De Gaulle bracht in 1944 twee miljoen uitzinnige Parijzenaars op de been. Vijftig jaar later zal de opkomst vermoedelijk wat geringer zijn, maar niettemin de wijde omgeving van de Champs-Élysées vanmiddag voor alle verkeer gesloten.

Zie verder pagina 16
● Selectie vervoerder in busgebied onduidelijk

DE KRANT VAN LIMBURG

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): .....

Hiervoor betaal ik
abonnement: 3,25,- per maand
of 36,00 per kwartaal
of 108,00 per jaar
of 108,00 per kwartaal
Mijn bank-/grootnummer voor automatische betaling is: .....

Handtekening: .....
Als beloning voor automatische betaling kies ik voor het volgende cadeau:
☐ badhanddoek ☐ parkeren
☐ reiswisker ☐ pocketcalculator
Stuur deze bon in een open envelop, zonder postzegel, op naar:
Limburgs Dagblad,
antwoordnr. 18, 6400 VB Heerlen

8 710404 400017

Peking Opera in oktober naar Heerlen en Maastricht

Ogen en oren tekort bij Chinees operaspektakel

DOOR HANS MAAS

ROTTERDAM – De stemmen klinken schel en hoog. Geforceerde falset-tenoren weven klankreeksen die in het ongetrainde Westerse oor als kattergejank overkomen, of om het iets eerbiediger te zeggen, als gestileerde krolsheid.

De violen worden zonder vibrato bespeeld, ongeveer als zingende zagen. Vele stokjes slaan, op elkaar en op holle bollen. Ze geven niet de maat aan waarop moet worden gedanst. Het is precies andersom. De drummers volgen de spelers en leggen hun accenten pas als de sprongen hoger of talrijker worden. De gewaden en de schmink zijn adembenemend. De Apenkoning beweegt zijn lange mouwen op vijf verschillende manieren, alle vijf hebben een andere symbolische betekenis. Maar wij die uit de Nederlandse boerenkool getrokken zijn kennen die betekenissen niet. Zo min als wij weten dat handklappende rondrennen paardrijden verbeeldt en langzaam rondlopen verwijst naar een lange reis.

Wat bezielt het Nederlandse impressariaat Stardust om de Peking Opera voor maar liefst vijftig voorstellingen naar Nederland te halen? Is dat niet net zoals onze carnavaleske Deurzakkers op tournee langs lege Chinese zalen sturen? De woordvoester van Stardust deelt deze scepsis niet. Ze twijfelt er niet aan dat de zalen flink vol zullen lopen. 'Ook al ontgaat de helft je, dan nog blijft er genoeg over om voor op het puntje van je stoel te gaan zitten. We hebben een soort best of...-programma laten samenstellen. Heel veel acrobatiek en spektakel. De Peking Opera is niet alleen maar moeilijk zingen. Het is

De Opera van Peking trekt vanaf 1 september door Nederland.

Foto: GPD

vooral entertainment. Stokvechten, dansen, mime, speerwerpen, snelle scenewisselingen, vlaggen zwaaien, oogverblindende kostuums. Je komt ogen en oren te kort."

Kortom, Nederland krijgt een Chinees cultuurlesje voor beginners. De eeuwenoude, veelbetekenende cultuurvorm teruggebracht tot een avondje net-geen-circus. Het publiek waarop wordt gemikt? Zowel de verwende musical-liefhebbers als de mensen die zijn warm gemaakt door de recente succesfilm

van Chen Kaige 'Farewell To My Concubine'. Die film, in Cannes onderscheiden met de Gouden Palm, geeft een nog veel betere inleiding tot wat de Peking Opera voorstelt dan het tweehonderd jaar oude gezelschap Dalian op de Nederlandse podia kan brengen. Kaige laat ook iets zien van de kindermishandeling die voorafgaat aan het uitgroeien tot operaster in China. En hij toont het grootste gevaar dat de sterren in China altijd bedreigde: de opium.

Er waren tijden dat tweederde van de gage bestond uit opium en cocaïne. De operawereld werd volledig geregeerd door de triades, de Chinese onderwereld. Gezelschappen werden met kisten vol papaverpoeder naar Shanghai gestuurd en moesten met zijde terugkeren. In andere tijden stond de Peking Opera in dienst van de (communistsche) machthebbers. Na de machtsovername in 1949 door Mao werd verordonneerd dat 'een land van 600 miljoen boeren, arbeiders en soldaten op het toneel niet langer mocht worden afgebeeld als een

natie van keizers, concubines, feodale generaals, hoeren, geesten en monsters'. Mao's vrouw Jiang Qing 'revolutioneerde' de opera, maar na haar arrestatie in 1977 werden 41 traditionele opera's weer goedgekeurd. Wel bleef nog even Jiang Qing's verbod van kracht dat vrouwenrollen door mannen werden gespeeld en omgekeerd, tot 1964 een normaal versijnsel, met dien verstande dat in vroeger eeuwen net als bij ons alleen mannen en castraten de bühne bevolkten (De mannen hadden een speciale techniek om met de voorgescreven ingebonden vrouwenvoeten te spelen. Ze liepen op hun tenen in schoenen met een extreem hoge hak. Om dat spitzlaufen te oefenen bonden ze een stuk hout aan hun enkel dat over de wreef naar de grote teen liep).

Zoals bij ons de minstreele de culturele, orale communicators waren, waren dat in China de rondtrekkende operaspeelers. In een land met bijna alleen maar analfabeten vormden zij het cement in de samenleving. Vaak drukten zij de wil tot

sociale verbetering van het volk uit. En juist daarom werd het succes van de operagezelschappen steeds argwanend bekeken door de machthebbers. Waarmee in een notedop is aangegeven dat de geschiedenis van de Chinese opera net zo woelig is als de geschiedenis van het land.

Pinda's Toen werd er nog gelachen, geboerd en geschreeuwd in de zaal, tegenwoordig trekken we een net pak aan en zetten ons stijfste smool op. Hoe de Peking Opera er vandaag de dag in China bijstaat is niet helemaal duidelijk. Net als bij ons in de klassieke concertzalen is er sprake van een zekere vergrijzing van het publiek. Ook in China wordt tegenwoordig naar soap op de televisie gekeken, ook in China gaan jongeren liever naar de disco dan naar het theater. Dat er door de culturele controlecommissies weer steeds meer wordt toegestaan in de huidige Peking Opera's kan op twee dingen duiden. Mogelijk is er sprake van een langzame liberalisering (maar je weet het nooit met die Chinezen, de geldkraan naar de succesvolle filmers werd ook plotseling dichtgedraaid na hun provocerende aanwezigheid op het Filmfestival Rotterdam!). Mogelijk ook is het feit dat er weer steeds meer traditionele opera's (mogen) worden gespeeld een simpele vorm van terugrijpen naar het verleden.

Hoe dan ook, de Apenkoning, die het gedeelte voor de pauze vult, mocht tientallen jaren niet worden opgevoerd in Peking. Het verhaal dat we hier te zien krijgen wordt maar half verteld. De slechte afloop blijft ons bespaard. In de volledige plot steelt de Apenkoning perzikken en onsterfelijkheidspillen uit de hemel. De jagedog ontsteekt in toorn en stuurt een leger op strafexpeditie. Er volgt een enorme veldslag en de Apenkoning en de zijnen winnen. Tot zover de versie voor ons als beginners. In China stuurt Boedha nog een keer twee generaals er achteraan die wel van de dief weten te winnen.

Na de pauze volgen nog drie zeer verschillende scènes om toch maar te proberen een zo breed mogelijk beeld te geven. We zien een stukje mythologisch drama met De Acht Onsterfelijkheid, een gevecht tussen generaals en nog een stukje romantiek tussen een student en een boerendochter. Maar zoals gezegd, op de Nederlandse podia is de plot en de inhoud ondergeschikt, de opzet is dat de uiterlijkheid van het spektakel voldoende vertier biedt.

Nieuwe publieksprijs van ton voor toneel

AMSTERDAM – De Nederlandse toneelwereld krijgt er met ingang van het komend cultureel seizoen een nieuwe prijs bij: de Gouden Gids Publieksprijs. De onderscheiding, waaraan een bedrag van een ton is verbonden, wordt één keer per jaar toegekend aan de beste toneelvoorstelling voor grote zalen met een capaciteit van meer dan 350 stoelen. De productie moet minimaal dertig keer zijn opgevoerd.

De prijs is een initiatief van sponsor De Gouden Gids, in samenwerking met het project Proeftuinen, waarin het ministerie van OCW, toneelgezelschappen en schouwburgsamenwerken.

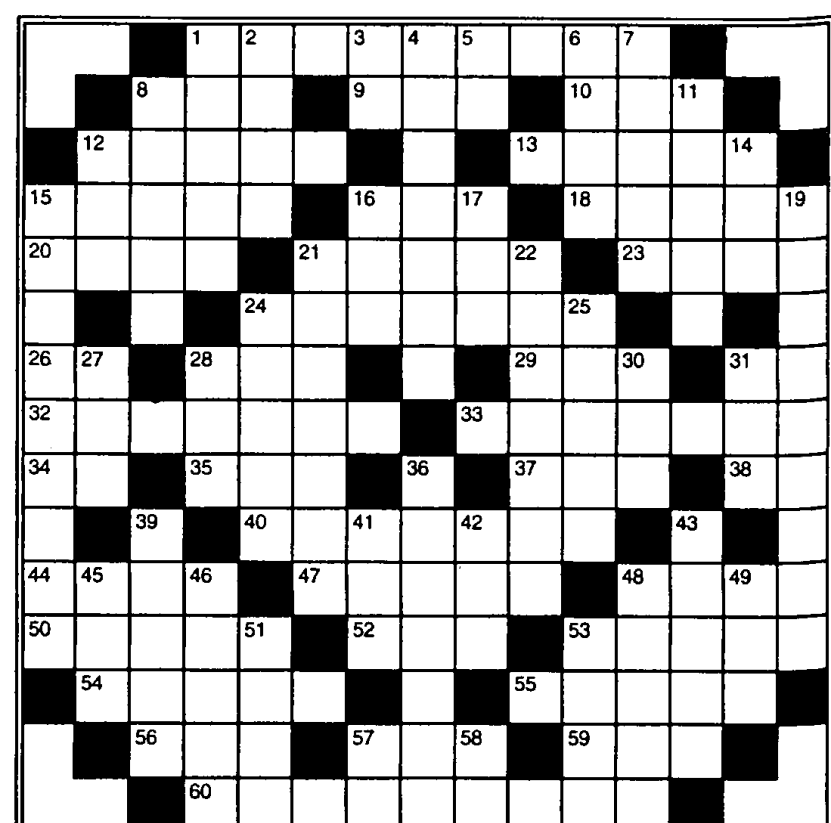
uitspreken over de voorstellingen die ze zelf hebben gezien. De middelste score die daaruit voortvloeit bepaalt wie de winnaar is. De uitverkiezing van de prijs vindt plaats september 1995.

De Vereniging van Nederlandse toneelgezelschappen (VNT), de eniging voor Schouwburg- en certgebouwdirecties (VSCD), stichting Promotie Theater- en concertbezoek (SPTC) en de Vereniging van Theater- en Televisieproducenten (VTP) hebben het initiatief van harte toegejuicht, aldus Tesselar van Proeftuinen.

Thijs weigert prijs

HEERLEN – De uit Zuid-Limburg afkomstige Ger Thijs, artistiek leider van het Nationale Toneel, heeft besloten zijn nominatie voor de Prosceniumprijs niet te accepteren. Hij werd genomineerd voor zijn regie en bewerking van 'Kleine Zieken' naar Couperus. Reden voor het besluit is dat Thijs vindt dat prestaties van regisseurs, vertalers, lichters, initiatiefnemers en decorontwerpers niet met elkaar vergeleken zijn. Hij pleit er dan ook voor dat voor voorgenoemde categorieën aparte prijzen ingesteld worden.

puzzel van de dag

P&P E1108

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 gas; 8 mak; 9 fout; 10 wagen; 12 klepper; 13 voorschuit; 15 bosgod; 16 verzetskreet; 18 vraagstuk; 20 worm; 21 horzel; 23 gang; 24 breekbare; 26 ten bedrage van; 28 aanw. vnnw.; 29 kerker; 31 haars indiens; 32 vogel; 33 voortdragen; 34 Binnen. Zaken; 35 Alg. Inspectiedienst; 37 netto; 38 laatste genoemd; 40 gedurende; 44 geestdrift; 47 slot; 48 presentie; 50 litteken; 52 vogel; 53 onbebouwd land; 54 duivel; 55 verlichting; 56 bevel; 57 pl. op de Veluwe; 59 lokspijs; 60 analyse.

VERTIKAAL: 1 vocht; 2 Ned. riviertje; 3 emeritus; 4 etappeoverwinning; 5 vaartuig; 6 kleur; 7 dierenverhaal; 8 babbelaar; 11 kunstmens; 12 tentoonst. gebouw; 14 tweetal; 15 bot in de arm; 16 bid; 17 grootmoeder; 19 antilope; 21 afmeting; 22 tel; 24 zangvogel; 25 seizoen; 27 dat wil zeggen; 28 spoedig; 30 pausenaam; 31 fel; 36 myth. fig.; 39 magiër; 41 houding; 42 Nederlands; 43 jonge koe; 45 verbinding; 46 handelsterm; 48 boord; 49 kledingstuk; 51 weg; 53 job; 57 oude maat; 58 editie.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: 1 soldaat; 6 Atlanta; 12 pols; 14 vore; 15 Ur; 17 om; 18 alk; 20 te; 21 dm; 22 dans; 24 argon; 26 stro; 28 ent; 29 pré; 30 por; 32 Don; 33 n.g.; 34 oren; 35 enig; 37 pi; 38 avond; 39 rabat; 41 eega; 42 leem; 43 Aalst; 47 Sodom; 50 dr; 52 leer; 53 Aden; 54 au; 55 Eur; 57 oma; 58 tin; 59 dal; 60 kien; 62 innen; 64 kolf; 65 af; 66 Aa; 68 Sir; 69 ar; 70 Ta; 71 kaap; 73 bron; 75 neomist; 76 mikpunt.

Winwoord: AKKERGOUDSBLOEM

Opera van Peking

Vanaf 1 september treedt de Opera van Peking in Nederland op. Het 200-jarig oude gezelschap van Dalian is het Chinese visitekaartje bij uitstek. Bij geen enkel staatsbezoek van enig gewicht aan Peking ontbreken de sterren. De groep start zijn tournee door Europa in het Rotterdamse Luxor Theater. Met deze Peking Opera krijgt het publiek de kans de sfeer van 'Farewell To My Concubine', de beroemde film van Chen Kaige, live mee te beleven. Op dinsdag vier oktober zijn de Chinezen in het Theater aan het Vrijthof, op woensdag 19 oktober in de Stadsschouwburg te Heerlen.

DOOR ROB MOLIN

Een aardig initiatief om eigen werk te publiceren is dat van Paul Bovendeend. Een gestencilde uitgave met de titel 'Schrijfoefeningen' bevat gedichten en een aantal gekopieerde grafische werkjes van zijn hand. Beide creaties zijn weinig verullend en dat is op zichzelf een prima artistieke eigenschap. De poëzie van de Heerlensaar houdt in een enkele regel ('De dag duurt lang en is een hele geschiedenis') een belofte voor de toekomst in, die naar mijn smaak pas echt verwonderlijk zou kunnen worden door een grotere kritische instelling dan hij nu toont. (Eigen beheer, f 5.)

In de bloemlezing, annex essay 'Geboorten van het vers' ontsluit Jan H. Myskin het werk van de Franse dichters Guillevin, Jean Tardieu, Philippe Jaccottet en andere post-surrealisten, die na 1940 op zoek gingen naar vormen van poëzie die opnieuw

kort geboekt

aansluiten bij de werkelijkheid, de geschiedenis of het alledaagse leven. Opmerkelijk is, dat in deze bundel wordt het eerst een Nederlandse vertaling van Tortel, Frenaud, Dupin e.a. verschijnt. Vooral de eerstgenoemde de munt uit door het bijzondere van alledaagse observaties: 'Rechte/ Hoge rechthoek/ En de stijfheid van een jonge buste/ Zo rein vertikaal dat ze gebogen lijkt/ Over haar bank om haar sprong te nemen/ Naar het licht'. (Poëziecentrum, f 29,90)

Even onbekend als deze Franse dichters is het tijdschrift 'Ons Erfdeel'. Er werken geregeld bekende essayisten aan mee én meer nog verschijnen daarin gedegen opstellen over bekende auteurs. Interessante bijdragen aan het mei/juni-nummer zijn die van Marita Mathijssen (over de negentiende eeuw en de twijfel-

achtige algemene minachting aan dit tijdperk) en die van professor A.L. Sötemann (over Henriëtte Roland Holst). Cyrille Olfmans, van wie onlangs de essaybundel 'Sporen van Montaigne' verscheen, bespreekt het uit zes delen bestaande essayistische 'Vertoog en literatuur'. (Stichting Ons Erfdeel, f 22)

Ook in het laatste nummer van 'Biografie Bulletin' kunt u enkele interessante bijdragen lezen: over de (on)mogelijkheden van de biografie van popsterren, over de biografie van Herman Brood en over de problemen waarop men zal stuiten bij een levensbeschrijving van één der leden van het koninklijk huis. Angenies Brandenburg uit Maastricht ten slotte publiceert een essay over Augustinus, over wie zij een biografie zal schrijven, haar tweede na haar grote Open Domein

boek over Annie Romein-Verschoor. (Werkgroep Biografie, f 29,50) Prometheus heeft sinds kort enkele bloemlezingen rond een thema op de markt gebracht en daarmee herleeft in zekere zin het initiatief van Thomas Rap, die ca. 1980 poëziebundels heeft uitgegeven rond onderwerpen als de stad en de stilte. De hoogbejaarde dichter Adriaan Morriën stelde voor Prometheus een bloemlezing samen over ouderdom en het ouder worden en voorzag deze van een persoonlijk inleiding. Daarin constateert hij onder meer, dat over het doen en laten van oude mensen nauwelijks geschreven is in de literatuur en over hun ziekten, en sterven des te meer. Maar Morriën verwacht, dat in de toekomst de gewonere aspecten van de ouderdom veel meer aandacht krijgen, nu in ons deel van de wereld de gemiddelde leeftijd steeds hoger wordt. In 'De oude dag' is zowel werk van Nederlanders (J.C. Bloem en Rogi Wieg) als van groten uit de wereldliteratuur opgenomen. (Kawabata, De Montaigne en Wilde) (Prometheus, f 29,50) Na zijn cyclus over de verschillende delen van het etmaal en de herdruk van 'Maastrichtse sonnetten' heeft Leo Herberghs in 'De wereld van her' een minder bekende kant van zijn dichterschap geëxploiteerd. Naar aanleiding van het vijftientigjarige bestaan van de Peijpinklinieken in Echt heeft hij zich ingeleefd in de voor velen ondergrondelijke zwakzinnige, geestelijk gehandicapte of hoe we de bewoners van die klinieken ook noemen. In eenvoudige gedichten met een bewonderenswaardige zeggingskracht ontsluit Herberghs de levingswereld van de patiënten, zoals hij denkt dat deze is. De afstand tussen hem en die ander blijft weliswaar bestaan, maar wordt niettemin verkleind door de waarde van dat andere leven: 'zij zien in de diepste schaduw/ meer licht dan wij zien. In nachtduistert/ zitten zij in de lichtende/ schijn van de aardbol'. (Peijpinklinieken en Herik, f 24,90)

UITGEVERSAATSCHAPPIJ

Limburgs Dagblad

Directie: Mr. F.A.M. van Hellemond

K.J. Verwer

Hoofdkantoor: In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon: 045-739881

Abonnementen: 045-739886

Advertenties: 045-739811

Algemeen: 045-719966

Piccolo-advertenties: 045-739204

Fax: 045-739364

Advertenties: 045-739264

Algemeen: 045-739264

Redactie: 045-739264

Banken: ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935

Postbank 10 35 100

Rayonkantoren: 045-256363

Brunsum 046-746868

Gelen 045-452932

Kerkrade 043-254477

Maastricht 04750-18484

Roermond 046-515577

Sittard 04406-15045

Valkenburg 04406-15045

Abonnementen: 045-739881

Bij vooruitbetaling te voldoen.

Bij automatische betaling:

per maand f 29,00

per kwartaal f 86,90

Per acceptatie: f 30,50

per maand f 88,40

per kwartaal f 1,75

Losse nummers Bfl. 32

Alle orders worden afgeleverd

uitgevoerd overeenkomstig de

Regelen voor het Advertentiewezen

en overeenkomstig de Algemeen Voor-

waarden van het Limburgs Dagblad.

tokapua toraja

de rechter

recept

Aardappelsalade met dragon

Deze aardappelsalade smaakt heel lekker in combinatie met haring, maar kan uiteraard ook gecombineerd worden met vlees, vis, gevogelte of als aardappelgerecht bij een barbecue. Voor deze salade geldt eigenlijk hetzelfde als voor alle aardappelsalades: de dag na bereiding zijn ze het lekkerst omdat alle smaken dan goed zijn ingetrokken.

Ingrediënten: 1 kg aardappelen, 1 ui, peper en zout 4-5 eetlepels arachide-, mais of andere neutraal smakende olie, 1 eetlepel (dragon)azijn, 1 grote tak dragon, evt. mayonaise.

Bereiding: Schil de aardappelen en kook ze in licht gezouten water gaar. Pel ondertussen de ui en snipper deze zo fijn mogelijk. Giet de aardappelen af, laat ze uitdampen en snijd ze in plakken. Doe de plakken in een kom en besprenkel ze direct met azijn en olie. Kruid met peper en zout en meng de uisnippers erdoor. Laat dit minstens een uur staan tot de aardappelen geheel zijn afgekoeld. Pluk de dragonblaadjes van de tak en verdeel de blaadjes in kleinere stukjes. Meng de kruiden, evt. met nog wat extra mayonaise door de aardappelsalade. Zet de salade in de koelkast om door en door koud te worden en alle smaken goed in te laten trekken.

Bolkestein: Van Mierlo kwam er niet aan te pas

stein: „Dat zijn uw woorden, maar ik spreek ze niet tegen.” Na het afbreken van de eerste onderhandelingen over 'paars', eind juni, zei Bolkestein dat D66-onderhandelaar Van Mierlo 'erbij zat', terwijl het centrale debat over financiële zaken tussen Kok en hemzelf ging. Hetzelfde blijkt nu op te gaan voor de totstandkoming van de belangrijkste afspraken in het regeerakkoord.

Bolkestein zegt dat de basis voor het compromis op sociaal-economisch terrein eind juli is gelegd tijdens een gesprek tussen hem en Kok, waarbij Van Mierlo niet aanwezig was. Kok was toen nog informateur en op dat moment ook nog in gesprek met het CDA.

Het door Bolkestein op 28 juli ingebrachte compromis behelst dat de komende jaren niet getornd zou

worden aan hoogte en duur van de uitkeringen, maar dat de PvdA daarvoor een jaar lang volledig moest afzien van koppeling tussen lonen en uitkeringen. Volgens Bolkestein is die afspraak de basis - 'het hart' - van de sociaal economische paragraaf in het regeerakkoord geworden.

Bolkestein vraagt zich verder af of D66 in staat zal zijn regeringsverantwoordelijkheid te dragen.

Zie verder pagina 4
● VVD werd niet de klas uitgestuurd

Storm grootste risico Cubaanse vluchtelingen

Van onze redactie buitenland

WASHINGTON/MIAMI - Storm, bliksem en hoge golven vormen vanaf vandaag de grootste bedreiging voor de Cubaanse vluchtelingen, die nog steeds massaal met rudimentaire vaartuigen hun land verlaten. De maatregelen die de Amerikaanse regering heeft getroffen om de stroom Cubanen tegen te houden, hebben geen enkel effect. Maar het slechte weer zou hen er wel van moeten weerhouden aan de tocht over de van de haaien kroelende Straat van Florida te beginnen, aldus Amerikaanse werkdiensten.

In het zeegebied wordt vanavond laat hevige regenval en wind met snelheden tot 50 kilometer per uur verwacht. Woensdag pikte de Amerikaanse kustwacht nog eens 3096 Cubanen op, waar gisteren tegen het middaguur al weer een duizental bij was gekomen. Zij worden overgebracht naar de Amerikaanse marinebasis in Guantanamo Bay, aan de zuidkust van Cuba, waar zij voor onbepaalde duur zullen verblijven.

Het Pentagon maakte gisteren bekend de Amerikaanse burgers geleidelijk aan uit Guantanamo terug te zullen roepen. Op die manier zal de opvangcapaciteit worden uitgebreid van 40.000 naar 60.000. Op de basis worden Cubanen en Haïtianen ondergebracht. Luitenant-generaal John Sheehan, die de leiding heeft van de operaties van het Amerikaanse ministerie van Defensie, zei dat de maatregel het mogelijk zal maken een 'kleine stad' in te richten voor de naar Guantanamo gebrachte vluchtelingen.

Griekse rechtbank geeft Nederlandse kapitein 3 jaar cel

ATHENE/DEN HAAG - De rechtbank in Athene heeft gisteren de 29-jarige Nederlandse kapitein Muller van de vrachtafzender Eemsmoond veroordeeld tot drie jaar celstraf wegens het overboord zetten van twee Rwandese verstekelingen. Behalve de kapitein werden twee Filipijnse matrozen en de Russische machinist veroordeeld, omdat ze daarbij hadden geholpen. De matrozen kregen achttien maanden cel en de machinist zeven maanden.

De Afrikanen hadden zich in de haven van Istanbul op het schip verstoppt. Hun schuilplaats was een kleine ruimte die, eenmaal op zee, werd afgesloten. De Eemsmoond zette koers naar Piraeus, een tussenstop op de route naar Antwerpen. Volgens de Rwandezes werden zij op ongeveer 200 meter van de kust overboord gezet met lege vaten waar zij zich aan konden vastklampen om niet te verdrinken. Drie uur later werden ze opgepikt door een Griekse visser. Aan vaste wal diende het tweetal een aanklacht in waarna de vier opvarenden bij aankomst in de haven Piraeus werden gearresteerd.

De kapitein heeft bij de havenautoriteiten schuld bekend om daarmee zo snel mogelijk weer vrij te komen. Hij kan zijn veroordeling afkopen met een boete van 25.000 gulden.

Vluchtelingen BiHac dreigen grens Kroatië te bestormen

ZAGREB - Duizenden moslim-vluchtelingen uit de Bosnische enclave BiHac dreigen gisteren de grens met Kroatië te bestormen. Na dagenlang wachten in de door Serviërs bezette gebieden in Kroatië zette zich gisteren een konvooi van bussen en particuliere auto's in beweging in de richting van de demarcatielijn, kennelijk om de opening van de grensovergang af te dwingen.

„De toestand is uiterst gespannen,” omschreef een woordvoerder van het VN-hoofdkwartier in Zagreb de ontwikkelingen. „De vluchtelingen zijn kennelijk van plan de grens met Kroatië te bestormen.” De vluchtelingen hopen zich te voegen bij honderden anderen die zich in de nacht van woensdag op donderdag een weg baanden naar een stuk niemandsland tussen het Kroatische leger en de opstandige Bosnische Serviërs in Krajina, zei een VN-woordvoerder. De Kroatische autoriteiten in Zagreb weigeren de moslim-vluchtelingen op Kroatisch grondgebied toe te laten omdat hier geen opvangmogelijkheden meer zouden zijn. Poolse VN-soldaten aan de grens hebben alle moeite om de vluchtelingen tegen te houden.

punt uit

● Bedelaars

De Rotterdamse politie gaat strenger optreden tegen het groeiend aantal bedelaars in het centrum van de stad. De veelal aan drugs verslaafde bedelaars zijn inmiddels een ware plaag voor wachtenden bij het openbaar vervoer en voor het winkelend publiek. Dit blijkt uit het toenemend aantal klachten dat bij de politie binnenkomt. Een verscherpte surveillance en het onmiddellijk verbaliseren moet hier een eind aan maken.

● Vliegbaan

Van alle zes bestudeerde varianten voor de groei van de luchthaven Schiphol voldoet er niet één aan de gestelde milieueisen. De voorkeur van het kabinet om Schiphol uit te breiden met een vijfde baan parallel aan de Zwanenburgbaan (5P) blijkt voor het milieu de op één na slechtste keus te zijn. Tot deze opzienbarende conclusie komt de Commissie voor de Milieu Effect-Rapportage (MER) na het toetsen van het integrale milieu effect rapport (IMER) over de Schipholplannen.

● Lockerbie

Libië stemt ermee in dat de twee Libische verdachten van de Lockerbie-aanslag worden berecht door Schotse rechters. Maar dit zou buiten Groot-Brittannië moeten gebeuren. Dit heeft de Britse afgevaardigde Sir Nicholas Fairbairn gisteren verklaard. Hij is naar Tripoli gereisd voor besprekingen met de Libische regering.

● Bouwvakker

Een 45-jarige bouwvakker uit Amsterdam is gisterochtend in Katwoude om het leven gekomen. De man werd bij sloopwerkzaamheden aan de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) getroffen door een brokvallend beton van twee bij drie meter groot. De Amsterdammer werkte voor twee samenwerkende sloopbedrijven uit Maassluis en Amsterdam. Toen hij met een pneumatische hamer een deel van een betonnen waterbassin aan het slopen was, viel er plotseling een deel van de betonnen bassinwand om.

● Noodhulp

De strijdende partijen hebben een aardig grantje meegepikt van de Nederlandse noodhulp van 88 miljoen gulden aan het in oorlog gesompele Afrikaanse land Somalië. Hulpgoederen werden gestolen, de doorvoer van voedsel moest bij de soldaten worden afgekocht en hulporganisaties werden gedwongen voor grof geld lijf wachten in te huren. Toch was de hulp grotendeels effectief, zo stelt de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking te Velde in een vandaag uitgebracht rapport.

● Bommelding

Een bommelding op het NS-station Anna Paulowna heeft het treinverkeer in de kop van Noord-Holland gisteravond twee uur lang stilgelegd. De telefonische melding kwam omstreeks half negen binnen bij de loketist waarop vervolgens bomverkeers het stationscomplex uitkamen. Er werd niets gevonden.

● Aantjes

De oud-fractievoorzitter van het CDA in de Tweede Kamer Aantjes is medio juli benoemd als bestuurslid van het wetenschappelijk instituut van het CDA. De 71-jarige Aantjes heeft daarmee voor het eerst sinds zestien jaar weer een officiële functie binnen die partij. Een woordvoerder van het partijbestuur heeft dat bevestigd.

Justitie en rechtshulp organisaties leggen ruzie bij Asielaanvragen binnen 24 uur af gehandeld

Van onze parlementaire redactie
HAAG - Buitenlanders naar Nederland komen met veel als doel, krijgen 24 uur te horen of ze mogen blijven. Dat is de uitkomst van het overleg tussen Justitie en de betrokken rechtshulporganisaties. Vanaf oktober kunnen de twee aanmeldcentra voor asielzoekers in Zevenaar en Maastricht gaan draaien.

„Dat dit resultaat op tafel kwam, is het eerst een behoorlijke ruzie tussen Justitie en de rechtshulporganisaties worden weggewerkt. De van Advocaten, de bureaus voor rechtshulp en Vluchtelingen Nederland kwamen enkele maanden geleden in opstand tegen de plannen van voormalig staatssecretaris Kosto. De sociale advocatuur kreeg een half uurtje de tijd krijgen om een gesprek met een asielvraager. De Tweede Kamer was met met de advocaten van mening dat de voorbereidingstijd te kort is. De kabinetsformatie bleef een bevestigende oplossing overwege.

„Het aantreden van mevrouw Kosto als nieuwe staatssecretaris van Justitie kwam er een eind aan aan de ruzie. Van Schmitz mogen de partijen nu één uur met een potentieel asielclient praten. Het departement van Justitie heeft de uitdagingen ingezien en de eerste gesprekken met asielzoekers voeren. Zij volgen nu een cursus interviewtechniek. Na een dag stromen de schijn-serieuze vluchtelingen door een opvangcentrum, terwijl de asielzoekers die de eerste schifting halen, in principe terugmoeten naar het land van herkomst. Volgens VluchtelingenWerk blijkt de dagelijkse praktijk dat 70 procent van de asielzoekers echt vluchtelingen is. Per week melden zich ongeveer achthonderd buitenlandse in Nederland.

Tweeling met twee kleuren

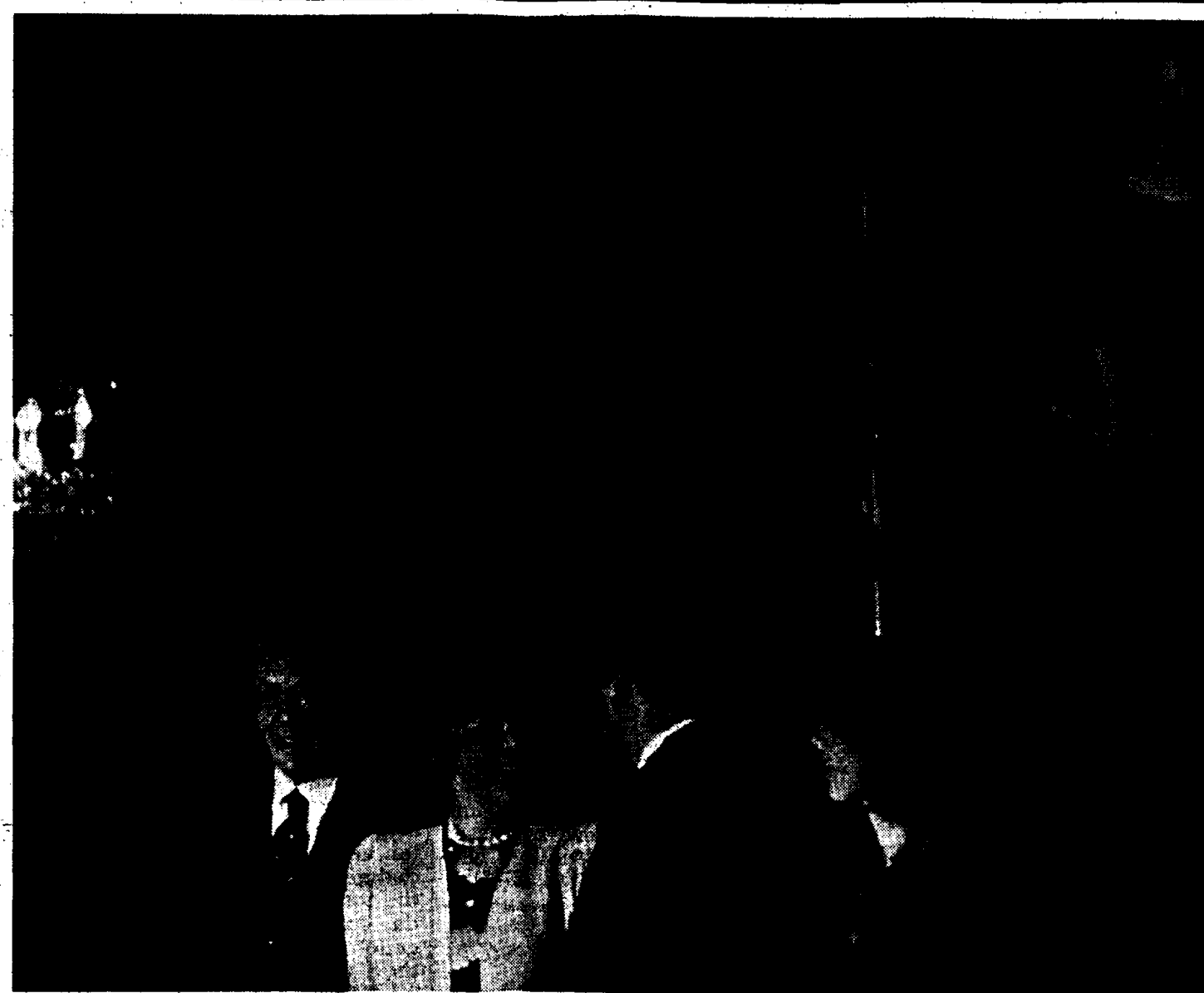
LONDEN - Een blanke Britse vrouw is bevallen van een tweeling: twee kinderen, een zwarte en een blanke meiske. Dat melden Britse kranten gisteren. De vader van de tweeling is een zwart gekleurde man. Volgens artsen is de kans dat een tweeling van twee verschillende kleuren voortbrengt, één op een miljoen. De 29-jarige moeder, Curtis Simmons, vertelt: „Ik werd geboren, waren twee kinderen geboren, waren twee kinderen geboren. De volgende dagen werden ze paars. Maar het eind van de week had ik twee donkere huid met zwart haar zoals ik, terwijl zijn zusje blonde blond en blank is zoals ik.”

Leeftijd kan Van Damme niet redden van doodstraf

Van onze parlementaire redactie
HAAG - Het ministerie van Buitenlandse Zaken is er niet van overtuigd dat er in de Singaporese wetgeving alsnog clementie mogelijk is voor terdoodveroordeelde die 60 jaar of ouder zijn. De woordvoerder van Buitenlandse Zaken wijst er wel op dat de Singaporese wetgeving bekend is in de Aziatische landen dat Nederland eraan toevoegt dat de executie van Van Damme maanden te rekken, opdat

zijn doodstraf dan volgens de Singaporese wet alsnog omgezet zou kunnen worden in levenslang. Volgens een woordvoerder van het ministerie van 'home affairs' (Binnenlandse Zaken) in Singapore is er geen maximum-leeftijd geboden aan uitvoering van de doodstraf. Ook iemand van zestig jaar of ouder wordt opgehangen, indien hij of zij de doodstraf heeft gekregen. De woordvoerder had er nog nooit van gehoord dat een terdoodveroordeelde bij het bereiken van zijn zestigste levensjaar alsnog een herhaald verzoek om gratie kan doen.

Koningin in Wenen

Minister Voorhoeve van Defensie claimt compensatie 'Alle ministeries moeten meebetalen aan VN-acties'

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG - Minister Voorhoeve van Defensie wil dat de minister van Buitenlandse Zaken de extra kosten compenseren die Defensie de komende kabinetsperiode gaat maken in verband met de Nederlandse deelname aan VN-operaties. De nieuwe bewindsman komt met de claim, omdat de laatste jaren de werkelijke kosten voor vredesoperaties altijd hoger uitvielen dan de geraamde kosten.

Voorhoeve wil tot 1998 een beroep kunnen doen op het bedrag dat het kabinet jaarlijks reserveert voor de vergoeding van de meerkosten van vredesoperaties. Voor 1995 omvat

dat reservepotje in totaal 103 miljoen gulden. De bewindsman brengt zijn claim naar voren in een vraaggesprek met de Defensiekrant.

„Met een krijgsmacht midden in de herstructurering moeten we heel goed kijken naar de mogelijkheden en risico's voor het personeel, voordat we nieuwe taken op ons nemen. Ook het beschikbare geld speelt een belangrijke rol. Ik vind dat de extra kosten voor vredesoperaties structureel aan de defensiebegroting ter beschikking dienen te worden gesteld.”

De minister kondigt voorts aan over twee maanden een brief naar de Tweede Kamer te sturen waarin hij met staatssecretaris Gmelich Meij-

ling nieuwe beleidsinitiatieven zal presenteren. De periode daaraan voorafgaand wil hij benutten om heel nauwgezet de gevolgen van het regeerakkoord te bestuderen, onder andere in overleg met de leiding van de krijgsmacht. Voorhoeve liet weten in ieder geval uit te zijn op een 'solide beleid'.

Voorhoeve erkent dat het regeerakkoord voor Defensie (900 miljoen gulden aan extra bezuinigingen tot 1998) niet onverdeelde gunstig uitpakt. „Defensie heeft al heel wat te verwerken gehad,” stelt de minister, verwijzend naar de grondige reorganisatie die de krijgsmacht krachtens de Prioriteitennota tot 1998 moet doorvoeren.

Zelfmoord als oorzaak vliegcrash sterk betwijfeld

DEN HAAG - De voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Verkeersvliegers, B. Baksteen, betwijfelt de officiële Marokkaanse overheidsverklaring voor het vliegongeluk in Zuid-Marokko van afgelopen zondagavond. Het toestel van Royal Air Maroc zou zijn neergestort als gevolg van een zelfmoordactie van de gezagvoerder.

Baksteen vindt deze verklaring volstrekt ongelofwaardig en ook veel te voorbarig. „Er moet eerst een uitgebreid technisch onderzoek komen van de wrakstukken.” Bij de vliegcrash kwamen alle 44 inzittenden, waaronder een vierkoppig Nederlands gezin, om het leven.

Baksteen acht het volstrekt uitgesloten dat de gezagvoerder zonder enige weerstand van de co-piloot het toestel heeft kunnen laten verongelukken. „Er zou via de voice recorder toch iets te horen moeten zijn van geroep of een worsteling.” De co-piloot moet volgens hem ook ten minste enkele minuten hebben gehad om te reageren en het toestel weer op te trekken.

● Koningin Beatrix en Prins Claus zijn gisteren begonnen aan een officieel bezoek aan Oostenrijk. Het paar bezocht samen met president Klesstil en zijn dochter Ursula de Hofburg, het voormalig keizerlijk stadspaleis. Oostenrijk heeft koningin Beatrix en prins Claus op enthousiaste wijze ingehaald. Het koninklijk paar werd in het centrum van Wenen begroet door honderden belangstellenden achter dranghekken, onder wie een groot aantal Nederlanders.

Foto: ANP

(ADVERTENTIE)

HOPPENBROUWERS
ENMAPLEIN 11 HEERLEN
045-711984

Duidelijkheid in één oogopslag

(ADVERTENTIE)

Luchtig nieuws van Mona.

Het meest bijzondere toeje van Nederland is Mona's toeje-van-de-maand. Want dat heeft elke maand een andere smaak.

Volgens veel mensen bij Mona is het toeje van deze maand 't allerlekkerste dat zij tot nu toe hebben gemaakt. Een heerlijke, luchtige pistache pudding, die trouwens in een nieuw jasje zit: in een blauwe verpakking.

De kleur van de lucht, nietwaar?

Mona. De zuivelste verwenner.

DOOR HARM HARKEMA
EN ANS BOUWMANS

Het formatiedagboek van Frits Bolkestein

VVD werd niet de klas uitgestuurd

Het kabinet vergadert over de regeringsverklaring. De VVD-partijraad is achter de rug. Ex-onderhandelaar Bolkestein is nu weer fractievoorzitter van de liberalen. Hij zal de komende jaren moeten laveren tussen een kritische benadering van het

regeringsbeleid en steun aan het regeerakkoord. Toch denkt Bolkestein dat niet de VVD, maar D66 het moeilijk krijgt. Maar eerst blik hij, in zijn Amsterdamse bovenwoning, nog even terug op het tweede cruciale moment voor 'paars'.

DEN HAAG - „Ik dacht, toen ik naar huis werd gereden, nou word ik de klas uitgestuurd. Kok keek me heel strak aan. Ik dacht: dit lukt niet. Kok kiest voor Brinkman. Ik denk dat het kante boord is geweest.” Voor ex-onderhandelaar Frits Bolkestein van de VVD was donderdagavond 28 juli het tweede, en tevens laatste cruciale moment in de formatie. „Ik kan niet in het hart van Wim Kok kijken,” zegt Bolkestein, „maar na die nacht namen de gesprekken een andere wending. Er waren tot het laatste weliswaar hobbels, maar vanaf dat moment was er de overtuiging dat eruit te komen.”

Hoe het allemaal precies is gegaan, moet Frits Bolkestein nakijken in zijn ouderwetse bruin-beige formatiedagboek. Dat wordt geen bestseller, als het aan de VVD'er ligt. „Totaal niet te publiceren, stel je voor zeg.” De handgeschreven aantekeningen zijn een geheugensteun. Want al enkele dagen na de installatie van het sociaal-liberale kabinet Kok, is de formatie voor VVD-leider Frits Bolkestein verleden tijd. Een klus die af is. Data, adviezen en gesprekken zijn al weer half vergeten.

Op de donderdag van 'Het Moment' zag de buitenwacht Bolkestein omstreeks middernacht na een uitgelopen gesprek met Kok de Eerste Kamer uitkomen. Hij was veel meer gespannen dan normaal, lichtelijk geëmotioneerd zelfs. In alles straalde hij uit dat er een heftig gesprek had plaatsgevonden. En hij zei, voor het eerst echt duidelijk, dat hij graag met Kok in zee wou, maar dat hij twijfelde of Kok wel wilde, „want er zijn grenzen die ik niet kan overschrijden”. Nu vertelt hij wat zich die avond binnenskamers heeft afgespeeld: Toen al heeft hij Kok het compromisvoorstel gedaan om hoogte en duur van de uitkeringen onaangestast te laten, in ruil waarvoor Kok voor volgend jaar de halve koppeling tussen lonen en uitkeringen zou moeten laten varen. „Kok stond toen nog voor de keus om met ons dan wel met het CDA in zee te gaan, of om zijn opdracht terug te geven. De zaak zat werkelijk muurvast.” Kok had hem na het aanhoren van het voorstel, echter somber aangekeken.

s Middags had Bolkestein al uitvoerig met vice-fractievoorzitter Wallage van de PvdA gesproken. „Ik verzet me tegen elke 'grosso modo' parallelle inkomensontwikkeling”. Dat geeft elke zomer maar gesteggel over inkomensplaatjes,” citeert hij zijn dagboek over dat gesprek. Die bedenkingen tegen inkomensbeleid - voor de PvdA heel belangrijk - had hij 's avonds nog eens tegenover Kok herhaald. „Ik heb verzet aangetekend tegen dwangmatige, gelijkmatige inkomensontwikkeling. Voor de PvdA is dat een doel

op zich, voor ons een mogelijk resultaat van beleid.” Weer voorlezend uit zijn aantekeningen: „Op het eind zei Kok dat ik hem daarmee voor zeer grote problemen had geplaatst. Hij vroeg of ik er nog een nacht over wou slapen. In de auto op weg naar Amsterdam wist ik zeker dat Wim de voorkeur zou geven aan het CDA. Nou dat moest dan maar dacht ik, want ik teken niet voor beleid dat ik te dun vind.” De volgende ochtend belde Bolkestein Kok op. „Ik zei dat het me wel

speet, maar dat ik niet van gedachten was veranderd.” Door niet te willen meewerken aan nivellerend inkomensbeleid waren zijn kansen op regeren verkleind, dacht Bolkestein. „Maar om kwart voor twaalf belde Kok me met de mededeling dat hij toch voor paars had gekozen.”

- Dat was toen een verrassing. Bolkestein: „Ja, dat was voor mij toen een verrassing.” - En u was er blij mee. „Ja, want wij wilden regeren.”

Wim Kok stemde in met het voorstel van Bolkestein om vooralsnog niet te tornen aan hoogte en duur van uitkeringen als er in 1995 honderd procent ontkoppeld zou worden. Dat was volgens Bolkestein ook 'het hart' van de sociaal-economische paragraaf in het akkoord. - Waarom kwam u al met een compromisvoorstel nog voordat Kok zijn keuze had gemaakt? U had centrum-rechts al opgegeven? „Er moest iets gebeuren. Er was een blokkade van D66. Mijn analyse was dat dit de enige praktische coa-

litie was. De andere was een CDA-VVD-minderheidskabinet, met makkende gedoogsteun van D66. Dat kan niets klaarmaken. Dat had dit regeerakkoord niet kunnen uitvoeren.” - De wens om tot een centrum-rechts coalitie te komen was niet zo groot? „Ik heb deze zomer verschillende gesprekken gevoerd met Brinkman, ook inhoudelijk. Over wat er gedaan moest worden.” Gesprekken die volgens de VVD-leider echter 'theoretisch' waren zolang D66 zijn blokkade volhield. Bolkestein betreurt deze houding van de democraten, ook al is hij tevreden met het regeerakkoord. „Ik zou bereid zijn geweest tot een andere coalitie, maar die kans deed zich niet voor. Centrum-rechts zat er niet in.”

Voor de VVD is het steeds 'essentieel' geweest dat D66 gaat regeren. En niet alleen omdat D66 als grootste winnaar uit de bus kwam bij de verkiezingen. „D66 moet laten zien dat zij zich kan waarmaken, eenmaal deel uitmakend van het kabinet. D66 heeft in het verleden vaak commentaar gehad op anderen zonder opgezegd te zijn met regeer-verantwoordelijkheid. Nu moeten ze laten zien wat ze kunnen.” - Dat klinkt alsof u verwacht dat de democraten het heel moeilijk gaan krijgen? „Dat sluit ik niet uit. Zeker in een fractie met veel nieuwelingen. Daar zal mijn college Gerrit Jan Wolfpensperger nog wel heel wat mee te stellen krijgen.” - Zijn zij de zwakke schakel? „Of D66 iets kan bewerkstelligen, hangt af van de bewindslieden. Ik ben wel onder de indruk van de uitstraling van Van Mierlo en zijn drie collega's in de ministerraad. En dat geldt zeker voor Borst-Eilers, die ik nog ken als Els Eilers omdat ze op de middelbare school een klas boven me zat.”

De VVD wil zich kritisch kunnen opstellen tegenover het kabinetsbeleid, en mede daarom heeft Bolkestein besloten als fractieleider plaats te nemen in de Tweede Kamer. „Ik wil vermijden dat het werk van de Kamer afglijdt tot dat van de dienstmeid van het kabinet. Dat is niet de bedoeling van ons staatsbestel. De Tweede Kamer moet voldoende tegenwicht kunnen bieden aan het kabinet. Een aantal passagiers in het regeerakkoord heeft losse einden. Dat betekent vrijheid van handelen voor het kabinet, maar ook voor de Tweede Kamer om daarover haar mening te geven.”

Bolkestein blijft óók in de Kamer uit praktische overwegingen. „Er waren fractieleiden zijn tot het kabinet toegetreden. We hebben nu een fractie die uit vijftien oude, en zestien nieuwe leden bestaat. Die moet goed geleid worden. En verder, maar dat is niet de belangrijkste overweging, is het bestaan van een Kamerlid aangenamer en interessanter dan dat van een minister. Ik heb zo meer vrijheid en overzicht.”

● Passagiers van de Britse veerboot Sally Star arriveren bij een hotel nadat zij zijn gered van het brandende vaartuig. Vlak voor de Britse kust brak gistermorgen brand uit in de machinekamer van de veerboot. Alle 121 opvarenden werden door helikopters en reddingsboten aan wal gebracht. Er vielen geen gewonden. De veerboot was op weg van Duinkerken naar Ramsgate. Foto: REUTERS

VN vrezen uitbarsting van geweld 'Kampen in Zaire worden slagveld'

Van onze redactie buitenland

GOMA - De vluchtelingenkampen rond de Zairese grensstad Goma zijn praktisch in staat van oorlog. Volgens VN-woordvoerder Ray Wilkinson is het nog een kwestie van tijd voordat hulpverleners het slachtoffer worden van het groeiende geweld in de kampen, waar tegen 800.000 Rwandezes, voornamelijk Hutu's, hun toevlucht hebben gezocht. Bijn dagelijks wordt er iemand vermoord. Naast ruzies over schaar- se goederen, spelen Hutu-extremisten een belangrijke rol bij geweld- dadige incidenten. Vluchtelingen die terug willen keren naar Rwanda, dat nu door het door Tutsi's gedomineerde Rwandese Patriotisch Front (RPF) wordt geregeerd, worden geïntimideerd en soms gedood. Alle aanwezige hulpverleners zijn gisteren uit het kamp Inera gevlucht, op ruim honderd kilometer van het zuidelijker gelegen Bukavu. Ze werden daar bedreigd door groepen vluchtelingen, na een dag van talrijke incidenten. In het Tanzaniaanse kamp Benaco, waar sinds half juli 2.000 Hutu's per dag arriveren, sprak VN-functionaris Jacques Franquin gisteren van 'een explosieve toestand'. In de kampen bij Ngara leven al ruim 243.000 Rwandezes. Franquin kan de aanhoudende stroom Hutu's niet slechts uit angst verklaren. „Dat wil zeggen dat er iets ernstigs in Rwanda is gebeurd dat we negeren.” Machtsmisbruik tegen de Hutu-bevolking kan niet worden uitgesloten, volgens Franquin. Hij klaagt dat de nieuwe leiders in Kigali de VN geen toestemming hebben gegeven om zich verder dan tien kilometer van de hoofdwegen te begeven. Volgens Franquin bevestigen

de nieuwe vluchtelingen de bestaande vermoedens en geruchten: het RPF vermoordt de Hutu's die zijn achtergebleven.

De VN in Zaire ziet verder af van het organiseren van de terugkeer van vluchtelingen en wil eerst het Zairese leger vragen terugkerenden te begeleiden. De onderbetaalde en als corrupt geldende Zairese militairen zouden evenwel geen garanties voor veiligheid in de kampen betekenen.

Twee pogingen van de VN groepen terugkerenden te escorteren mislukten eerder door geweld van tegenstanders van repatriëring. Hierbij vielen enkele doden. Voormalige legerofficiëren en extremistische Hutu's zien in de vluchtelingen naar verluidt een mogelijke recruteringsbasis om de macht in Kigali op het RPF te heroveren. De RPF-regering in Kigali heeft volgens de Hoge Commissaris van het UNHCR, José Ayala Lasso, laten weten 800 van volkerenmoord verdachte personen te hebben gearresteerd. Lasso keerde gisteren na een bezoek aan Rwanda in Genève terug. De nieuwe Rwandese regering heeft eerder melding gemaakt van een lijst van 32.000 verdachten.

(ADVERTENTIE)

Klachten over de bezorging op zaterdag?

Bel dan

alleen het hoofdkantoor

045-739911
tussen 8 en 12 uur.

Franse krant Le Monde hoopt dat Van Mierlo het onderste knooppje van zijn overhemd dicht doet

Paars laat buitenlandse kranten koud

Van onze redactie buitenland

DEN HAAG - Het aantreden van het paarse kabinet-Kok heeft in de buitenlandse kranten betrekkelijk weinig aandacht getrokken. Waar de Vlaamse dagbladen nog vrij uitvoerig berichtten over de voor Nederlandse begrippen historische uitkomst van de kabinetsformatie, deden de kranten in andere buurlanden als Duitsland, Frankrijk en vooral Groot-Brittannië het aantreden van het kabinet-Kok deze week in veel gevallen af met een kort tienregelig berichtje. Vooral de Britse kranten bleken de afgelopen week nauwelijks geïnteresseerd in Koks nieuwe ministers-

ploeg. De enige die met meer dan tien regels kwam, was de op het Europese zakenleven gerichte Financial Times (FT). In een wat uitvoeriger bericht signaleerde de krant nadrukkelijk dat de christendemocraten voor het eerst sinds 1918 niet in een Nederlandse regering zijn vertegenwoordigd. Maar van enige vrees voor de in verkiezingstijd door ex-CDA-leider Brinkman voorspelde buitenlandse kapitaalvlucht die een kabinet zonder het CDA zou oproepen, is in deze krant geen sprake. Hetzelfde geldt overigens voor de twee met de Financial Times concurrerende Amerikaanse kranten International Herald Tribune en Wall Street Journal.

Wel signaleren deze dagbladen dat er in Nederland een zekere ambivalentie bestaat over het karakter van dit op de linker- en rechtse vleugel van het politieke spectrum steunende kabinet. „Voor sommigen belooft dit paarse kabinet een nieuw elan dat een eind moet maken aan jaren van grijze Nederlandse politiek; anderen zien het slechts als een breekbare gelegenheidscoalitie,” aldus de International Herald Tribune.

In de Duitse pers wordt er vooralsnog vanuit gegaan dat vooral die eerste kwalificatie de komende jaren aan de orde zal zijn. 'Koks kabinet' nu een christendemocrati-

sche politiek', kopte een van de grotere dagbladen dinsdag. Toch vroeg Die Welt zich deze week in een commentaar af, of het nieuwe Nederlandse verbond van sociaal-democraten en 'vrijhandelsliberalen' het in zich heeft school te maken. „De Nederlandse politiek loopt immers wel vaker voorop in Europa,” aldus Die Welt en noemt daarbij 'trends' als de entree van twee bejaardenpartijen in het parlement en de omstandigheid dat de Nederlandse CPN zich eerder had opgeheven dan 'de Sovjet-Unie zelf. QL

Het Franse dagblad Le Monde ten slotte zag in de totstandkoming van

Koks kabinet vooral aanleiding nog eens uitvoerig het doopceel te lichten van 'le James Dean du Binnenhof' of 'le Kennedy du Pays-Bas' oftewel D66-leider Van Mierlo die nu eindelijk zijn jongensdroom over het ministerschap van Buitenlandse Zaken heeft kunnen realiseren. Waarnemers in Den Haag hebben er volgens Le Monde alle vertrouwen in dat hij 'un bon ministre des affaires étrangères' zal zijn.

Rest echter één vraag, aldus deze vooral in diplomatieke kring hooggeerdeerde krant: „Zal hij er nu eindelijk in slagen om nog voor zijn eerste officiële buitenlandse reis het onderste knooppje van zijn overhemd fatsoenlijk dicht te doen.”

Bestrijding broeikaseffect geen sta-in-de-weg voor welvaart

Milieu en economische groei gaan volgens WNF best samen

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG - Bestrijding van het broeikaseffect bestekent niet langer het einde van de economische groei. Het Wereld Natuurfonds (WNF) ziet mogelijkheden om de uitstoot van kooldioxide met tachtig procent te verminderen en toch een economische groei te verwzenlijken van twee procent. Dat kan ondermeer door gebruik van kernenergie, hoewel het WNF daar liever niet voor kiest.

Volgens de Nederlandse afdeling van het WNF kan de uitstoot van deze schadelijke stof wereldwijd worden gehalveerd zonder dat de economische activiteit daaronder lijdt. Kooldioxide komt onder meer vrij bij de verbranding van steenkool en olie en is een van de belangrijkste veroorzakers van zure regen en het broeikas- effect. Het WNF komt tot deze conclusies op basis van onderzoek van de vakgroep Natuurwetenschap en Samenleving van de Rijksuniversiteit in Utrecht.

Deze cijfers over het terugdringen van de hoeveelheid kooldioxide zijn opmerkelijk omdat de Nederlandse

overheid mikt op reductie van niet meer dan vijf procent tot het jaar 2000. Ze houdt er rekening mee dat de economische groei in de jaren daarna dit effect teniet kan doen. „Een somber beeld,” meent voorzitter E. Nijpels, de voormalige minister van Milieu en voorzitter van de Nederlandse afdeling van het WNF. Hij wil zich niet neerleggen bij dit 'ontmoedigende vooruitzicht'.

Onderzoek van de universiteit in Utrecht toont volgens het WNF aan dat er wel degelijk alternatieven zijn. Voor een belangrijk deel worden die gezocht in de toepassing van nieuwe technologie waarvan 'voor het eerst een compleet beeld wordt gegeven'.

Het meest opmerkelijk is dat in het onderzoek van het WNF de mogelijkheid wordt opgehouden om vaker dan nu gebruik te maken van kerncentrales. Bij kernsplitsing en kernfusie komt immers geen kooldioxide vrij en die technieken zouden daarom een goed alternatief zijn voor het verbranden van kolen en olie. Er moeten dan eerst wel oplossingen worden gevonden voor het radioactieve afval en de veiligheidsproblemen, waarbij gedacht wordt aan ongelukken met centrales én ongewenste verspreiding van kernwaste. Ook wil het WNF dat waar mogelijk wordt overgeschakeld op het gebruik van aardgas, wat de helft minder dioxide oplevert.

In opdracht van het WNF hebben de onderzoekers de alternatieven op een rijtje gezet. Ze gaan ervan uit dat met de modernste technieken veel efficiënter gebruik kan worden gemaakt van de beschikbare energiebronnen. Tot het jaar 2010 zou in Nederland een vermindering van de energiebehoefte met dertig procent bereikbaar zijn. Rond 2050 zou die zelfs met ze-

ventig tot tachtig procent kunnen worden gedrukt. In de landen in Oosteuropa zelfs aanzienlijk eerder.

Op verwarming van gebouwen kan volgens het WNF veel worden bezuinigd door meer te isoleren, meer warmtewisseling toe te passen en 'intelligente ramen'. In het transport zou met betere motoren een winst van vijftig procent haalbaar zijn. Huishoudelijke apparatuur kan zuiniger worden - onder meer door minder warm te wassen - en ook in de industrie zijn volop kansen. Behalve bezuinigen wil het WNF efficiënter energie opwekken. Gebruik van gasturbines en brandstofcellen kan het rendement met zestig, zeventig procent verhogen. Intensiever hergebruik van materialen vermindert het energieverbruik verder met nog eens dertig procent, schatten de onderzoekers.

Zeer optimistisch laten zij zich verder uit over de mogelijkheden van alternatieve energiebronnen, hoewel ze toegeven dat zich bij waterkrachtcentrales 'nogal wat problemen ople-

● Een steenkolencentrale in de buurt van het Duitse Eschweiler

Archiefoto: DRIES LINSEN

warm water uit geisers voor het verwarmen van kassen en gebouwen.

Verder menen de onderzoekers dat opslag van het schadelijke kooldioxide in lege aardgas- en olievladen, in ondergrondse waterlagen, in bossen en zelfs binding aan het water in

de oceanen verspreiding in de atmosfeer kan beperken. Beleid dat zich richt op vermindering van de uitstoot van kooldioxide, heeft volgens het WNF maar weinig te kosten. Het biedt nieuwe kansen voor het bedrijfsleven en levert zeker enkele tienduizenden nieuwe banen op.

Van onze redactie economie

DEN HAAG - De Nederlandse Staat heeft het geld weer rollen. Het Centraal Bureau voor de Statistiek constateert in de 'consumptieve bestedingen' een stijging in het eerste halfjaar met 2,2 procent. In de laatste jaren was de stijging alleen in het laatste halfjaar van 1992 groter. Vorig jaar kwamen de bestedingen in de eerste helft maar nauwelijks 1 procent hoger uit dan in de overkomstige periode van een jaar tevoren.

Voor het CBS is de groeiende kooplust een nieuw bewijs dat de Nederlandse economie zich aan het herstellen is. Dat ook de detailhandel in het eerste half-

Nederlander laat geld weer rollen

jaar een, weliswaar bescheiden, groei laat zien, is voor het CBS een veelbelovend teken. De gang van zaken in de detailhandel is voor de berekeningen van het bureau een belangrijke bouwsteen.

De snelle toename van het aantal verkochte nieuwe personenauto's bepaalt in belangrijke mate het groeicijfer. In de categorie 'duurzame consumptiegoederen' zou zelfs van een daling in de bestedingen sprake zijn, als

de auto er niet in zou worden meegenomen. Op het totale cijfer van alle consumptieve bestedingen (dus ook voedings- en genotmiddelen en diensten) zou het zo veel uitmaken dat het groeicijfer beperkt zou blijven tot 1,5 procent.

Oorzaak ligt in het eerste kwartaal van vorig jaar. Toen werden zo weinig personenauto's gekocht (na de aankondiging van nieuwe belastingregels die op 1

januari 1993 zouden ingaan) dat de verkopen van het eerste kwartaal 1994 er heel sterk tegen af staken. Hoewel de verkopen nog onder het gemiddelde van de afgelopen jaren bleven, was de stijging ten opzichte van de eerste drie maanden van 1993 buitengewoon groot. In het tweede kwartaal kwam de groei wat lager uit.

De bestedingen aan andere 'duurzame consumptiegoederen' nam af. Met name de aankopen van kleding, mode-artikelen en schoenen daalde. Alleen aan huishoudelijke apparaten werd meer uitgegeven. Het CBS houdt het erop dat het toernooi om het wereldkampioenschap voetbal daar debet aan is. Er werden immers behoorlijk wat meer televisietoestellen verkocht.

Winst ING stijgt twintig procent

Van onze redactie economie

AMSTERDAM - Internationale Nederlanden Groep heeft over de eerste zes maanden van dit jaar een forse winststijging geboekt. Het resultaat voor belasting van de bankier/verzekeraar steeg bijna 20 procent tot 1474 miljoen gulden. Netto bleef daar 1066 miljoen van over, tegen 897 in het eerste half jaar van 1993.

De cijfers zijn extra rooskleurig doordat ING vorig jaar de verliezen van de afgestoten herverzekeringsovername incasseerde. Zonder deze eenmalige tegenvaller zou de winst dit half jaar, na uitkering van dividend op de bevoorrechte ('preferente') aandelen 10 procent zijn gestegen. ING meldt een redelijke groei op haar verzekeringsactiviteiten: de binnengekomen premies van levensverzekering groeiden van 5,8 naar 6,7 miljard gulden. Schadeverzekeringen noteerden (na aftrek van de herverzekeringspremies) een groei van 3,35 naar 3,4 miljard gulden. De winst (voor belasting) van 'leven' steeg een kwart tot 44 miljoen gulden. De schadeboot boekte een vooruitgang van 37 naar 59 mil-

joen, terwijl bij andere soorten polissen de winst van 258 naar 306 opklom.

De resultaten van de bankpoot van ING (ING Bank en Postbank) over de eerste zes maanden van 1994 werden eerder al bekendgemaakt. Door een strop op de handel met Latijnsamerikaanse staatsleningen bleef de winstgroei beperkt tot 9 procent, van 634 tot 692 miljoen gulden. Binnen de ING Groep ging eind juni zo'n 349 miljard gulden om, het balanstotaal bedroeg halverwege vorig jaar nog bijna 335 miljard.

Philips mag Lindner niet overnemen

EINDHOVEN - Philips is opgelopen tegen een Duits veto tegen de overname van Lindner Licht. Volgens het Bundeskartellamt wordt de positie van de lichtdivisie van Philips in Duitsland te dominant. Philips betreurt de beslissing.

Philips had al overeenstemming bereikt met het familiebedrijf dat met 700 medewerkers ongeveer 90 miljoen mark omzet. 'We betreuren de beslissing,' zo zei een woordvoerder van Philips. 'We bekijken de beschikking nu om na te gaan of er reden is om in beroep te gaan.' Philips heeft een maand de tijd voor de beslissing.

De Duitse lichtmarkt wordt beheerst door Osram en Philips, met marktaandeel van respectievelijk 50 en 25 procent. Lindner bestrijkt 6 à 7 procent van de markt, net als General Electric Lighting. Philips wil zijn marktaandeel niet bevestigen. Meteen na het Duitse veto heeft General Electric laten weten belangstelling te hebben voor Lindner.

Volgens het Bundeskartellamt zou de overname de marktpositie van Philips en Osram te sterk maken. Het marktaandeel van Osram is weliswaar twee keer zo groot dan dat van Philips, maar de ondernemingen hebben onderling vele afspraken gemaakt waardoor de concurrentie tussen beide verder wordt beperkt. Philips wil niet ingaan op de motivatie van het kartelbureau.

Duiters willen Nederlandse stroom kopen

KLEVE - De Duitse grensgemeente Kleve voert 'verkennde gesprekken' om samen met de buurgemeente Emmerich stroom te kopen in Nederland. Het huidige langjarige leveringscontract, dat de gemeenten hebben met het Duitse RWE loopt per 1 januari 1995 af. De gemeentesecretaris van Kleve, M. Palme, denkt door inkoop in ons land ruim twee cent per kilowattuur goedkoper uit te zijn. Kleve telt 47.500 inwoners, Emmerich 31.000. Het gaat om een stroomverbruik van ongeveer 350 miljoen kilowattuur per jaar.

Winst uit

Sperwer

De 400 kleine en grote kruideniers die samenwerken in de Sperwer Groep, hebben hun winst in de eerste 24 weken van het jaar met 19,6 procent zien stijgen tot f 13,36 miljoen. De winkels worden gedreven onder de formules Plusmarkt, Garantmarkt en 4=6 Service. De omzet is in de verslagperiode tot half juni met 2,6 procent toegenomen tot f 415,04 miljoen. Sinds half juni is de omzet sterker gegroeid, zodat tot half augustus een omzetsijging van 4,7 procent is gerealiseerd. De groei bij Plusmarkt is het grootst.

Randstad

De nettowinst van Randstad Holding is in de eerste helft van dit jaar met 27 procent gestegen tot f 40,6 miljoen. Het bedrijfsresultaat nam zelfs met 34 procent toe tot f 63,7 miljoen. Voor het hele jaar verwacht Randstad een nettowinst van meer dan f 95 miljoen, 36 procent meer dan de f 70 miljoen die vorig jaar werd verdiend.

Krupp Hoesch

Het verlies van het Duitse staal- en machinebouwconcern Krupp Hoesch is in de eerste helft van dit jaar sterk verminderd van 324 miljoen mark tot 47 miljoen mark. In juni was er voor het eerst sinds het samengaan van Krupp en Hoesch in 1992 een positief maandresultaat. Het concern verwacht over geheel 1994 quitte te spelen.

Bayer

Het Duitse chemie- en farmaceutconcern Bayer heeft de winst in de eerste helft van dit jaar flink zien stijgen, maar bleef achter bij de twee andere chemieconcernen in Duitsland. Het resultaat voor belasting ging omhoog met 24,4 procent tot 1,75 miljard mark. BASF en Hoechst rapporteerden eerder winststijgingen van respectievelijk 41,4 en 38,9 procent. Deze twee zagen hun resultaten vorig jaar wel sterker verslechteren dan Bayer.

Bankcentrale

De nieuwe bankorganisatie die is ontstaan uit de fusie tussen de BankGiroCentrale, Eurocard en Beant vestigt zich in een bestaand kantorenpand in Utrecht. Het huurcontract is inmiddels getekend. De optie van nieuwbouw in Woerden is daarmee definitief van de baan. Een woordvoerder van de nieuwe bankcentrale, die vanaf nu InterPay Nederland heet, heeft dat gisteren bevestigd. Doel van de fusie is een forse besparing op de kosten - ongeveer 2,5 miljard gulden per jaar - van het Nederlandse betalingsverkeer.

Maastricht en Lanaken moeten duimschroeven meer aandraaien

KNP BT saneert voor verder winstherstel

Van onze redactie economie

AMSTERDAM - Ondanks het snelle herstel van de winst is papier- en kartoonfabrikant KNP BT nog niet klaar met saneren. Topman drs. R.F.W. van Oordt benadrukte gisteren tijdens een toelichting op de halfjaarcijfers dat het concern ook bij stijgende winst blijft saneren. Het bedrijf boekte over de eerste zes maanden van dit jaar 124 miljoen gulden winst tegen een verlies van 16 miljoen in de eerste helft van vorig jaar.

Van Oordt wond er geen doekjes om dat een aantal minder goed renderende onderdelen van de multinational beter moet presteren. Hij noemde onder meer de papierfabrieken in Maastricht en Lanaken, de kartonfabrieken in noord-Nederland en het dit jaar overgenomen Leykam-Mürzter, een grote Oostenrijkse papierproducent, die is samengevoegd met KNP BT's papierfabrieken in KNP Leykam.

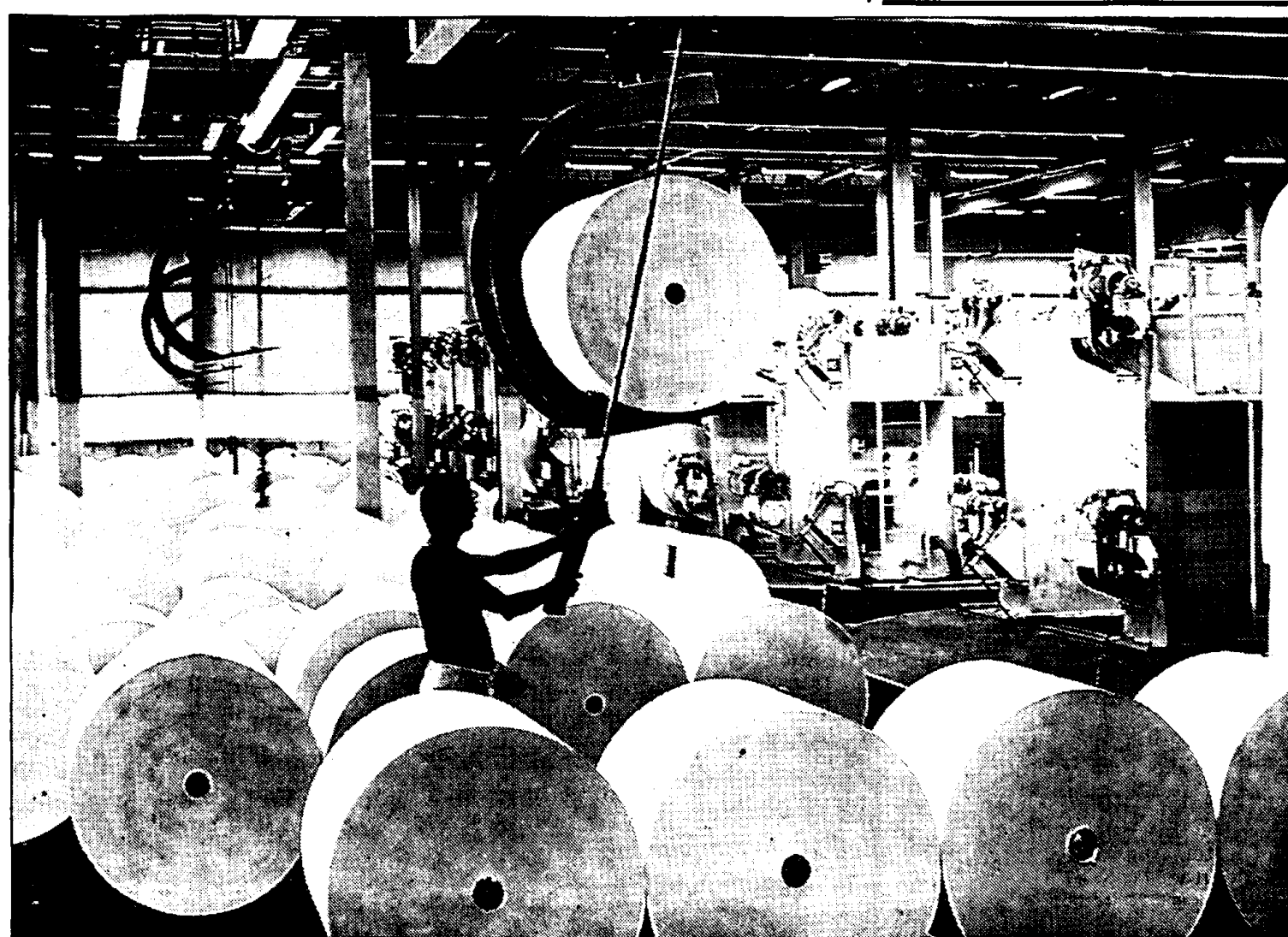
Voor bij KNP Leykam moeten besparingen van 'honderden miljoenen' worden gevonden, opdat de resultaten snel verbeteren. Bij de kartonfabrieken in de noordelijke provincies is het ergste leed inmiddels wel geleden, hoewel de reorganisatie aldaar dit jaar nog voortgaat. Verder is duidelijk dat in Maastricht, Lanaken en Nijmegen de duimschroeven nog niet de verstand stand hebben bereikt.

Deze tijdingen komen op het moment dat het bedrijf sterk verbeterde cijfers kan laten zien. In het tweede kwartaal van dit jaar trok de nettowinst aan tot 74 miljoen gulden (vorig jaar 3 miljoen verlies). De omzet over het eerste half jaar steeg van 5,6 miljard naar 6,3 miljard gulden, een groei van 6 procent door aankopen en verkochte bedrijven niet meegerekend. De stijgende prijzen van de grondstoffen waar papier van wordt gemaakt (pulp en oud papier) spelen het bedrijf parten. In een aantal sectoren kan KNP BT de hogere prijzen niet direct in rekening brengen aan de afnemers. De gestegen prijzen van oud papier drukken ook de winstgevendheid van hard karton en golfkarton. In de kantoorproducten (van potlood tot meubilair) is een sterk stij-

gende lijn te ontwaren. KNP BT verwacht dit jaar een ferme uitbreiding van de omzet te boeken, van 1 tot 1,7 miljard gulden. Dat is mede te danken aan de overname van dit jaar van zes Amerikaanse en twee Duitse distributeurs van kantoorbenodigdheden. Van Oordt maakt gisteren tevens een nieuwe Amerikaanse overname bekend, Ivan Allen Company, een bedrijf met een jaaromzet tussen de 50 en 100 miljoen dollar. Het is volgens de topman een 'heel winstgevende' overname en een belangrijke aanwinst.

Het zorgenkindje Grafische- en Informatiesystemen (grafische machines, computers, randapparatuur), dat vorig jaar in de rode cijfers zat, heeft inmiddels ook weer de opgaande lijn te pakken. De omzet steeg van 757 miljoen gulden in het eerste naar 804 miljoen in het tweede kwartaal van dit jaar. De winstmarge kroop omhoog van 1,3 naar 2,4 procent van de omzet. Ook hier is, volgens Van Oordt, een verdere verbetering noodzakelijk en haalbaar.

Een belangrijke kostenbesparing kwam verder voort uit de voortdurende reorganisaties, waardoor tussen juni 1992 en juni 1993 1750 banen verdwenen. Dat desondanks het totale aantal werknemers van 26.400 tot 27.750 steeg komt door de aanwinsten van overnames van bedrijven. Het huishoudboekje van KNP BT weerspiegelt het feit dat de onderneming er weer wat gezonder voorstaat. De schulden van het bedrijf daalden ruim 600 miljoen gulden in een half jaar tijd, terwijl van elke gulden die er nu omgaat 66 cent is geleend. Dat was eind 1993 nog ruim 71 cent.

De resultaten van de papierfabrieken in Maastricht en Lanaken moeten sterk verbeteren.

Foto: ANP

Autofabrikant Renault blijft een staatsbedrijf

PARIS - De Franse autofabrikant Renault blijft een staatsbedrijf. De Franse staat, nu nog in het bezit van tachtig procent van de aandelen, zal eind dit jaar een deel van haar belang in de autofabrikant afstoten, maar minstens 51 procent van de aandelen in handen houden. Dat heeft minister Nicolas Sarkozy (Bezogtingszaken) laten weten.

privatisering van Renault, maar onder druk van de vakbonden en de Franse socialisten en communisten lijkt premier Balladur voor een voorzichtigheid koers te kiezen.

Toen enkele weken geleden uittekte dat de regering haast wilde maken met de eigenlijke pas voor volgend jaar geplande privatisering van Renault, stak er onmiddellijk een storm van protest op. Zowel de vakbonden als de Franse communisten

en socialisten kondigden aan zich tot het uiterste tegen de in hun ogen 'barbarische uitverkoop' te zullen verzetten.

De bonden en de linkse oppositie stellen dat de privatisering van Renault in het geheel niet ingegeven is door bedrijfseconomische overwegingen. De autofabrikant (omzet 55 miljard gulden in 1993) draait prima en maakte zelfs als een van de weinige Europese fabrieken in het 'rampjaar' 1993 winst.

Tot voor kort leek de regering af te stevenen op een daadwerkelijke

beurs

Show stelen

AMSTERDAM - KPN heeft gisteren de show gestolen op de Amsterdamse effectenbeurs. Het bestuur van de post- en telecommunicatieconcern is tevreden over de stijging van de nettowinst in de eerste helft van het jaar met 16,6 procent en de beursvloer is daar ook content mee. Analisten hadden vooraf gerekend op een winstgroei van 8 à 9 procent. Bij buitengewoon grote omzet - er werden 3,7 miljoen stukken verhandeld, terwijl de omzet gewoonlijk ongeveer 700.000 omvat - steeg de koers f 1,30 of 2,5 procent naar f 53,10.

Bank/verzekeraar ING maakte een winststijging van 19 procent bekend en ook die ging boven de verwachtingen uit. De koers reageerde daarop met een stijging van f 1,80 tot f 80,80, een stevige omzet van ruim 816.000 stuken. Woensdag liep de markt al vooruit op de cijfers, want toen kwam er af 1,50 bij. Overigens heeft ING een magere verwachting voor de winst per aandeel over het hele jaar; die zal ten minste gelijk worden aan die over 1993.

De stemming was over de hele linie zeer goed prijshoudend tot vast, zoals bleek uit de stijging van de aandelenmarkt, met 3,69 punt tot 417,73. Op de obligatiemarkt stegen de koersen ongeveer 20 cent. Dat hield verband met de gang van zaken op de Amerikaanse markt, waar de vrees voor geldontwaarding en rentestijging is weggeëbnd na de bekendmaking van een onverwacht sterke daling van de orderontvangst bij de producenten van duurzame goederen. Wall Street kreeg er woensdag zodoende ruim 70 punten bij. Dat werkte door naar Amsterdam. In het eerste uur van de handel in New York veranderde de markt gisteren nauwelijks.

Hoofdfondsen

	v.k.	sk
ABN Amro Hold.	61,70	62,20
ABN Amro A.n.F.	83,80	84,00
ABN Amro L.G.F.	182,20	182,20
ABN Amro O.B.I.	200,50	200,50
Aegon	99,60	101,80
Abnol	46,00	46,20
Abnol Nobel	218,70	219,40
Abnol	220,40	221,00
Bols Wes. c.	41,20	42,30
CSM cert.	68,90	69,20
Dordtsche Petr.	192,90	194,40
DSM	145,00	142,20
Elsevier	167,50	168,20
Fokker cert.	16,40	16,50
Sticht. Amey cert.	73,80	74,70
Guil. Broc. cert.	46,20	46,50
Heineken	240,50	240,30
Heineken Hold.	215,50	215,70
Hoogovens nrc	81,70	82,30
Hunter Douglas	83,00	83,00
ING c.	79,00	80,80
ING c.	52,50	53,20
Kon. KNP BT	48,30	48,10
Kon. Olie	191,00	192,40
KPN	51,80	53,10
Nedilloyd	63,70	64,50
Océ-v.d. Gr.	72,20	72,10
Pakhoed cert.	48,90	48,00
Philips	57,30	58,30
Polym	71,20	70,90
Postb. Beleggr.	59,30	59,30
RG Florent F.	128,60	128,80
Robeco	116,10	117,00
Rodanco	54,70	54,50
Rolindo	117,80	119,50
Rorento	85,40	85,30
Sticht. 47,50	47,90	
Unilever cert.	196,70	199,90
Van Ommen nrc	49,50	50,30
Ver. Bezi. VNU	183,50	181,10
Wolters-Kluwer	116,70	117,80

Volwonderingen Amsterdam

	ING 80,70 (80,80)	Kon. Olie 192,00-192,40 (192,40)	KPN 53,20 (53,10)	Philips 58,40-58,80 (58,30)	Unilever 199,90 (199,90)
ABN Amro A.n.F.	83,80	84,00	83,80	84,00	83,80
ABN Amro L.G.F.	182,20	182,20	182,20	182,20	182,20
ABN Amro O.B.I.	200,50	200,50	200,50	200,50	200,50
Aegon	99,60	101,80	99,60	101,80	99,60
Abnol	46,00	46,20	46,00	46,20	46,00
Abnol Nobel	218,70	219,40	218,70	219,40	218,70
Abnol	220,40	221,00	220,40	221,00	220,40
Bols Wes. c.	41,20	42,30	41,20	42,30	41,20
CSM cert.	68,90	69,20	68,90	69,20	68,90
Dordtsche Petr.	192,90	194,40	192,90	194,40	192,90
DSM	145,00	142,20	145,00	142,20	145,00
Elsevier	167,50	168,20	167,50	168,20	167,50
Fokker cert.	16,40	16,50	16,40	16,50	16,40
Sticht. Amey cert.	73,80	74,70	73,80	74,70	73,80
Guil. Broc. cert.	46,20	46,50	46,20	46,50	46,20
Heineken	240,50	240,30	240,50	240,30	240,50
Heineken Hold.	215,50	215,70	215,50	215,70	215,50
Hoogovens nrc	81,70	82,30	81,70	82,30	81,70
Hunter Douglas	83,00	83,00	83,00	83,00	83,00
ING c.	79,00	80,80	79,00	80,80	79,00
ING c.	52,50	53,20	52,50	53,20	52,50
Kon. KNP BT	48,30	48,10	48,30	48,10	48,30
Kon. Olie	191,00	192,40	191,00	192,40	191,00
KPN	51,80	53,10	51,80	53,10	51,80
Nedilloyd	63,70	64,50	63,70	64,50	63,70
Océ-v.d. Gr.	72,20	72,10	72,20	72,10	72,20
Pakhoed cert.	48,90	48,00	48,90	48,00	48,90
Philips	57,30	58,30	57,30	58,30	57,30
Polym	71,20	70,90	71,20	70,90	71,20
Postb. Beleggr.	59,30	59,30	59,30	59,30	59,30
RG Florent F.	128,60	128,80	128,60	128,80	128,60
Robeco	116,10	117,00	116,10	117,00	116,10
Rodanco	54,70	54,50	54,70	54,50	54,70
Rolindo	117,80	119,50	117,80	119,50	117,80
Rorento	85,40	85,30	85,40	85,30	85,40
Sticht. 47,50	47,90		47,50		47,90
Unilever cert.	196,70	199,90	196,70	199,90	196,70
Van Ommen nrc	49,50	50,30	49,50	50,30	49,50
Ver. Bezi. VNU	183,50	181,10	183,50	181,10	183,50
Wolters-Kluwer	116,70	117,80	116,70	117,80	116,70

Naef

	440,00	440,00
ABN Amro A.n.F.	83,80	84,00
ABN Amro L.G.F.	182,20	182,20
ABN Amro O.B.I.	200,50	200,50
Aegon	99,60	101,80
Abnol	46,00	46,20
Abnol Nobel	218,70	219,40
Abnol	220,40	221,00
Bols Wes. c.	41,20	42,30
CSM cert.	68,90	69,20
Dordtsche Petr.	192,90	194,40
DSM	145,00	142,20
Elsevier	167,50	168,20
Fokker cert.	16,40	16,50
Sticht. Amey cert.	73,80	74,70
Guil. Broc. cert.	46,20	46,50
Heineken	240,50	240,30
Heineken Hold.	215,50	215,70
Hoogovens nrc	81,70	82,30
Hunter Douglas	83,00	83,00
ING c.	79,00	80,80
ING c.	52,50	53,20
Kon. KNP BT	48,30	48,10
Kon. Olie	191,00	192,40
KPN	51,80	53,10
Nedilloyd	63,70	64,50
Océ-v.d. Gr.	72,20	72,10
Pakhoed cert.	48,90	48,00
Philips	57,30	58,30
Polym	71,20	70,90
Postb. Beleggr.	59,30	59,30
RG Florent F.	128,60	128,80
Robeco	116,10	117,00
Rodanco	54,70	54,50
Rolindo	117,80	119,50
Rorento	85,40	85,30
Sticht. 47,50	47,90	
Unilever cert.	196,70	199,90
Van Ommen nrc	49,50	50,30
Ver. Bezi. VNU	183,50	181,10
Wolters-Kluwer	116,70	117,80

Beleggingsinstellingen

Nat. Inv. Bank	130,00	130,00
NBM-Amstelland	17,00	17,00
NEDAP	60,80	61,00
Nedcon Groep	32,30	32,30
NKF Holding	210,00	210,00
Nord.Mij	51,80	51,80
Ned.Springst.	640,00	640,00
Norit	21,10	21,10
Nutricia VB cert	87,20	87,20
Nyco-Ten Cate	87,20	87,20
Obicert	44,80	44,80
Orco Bank cert.	62,80	62,80
OTRA	298,00	298,00
Philips Electr. d'95	0,10	0,10
Pirelli Tyre	14,30	14,30
Polymorn	190,50	190,50
Porc. Fles	28,30	28,30
Randstad	84,00	84,00
Resnick	112,00	112,00
Rothmans Int.	3,80	3,80
Roto Smeets Boer	39,00	39,00
Samas Groep	59,00	59,00
Sarakreek	6,50a	6,50a
Schuitema	1900,00	1910,00
Schuttersveld	42,00	44,00
Sint Intern.	45,80	44,00
Sit Benc.	37,40	37,40
Stad. Rotters c.	17,80	18,00
Telegraf d.	18,80	18,80
Textielgr. Twente	72,00a	72,00a
Tulp Computers	16,60	16,60
Tv. Bak Holding	19,00	19,00
Ubbink	113,00	113,00
Van der Grinten	33,00	34,00
Veldhuis Glas	565,00	565,00
Volker Streekl.	80,00	80,00
Vredestein	13,40	13,40
Wegener	116,00	116,00
West Invest. F.	12,50a	12,50a
West Inv. F. wb	65,00	65,00

Autofabrikant de markt op met maatwerk voor zuinige directies

Volvo 960: 'business limousine'

DOOR SIEM LEEUWENKAMP

Volvo-directeur K. Roldanus is ervan overtuigd dat het topsegment van de zakenwereld ook wel inzicht dat minder status ook wel kan. „Het is toch raar als je op maandagochtend aan de ondernemingsraad moet melden dat er 20 procent bezuinigd moet worden en zelf met een auto van 125.000 gulden voor de deur staat.”

Om het simpel te zeggen, men schikt zich naar de gewijzigde omstandigheden. Het bedrijfsmatig gebruik van de auto is onderhevig aan een herpositionering en Volvo zag dat al eerder aankomen en brengt nu de 960-serie uit. Het zijn auto's met zescilinder motoren die uitstekend aansluiten op de vraag die bij de huidige rijders van de 940-serie leeft.

Nuchter

Die primaire doelgroep, goed voor 70 procent van de 2.500 stuks die de 960-serie per jaar moet gaan doen, zijn hele nuchtere mensen die best wel kunnen rekenen. Een 'business limousine' zoals Roldanus de nieuweling noemt vanaf 72 mille voor de deur hebben is een heel ander verhaal dan bijna een ton tellen. Volvo, dat momenteel in een tussenfase verkeert in afwachting van de grotere middenklasse van NedCar uit Born, heeft in een ander segment nog

Met een weer wat lager en ronder gemaakt front verschilt de nieuwste 960 van goedkopere modellen, tenminste voor deskundige toeschouwers.

Foto: GPD

de 850-serie. Dit model wordt te geruoordig vanwege de grote vraag in Gent en Zweden gebouwd.

Het zijn met name de betrouwbare 2 ltr modellen die gretig aftrek vinden. Mede door de grote klantentrouw van Volvo-rijders

verwacht Roldanus in deze sector volgend jaar 3.500 auto's in de 850-serie te kunnen verkopen. Gezien het toenemend cijfer van klanttevredenheid, 'we scoren heel goed in het Europese beeld', zijn ook de dealers content.

„Als die de kosten goed in de

hand weten te houden, snellere service weten te verlenen en goed op hun kapitaal passen, boeken ze over enige tijd flink meer rendement. Zeker gezien de over anderhalf jaar in te voeren manier van bestellen via CDi wordt de voorraadinvestering minimaal.”

Klanten kunnen straks bij de dealer op het computerscherm de auto van hun keus samenstellen via CDi. Dan is één druk op de knop voldoende voor de bevestiging van de order, waarna de fabriek een levertijd van slechts twee weken nodig heeft.

De blijde Volvo 960 rijder kan dus straks zijn geluk niet op: een niet te dure zaken-limo die vrijwel onmiddellijk te leveren is. Wij hebben een poosje in het model '95 van deze nieuwe auto gereden en het moet gezegd het ontbreekt de drukke zakenvrouw of man aan niets. Het meest recente model voorzien van een 2.5 ltr motor met 170 pk aan vermogen voorhanden, is een rustig draaiende maar o zo rappe combinatie. Je zit bijzonder comfortabel op een vrij hoge positie en zowel het sturen als het schakelen gaat vlot.

Automaat

Volvo biedt in de 960-serie gezien de toenemende voorkeur voor automatisch werkende versnellingsbakken liefst vier van de zes modellen met een viertraps automaat aan. De meerprijs daarvan is 5 mille, standaard heeft de auto een airco, ABS en één airbag. Dat laatste is volgens Roldanus een kwestie van compromis. Men meet zich met wat er gevraagd wordt, wat de markt al biedt en kijkt scherp naar de prijsverhouding. Dan is het dus opvallend dat een Volvo-rijder meer bezig is met zijn eigen veiligheid en een airbag voor de passagier voorin niet zo nodig vindt.

In de VS kiest bijna een kwart van Jaguars groeiende klantenkring een XJS 4.0 Convertible, die nu weer is verbeterd.

Jaguar draait weer beter

DOOR PETER FOKKER

Eerst leek het alsof Ford een behoorlijk miskoop had gedaan aan de overname

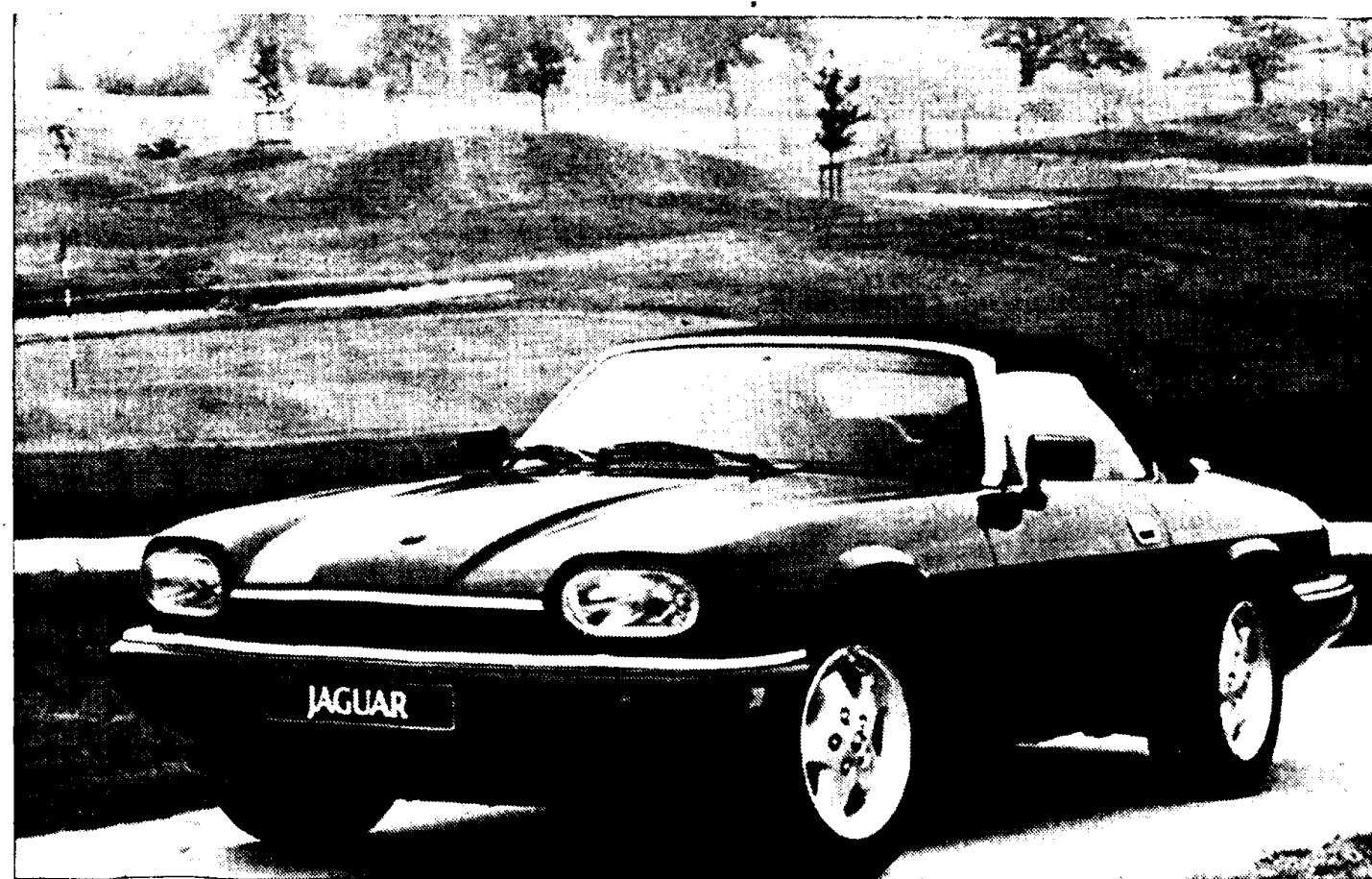
Peugeot versterkt 106 diesel

Voor zijn kleinste model ontwikkelde Peugeot een nieuwe, grotere dieselmotor. Vanaf september zal de Peugeot 106 met deze nieuwe 1.5 liter krachtbron geleverd worden, in de versies Ace Diesel, Accent Diesel en XRD. Uitgangspunt voor de nieuwe 1527 cc diesel was niet het bestaande 1361 cc aggregaat, maar de nieuwere 1587 cc metende benzinemotor die in 106 en 306 wordt gebruikt. De technische finesses van de 1.5 liter diesel zijn dan ook alle anders dan die van de voorgaande 1.4 liter. Het resultaat is een toename van vermogen (nu 42 kW/58 pk) en trekkracht, wat vooral tot uiting komt in een stuk betere acceleratie. Een nieuw voorgeschoefst systeem zorgt voor een snellere start en verminderd geluidsniveau bij koude motor.

van Jaguar. Na een laatste succesperiode als zelfstandig merk daalden de verkopen bij het edele Britse merk, ondanks dat Ford veel investeerde, vooral in kwaliteitszorg. Maar dit en vorig jaar keerde het tij drastisch, zodat Ford's overname waarschijnlijk net op het goede moment kwam.

Overall ter wereld stegen Jaguars verkopen in het eerste halfjaar van 1994 vergeleken met het al goede jaar 1993. Terwijl een grondig vernieuwde XJ sedan in de startblokken staat om als centraal model in het gamma de belangstelling nog extra leven in te blazen. Maar Jaguar scoort ook goed met de feitelijk zeer oudgediende XJS sportwagens. In weer verfraaide vorm gaan die op hun twintigste(!) modeljaar tegemoet.

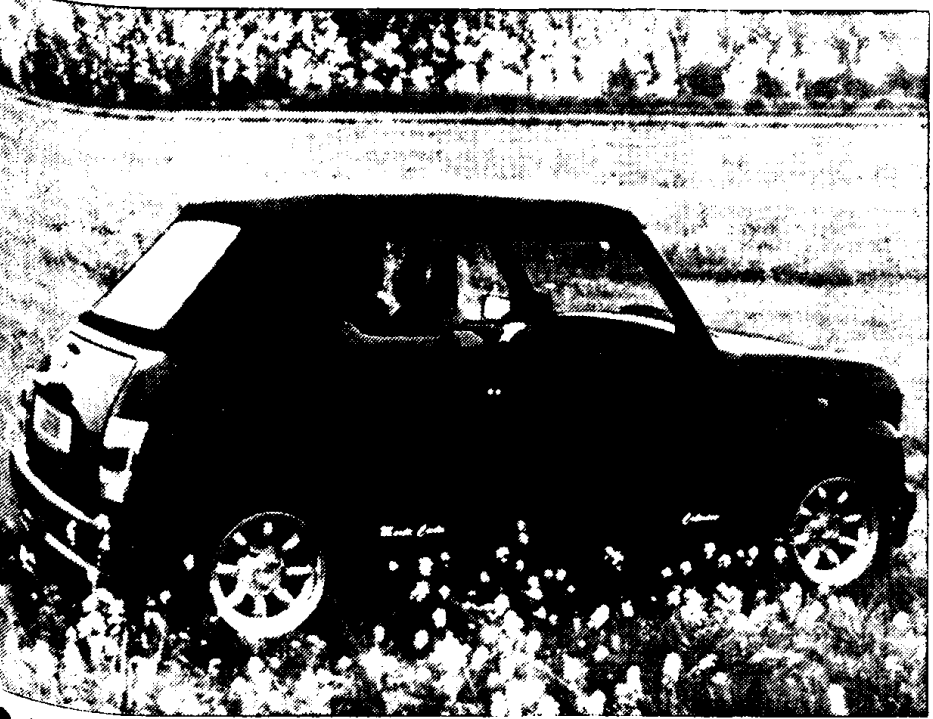
Er gaan geruchten over een nieuw sportmodel dat zijn voltooiing zou naderen, maar dat komt dan naast en niet in plaats van de XJS. De wijzigingen die men de XJS voor 1995 meegeeft zijn deels cosmetisch, om de afwerking nog adellijker te maken en meer zichtbaar verschil te maken.

ken tussen zes- en twaalfcilinder versies (met meer chroom op V12-modellen). Verder zijn er alweer nieuwe voorstoelen en voor de coupé een ruimere achterbank, overgenomen uit de Convertible.

Het technisch nieuws is een verbetering van de vierlitter zescilinder motor, die in dezelfde vorm straks in de nieuwe XJ sedan komt, mogen we aannemen. Aanpassing van details levert nog meer vermogen (nu 177 kW/

241 pk) en trekkracht op. Het verschil moet goed merkbaar zijn, daar het liefst een volle seconde scheelt op de 0-100 km/h sprint, ofwel twaalf procent. Tegelijk wordt een lager verbruik opgegeven.

De 'Cote d'Azur'-Mini: dicht...

...en open.

'Cote d'Azur' aan de oever van de Waal Mini cabrio uit Holland

DOOR SIEM LEEUWENKAMP

In de verre uiterwaarden van het stroomgebied van de rivier de Waal zomerse sfeer aantreffen die je normaliter langs de Cote d'Azur vindt, duidt op iets bijzonders. Al sinds 1989 is Ed van Bon in het plaatsje Huissen bezig om met zijn firma Cabrioni aan de vraag naar bijzondere cabriolets te voldoen.

Specifieke belangstelling gaat uit naar de Rover Mini, een model dat deze maand 35 jaar in productie is. Van een gewoon gesloten model in standaard uitvoering maakt dit bedrijf in Huissen een prachtige open auto. Voor een prijs van 38 mille wordt het zelfs een Mini cabriolet met (let op wereldprimeur!) een elektrisch bediende kap en ramen.

De meerprijs is bijna het dubbele van wat een eenvoudige gesloten Mini Sprite kost, maar daar hebben ze het in het mondaine Nice, Cannes en Monaco niet over.

Waar (door die rijkdaards) wel over wordt gepraat is de perfecte afwerking met fraaie houten panelen, lederen bekleding, grote glazen zijruiten en een verwarm-

de strak blijvende plastic achterruit. Ed van Bon mikt met de nieuwste versie Mini 'Cote d'Azur' op de kleine markt van luxe en zeer degelijke cabriolets. Niet voor niets is de trend naar klein maar comfortabel rijden ook al opgemerkt door gerenommeerde merken als BMW en Mercedes.

Cabrioni dat ongeveer 150 Mini's ombouwt tot open vierzittertjes, zorgt dat de kap de lijn van de mooi uitgebouwde auto niet verstoort. Aan de zijkant steekt de neergevouwde en afgedekte kap maximaal slechts 15 cm. boven de koets uit. Gekscherend noemen de bouwers deze Hollandse cabrio al de Britse mini Rolls Royce.

Ford Transit als Nederlandse taxi

Van onze correspondent

Is de Ford Transit vooral bedoeld om volumineuze vracht te vervoeren, als personenbus voldoet dit type auto ook goed. Evenals de Mercedes Ecoliners en Volkswagen Transporters is dit type auto eigenlijk de eenvoudige versie van de nu sterk in opmars zijnde MPV's.

De Ford Transit is nu als nieuwste versie voor taxivervoer geschikt gemaakt. Speciaal voor deze sector heeft Ford samen met de Utrechtse CAB-groep het model Tournéo Cab ontwikkeld.

De 59 mille kostende taxi kan vijf klanten vervoeren. De chauffeur zit in een aparte doorzichtige cabine van waaruit de schuifdeur elektrisch kan worden bediend.

Op basis van de Ford Transit, die normaal drie rijen zitplaatsen heeft is deze taxi, waarin de passagiers nu tegenover elkaar zitten, bij het Utrechtse bedrijf gebouwd. De Transit, die sinds 1986 in zijn huidige uiterlijke gedaante op de weg is, is een trendsetter in het segment middelgrote busjes.

De meest kale versie is de 100S met een 88 pk benzinemotor of

De tot taxi omgebouwde Ford Transit.

Foto: GPD

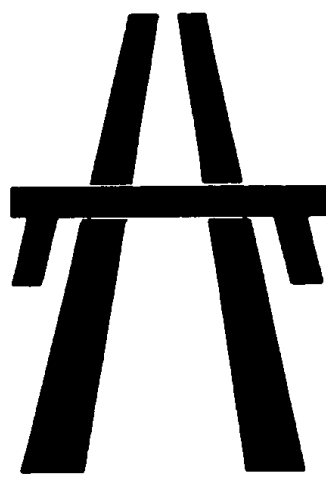
een 70 pk dieselmotor. De mooiste combinatie voor taxivervoer is die met een nu drie jaar op de markt zijnde 2.5 ltr direkt ingespoten dieselmotor.

Met rechts een ruim openschuivende zijdeur voor de 'lading' en achter één gigantisch grote laadklep of twee draaideuren voor de bagage is de auto makkelijk toegankelijk.

Voor alle Transit-typen geldt

normaliter al een bijzonder degelijke afwerking en een smaakvolle bekleding van het interieur.

De auto's doen niet onder voor goed uitgeruste personenauto's op het niveau van de iets hogere middenklasse. Door te luisteren naar de marktvraag is er aan de vele typen nu een bijzondere taxi toegevoegd die zonodig ook uitgerust kan worden tal van extra's als airco, centrale portiersluiting of een rolstoellift.

De dynamisch gestileerde Address van Suzuki.

Suzuki brengt nu ook bromscooter

De markt voor brom- en snorfietsen trekt in Nederland sinds vorig jaar weer aan, waarbij al sinds 1991 de snorfiets meer klanten trekt dan de brommer. Bovendien groeit al lang de belangstelling voor handige scootermodellen, ten koste van de traditionele bromfiets zonder 'carrosserie'. Ook Suzuki achtte het daarom raadzaam zich op de scooters te storten.

met verlichting erin, en een elektrische starter. Voor de zekerheid is er ook een kickstarter, mocht de accu leeg raken.

De motor met automatische transmissie heeft een eigen olievrije systeem, zodat apart olie en gewone benzine getankt kan worden. Een waarschuwingsslampe in het dashboard attentioneert op een leegmakende olietank. Het voordeel van een aan de gevraagde motorprestaties aangepaste olievoer is dat de motor schoner loopt dan op voorgegemengde benzine en olie uit de pomp. Suzuki levert voor de Address als extra een tweede spiegel (rechts), windscherm en koffer die op het standaard bagagerek past.

Aprilia RS 250 in aantocht

DOOR RUUD VOS

Nadat Aprilia begin dit jaar een fraaie race-replica op de markt bracht in de vorm van de RS 125 Extrema, verrast het Italiaanse merk de liefhebbers van het snellere werk opnieuw met een ander even gelikt ogend exemplaar: de RS 250. De tweewieler is afgeleid van de GP-racer waarmee Massimiliano Biaggi momenteel derde staat in het WK-klassement.

In tegenstelling tot de GP-racer zal de 'civiele' uitvoering echter niet worden aangedreven door een Aprilia-blok maar door het bekende Suzuki RGV 250 tweecilinder tweetaktblok. De vloeistofgekoelde RS 250 zal in oktober op de Duitse IFMA ten doop

worden gehouden en vervolgens begin volgend jaar ook in ons land geleverd worden.

Zodat sportieve rijders, die in het voetspoor van bijvoorbeeld GP-rijders Patrick en Jurgen van den Goorbergh willen treden, iets hebben om naar uit te zien.

Hoewel de RS 250 beduidend minder vermogen heeft dan de GP-racers van beide Nederlanders, is een vermogen van meer dan 60 pk aan het achterwiel ook bepaald niet mis.

Over de prijs van de RS 250 werden nog geen mededelingen gedaan. Wel over de zithouding: die is voor gemiddeld lange berijders bepaald niet oncomfortabel te noemen.

VAD
Verenigde autodealers
Sittard - Geleen - Beek e.o.

Vadah
Da's op en top service!
SITTARD WEERT GELEEN
Rijksweg-Zuid 90-100
Sittard
tel. 046-515200
GARANTIE
A1
6 MND.

Ford Escort 1.6 CLX Clipper	1993
Ford Escort div. typen	1988-1992
Ford Orion 1800i CLX	1992
Ford Sierra 2.0i automaat	1989
Toyota Corolla 1.3i automaat	1992
Mazda 323 1.6i LX	1992
Mazda 323 F coupé	1991
Mazda 323	1993
Honda Civic 1500 GL	1990
Volvo 440 1700 DI	1991
Nissan Bluebird 2.0 5-drs.	1990

0% rente op financiering
Vraag naar voorwaarden

Auto Vencken B.V.
„Occasioncentrum“
Prins Mauritslaan 171
6191 EE Beek
tel. 046-372882

Auto Vencken B.V.
„Occasionkelder“
Leyenbroekerweg 27
6132 CA Sittard
tel. 046-515777

Vencken Beek

Alfa 33 1.3, grijsmet.	1991
Alfa 164 2.0 Twin Spark, grijsmet.	1992
Audi 80 1.8 S blauw	1990
Audi 80 1.8 S blauwmet.	1991
Audi 80 1.8 S grijsmet.	1990
Audi 80 1.6 cycloaammet.	1991
Audi 100 2.0 E, grijsmet.	1988
Audi 100 2.3 E, goudmet.	1989
Audi 100 2.3 E, grijsmet.	1991
BMW 316i wit	1989
BMW 320i Touring, grijsmet.	1990
Citroën AX 1.1, blauw	1990
Fiat Uno 45 SIE 2x grijsmet. 2x	1991
Ford Scorpio 2.4, grijsmet.	1989
Ford Scorpio 2.4i, autom. grijsmet.	1992
Ford Orion 1.6 CLX RS uitv., rood	1991
Ford Fiesta XR2, zwart	1989
Ford Sierra 2.0 i GT, rood	1992
Honda Accord 2.0i grijsmet.	1992
Honda Civic 1.5 DXi sedan roodmet.	1992
Mitsubishi Colt 1.3, rood	1993
Nissan Sunny 1.6, rood	1989
Opel Astra 1.4i young, wit, 5000 km	1994
Opel Kadett 1.3, grijsmet.	1988
Opel Corsa 1.4i Joy uitv.	1993
VW Golf II diverse uitv. + kleur	1989-1991
VW Golf III 1.4-1.6 CL div. kleuren	1993
VW Vento 2.0 GL, Dusty Maue	1992
VW Passat Variant 1.8 CL, roodmet.	1992

Vencken Sittard

Golf III 1.6i 75 pk, zwart	1993
Golf III 1.6i 75 pk, rood	1992
Golf Madison 1.6i, rood	1989
Golf Passat 1.6i veel extra's, blauw	1991
Passat CL 19 diesel, wit	1992
VW Vento 1.8i, 90 pk, blauwmet.	1993
VW Jetta 1300 cc blauwmet.	1990
Passat 75 pk CL sedan, wit	1992
Audi 80 2.0E, 90 pk, grijsmet.	1992
Audi 80 2.0E, 90 pk, grijsmet.	1992
BMW 518i wit	1990
Mazda 323 1.3 LX, grijsmet.	1988
Ford Sierra 2.0 GL, grijsmet.	1987
Opel Kadett 1300 GT rood	1988
Opel Kadett HB 1.6i, wit	1988
Peugeot 106 XT grijsmet.	1993
Peugeot 405 GLI, rood	1990
Peugeot 405 GRI blauwmet.	1991
Toyota Corolla 1.6i GTS, rood	1990

DEMO

Golf CL 1800 CC, 90 pk, zwartmet.	1993
-----------------------------------	------

Ford Orion 1.4 CL
32.000 km, grijsmet., jan. '93

Crutzen Auto's

Nissan Primera 2.0E GT 4-drs.	1992
Nissan Primera 2.0i SLX	1991
Nissan Primera 2.0i LX	1991
Nissan Bluebird 2.0 LX 5-drs.	1988
Nissan Sunny 1.4 LX 5-drs.	1992-1991
Nissan Sunny 1.4 LX automaat	1991
Nissan Sunny 1.4 LX 3-drs.	1991
Nissan Sunny 1.6 SLX automaat	1988
Nissan Sunny coupe 1.6i SLX, SGX	1990-1989
Nissan Sunny 1.6 FLWD	1989-1987
Nissan Sunny 1.6 SLX 4-drs.	1988-1987
Nissan Micra Clarity demo	1993
Nissan Sunny	1992-1987-1986
Opel Vectra GL 4-drs.	1991
Opel Corsa 1.2i Joy	1993
Opel Astra 1.6 GL	1993
Ford Escort 1.6 GT	1990
VW Passat 1.6i Variant	1988
Citroën BX	1989-1987
BMW 324i	1987
Nissan Sunny diesel	1990
BMW 315	1983
Peugeot 405 1.6 GL	1989

Diverse goedkope inruil
Stationstraat 115
6191 BC Beek
tel. 046-371727

Jos Bogman OFFICIAL DEALER
Ford

De service is spreekwoordelijk!
Tevens uw adres voor autoverhuur
(ook personen-, bestel- en verhuistransit)
en carrosseriewerkzaamheden!

Specials:

DIESELS:		
Ford Escort Van 1.6 gesloten	1992	
Mazda 323 1.7 GLX	1991	
Ford Fiesta 1.6 D	1989	
AUTOMATEN:		
Ford Escort 1.4 CTX	1990	
Ford Scorpio 2.0i	1985	
Ford Scorpio 2.9i Ghia	1987	
BENZINE-AUTO'S:		
Fiat Uno 60 S	1989	
Mazda 626 4-drs.	1992	
Opel Vectra 1.6i	1993	
Opel Omega 2.0	1989	
Renault 19 TR	1992	
Renault R19 TXE	1991	
Suzuki Swift 1.3 GS	1991	
Volvo 440 DL 2	1993	
Ford Fiesta 1.1 Cheers	1991/92	
Ford Escort 1.4i CL	1991/92	
Ford Escort 1.4	1989/90	
Ford Escort 1.6 CLX	1992	
Ford Orion 1.6 CLX	1991	
Ford Scorpio 2.0i CL	1990	
Ford Sierra 2.0	1989/90	
Ford Sierra 2.0i CLX	1991	
Ford Sierra 2.0 CLX combi	1992	

Weth. Sangersstr. 7, (bij Makado) Beek
tel. 046-376543, fax 046-377547

Autobedrijf Jasper B.V.
WINDRAAK 29, 6153 AC MUNSTERGELEEN, 046-521944
OFFICIAL PEUGEOT-DEALER

Peugeot 106 XSi 1.4	92	BMW 524 TD	90
Peugeot 106 XT 1.4	92	Fiat Panda CL	86-91
Peugeot 205 cabrio 1.9	87-91	Ford Sierra 1.8 Laser	87-88
Peugeot 205 Accent 1.1	92	Ford Scorpio 2.4 CL	90
Peugeot 306 XR 1.6	94	Ford Escort 1.4	85-86-88
Peugeot 309 XLD 1.9	90-91	Ford Fiesta 1.1	91-93
Peugeot 309 XR 1.4	88	Mazda 323 1.6 GT	88
Peugeot 405 GL 1.6	88-90	Nissan Primera 2.0	92
Peugeot 405 GL automaat	91	Opel Astra GT 1.4	92
Peugeot 405 GRD	91	Renault 5 GTS	88
Peugeot 405 GRDI	91	VW Polo CL	88
Peugeot 405 GL Break	89	VW Golf automaat	87

Voor onze overige 85 Leuwerkeur gebruikte auto's
zie kabelkrant pagina 351

TOYOTA Mengelers
Zorgeloos onderweg

Toyot Starlet 1.3 GLi, grijsmet.	18.000 km	7-'93
Toyota Starlet 1.3 XLI, rood, 67.000 km		7-'91
Toyota Starlet 1.3 XLI, rood, 24.000 km		2-'92
Toyota Starlet 1.0 SXL, rood, 125.000 km		6-'88
Toyota Starlet 1.0 DL, rood, 70.000 km		6-'88
Toyota Corolla XL sedan, grijsmet.	112.000 km	2-'88
Toyota Corolla 1.3 Friend, rood, 76.000 km		1-'88
Toyota Carina 1.6 GL aut., 5-drs., zilver, 150.000 km		4-'85
Toyota Hi-Lux pick-up diesel + opbouw, 40.000 km		10-'91

Demonstratie-auto's

Toyota Starlet 1.3i, rood	2-'94
Toyota Starlet 1.3 XLI, 5-drs., rood	6-'94
Toyota Corolla 1.3 XLI, 5-drs., zilver	6-'94
Toyota Carina GTSi, rood	11-'93
Toyota Camry Customwagon 3-seat, grijsmet.	8-'93
Toyota Celica 1.8i, zwart	4-'94

Toyota MENGELERS Sittard
Uw Toyotadealer
Rijksweg Zuid 212 Sittard
Telefoon: 521000

OCCASION-PRIJZENSLAG

Ford Escort XR3i	1988 van 14.400,- voor 13.200,-
Ford Escort RS turbo	1989 van 22.700,- voor 19.600,-
Ford Sierra 20CL 3-drs. sport	1989 van 16.900,- voor 14.700,-
Ford Sierra 20i 5-drs. sport	1989 van 21.700,- voor 18.900,-
Ford Sierra 20i CL 5-drs. autom.	1987 van 15.900,- voor 13.750,-
Ford Sierra 20i spec. sedan	1989 van 21.700,- voor 19.800,-
Ford Scorpio 20i GL 5-drs. LPG	1990 15.750,-
Ford Orion 1600 Bravo	1989 van 17.750,- voor 15.700,-
Ford Escort 1600i 3-drs.	1989 van 17.500,- voor 15.800,-
Ford Escort 1600i 3-drs.	1988 van 14.400,- voor 12.900,-
Opel Kadett 1.6 4-drs. Life LPG	1991 van 17.850,- voor 15.700,-
Opel Kadett 1.3 LS 3-drs.	1989 van 17.500,- voor 15.800,-
Ford Escort 1.6i sport	1991 van 24.700,- voor 22.500,-
Ford Escort 1.8 16v CLX 3-drs.	1992 van 26.800,- voor 24.900,-
Ford Sierra 20i sp 5-drs.	1989 van 18.800,- voor 16.850,-
VW Golf 1600 3-drs.	1988 van 14.800,- voor 12.900,-
Toyota Camry 20i XLI LPG	1989 van 15.850,- voor 12.800,-
Mazda 1.5 GLX 3-drs. Limited	1987 van 12.700,- voor 10.900,-
Hyundai Pony 1.5 GL 3-drs.	1988 van 9.750,- voor 7.750,-
Opel Kadett 1.3 LS 4-drs.	1987 van 17.500,- voor 9.800,-

Auto Könings ... uw adres voor een verantwoord occasion

AUTO KÖNINGS B.V. SITTARD
Mgr. Vranckenstraat 20 (bij ijzeren brug)
046-516046

NISSAN GARAGE SCHOENMAKERS
SITTARD B.V.
Limbrichterweg 78, 046-512814

Nissan Sunny Florida 1.6i SLX d-grijs 11-'89	14.900,-
Nissan Sunny 3-drs. 1.3 + 1.4 ltr. 3st. v.a.	9.900,-
Nissan Sunny 1.4 LX, 3-drs., automaat	22.500,-
Nissan Bluebird 2.0 4-drs. LX, wit, stuurbekr.	9.900,-
Nissan Micra 1.3i 16v 3-drs. LX d-grijs 10.000km	20.900,-
Nissan Primera 2.0 ltr. 4-drs. +5-drs. 5 stuks v.a.	22.900,-
Nissan Micra 1.2 L, 3-drs., zwartmet. '92	18.500,-
Nissan Sunny 4-drs. 1.4i 16v, st.bekr. demo	28.900,-
Nissan Sunny 1.6i SGX coupé	16.900,-
Nissan Sunny 1.6i SLX coupé '92, 92.000 km	24.900,-
Austin Montego 1.6 LS 4-drs. LPG	9.900,-
Alfa Romeo 33 Junior 1.3S, 5-drs. 48.000 km	14.900,-
BMW 524 TD 4-drs. lichtbl. met. 05-'89	24.900,-
Citroën BX 1.6 TFI LPG rood 08-'88	9.900,-
Ford Sierra 2.0 3-drs. + 4-drs. v.a.	11.900,-
Ford Escort station 1.6D, d-grijs	10.900,-
Ford Escort 3-drs. 2 stuks v.a.	2.500,-
Honda Civic autom. 1.3 3-drs. wit	13.900,-
Honda Shuttle 1.5i, lichtgrijsmet. '92	28.900,-
Mazda 323 1.3i 3-drs., GLX '92	22.900,-
Mazda 626 5-drs. 1.6 LX '95	5.900,-
Mitsubishi Galant 1.8 GLi volw. 5-drs. 28.000 km	28.900,-
Opel Ascona 1.8 LS 4-drs. automaat 06-'88	11.900,-
Opel Kadett 3-drs., sportuitv.	7.450,-
Peugeot 505 2.0 4-drs. '87	7.450,-
Renault 5 Express '87	5.900,-
Renault 21 1.7 GTS, grijsmet.	7.450,-
Renault 19 1.4i RN rood '92	21.900,-
Toyota Starlet 1.0 LX 3-drs. d-grijs	11.900,-
VW Polo 1.1 3-drs. donkerblauw '87	5.900,-
Volvo 340 4- + 5-drs., 1.4 + 1.7 v.a.	6.900,-

TERREINAUTO'S
Toyota Hi-Lux 2.4 DSL, 5-pers., open laadb., 4x4
Nissan Terrano 2. SLX, 3-drs., 2.4i, benzine,
veel extra's, geel kenteken, 9000 km,
van f 66.000,- voor f 55.900,-

Diverse **GOEDKOPE INRUILERS**, 7 stuks
Eigen financiering en inruil. Bovag-garantie tot 1 jaar
Donderdag koopavond

ROVER
UW ROVER DEALER

AUTOMOBIELBEDRIJF
Fa. Moorthaemer
Oude Rijksweg Noord 16,
Susteren, tel. 04499-1549

Rover 620 Si grijsmet.	'94
Mazda 626 coupé 2.2i GLX blauw	'91
Rover 216 SE EFI silver	'89
Alfa Romeo 33 1.5 grijsmet.	'92
Rover 114 GTA rood	'91
Austin Montego estate 2.0 D wit	'89
Rover 114 GTA rood	'91
Rover 214 Si racinggreen 2-deurs	'94
Volvo 440 DL grijs	'91
Rover 214 Si grijsmet.	'90
Austin Maestro LS wit	'87
Citroën BX GT grijs	'86

autobedrijf W. KEES
Dorpsstraat 64, Schinnen
tel. 0493-1721

Mitsubishi Colt 1.3 GLi nw. model	apr. '92
Mitsubishi Colt 1.3 GL LE	aug. '91
Mitsubishi Colt 1.3 GL EXE	nov. '91
Mitsubishi Colt 1.6 GTi 16V	juli '89
Mitsubishi Colt 1.5 GLXi	sept. '89
Mitsubishi Lancer 1.5 GLXi aut.	nov. '89
Mitsubishi Lancer 1.3 GLi	juni '91
Mitsubishi Lancer 1.5 GLi HB	sept. '90
Mitsubishi Galant 1.8 GLS LE	'91
Citroën BX 19 TFI	okt. '89
Mazda 626 sedan 2.0 GLX	dec. '87

Bij ons gebruikte auto's ongebruikelijk goed

JAGUAR
Regionaal Jaguar Centrum

J.W. Demandt-Wagemans b.v.

Jaguar XJS 4.0	1992 Kingfisher blue
Jaguar XJS V12	1986 Grenadier red
Jaguar 2.9	1990 Gunmetal
Jaguar 2.9	1988 Moorland green

Erkend airconditioning vulstation voor alle automerken,
systeem R12 + 134A
Rijksweg Zuid 216, Sittard, tel. 046-520840

AUTO KALLEN

Volvo 850 T5, do. roodmetallisch, incl. audio	7-'91
Volvo 940 DL 2.3i, zeer mooie auto, audio	7-'91
Volvo 940 GLE 16V, ESTATE, ABS, 1e eigenaar	91
Volvo 740 GL 2.3i, antr. met. tridhaak, 1e eigen.	11-'90
Volvo 740 2.0 16V, wit, 74.000 km, 1e eigenaar	7-'90
Volvo 480 ES, lavendelmetallisch, nieuwstaat	91
Diverse Volvo 440/460, 1 jaar oud, weinig km's, vanaf f 20.000,-	
Volvo 440 GL, 1.8 i, smokkeilver, zonnedak	10-'91
Volvo 440 DL, rood, nette auto's	88-90
Volvo 440 GLT i, smokkeilver, schuifdak, 70.000 km	90
Volvo 360 GL 5-drs., antraciet, zeer goed onderh. auto	06-'88
Volvo 340 1.7, 5-drs., donkergrijs	88
Volvo 340 DL, 5-speed, rood, zonnedak	88
Audi 80 avant 2.0, zwart met. 9.500 km	f 45.000,- 09-'93
VW Golf Manhattan, grijsmet	f 16.750,- '90
Peugeot 205 Accent, 62.000 km	
LMV, mist v.	f 14.750,- 10-'90
Ford Sierra 2.3 diesel, stationairv., rood	f 16.500,- 09-'89
Opel Kadett, 4-drs. 1.3 s, wit	f 10.900,- '87
Mazda 626 1.8, smokkeilvermetallisch	f 12.750,- '88
BMW 316, donkerblauw, mooie auto	f 10.900,- 10-'86

Ale occasions incl. afleveringsbeurt, APK,
Paspoort voor Zekerheid, Bovag-garantie
(voor auto's vanaf f 7.500,-). Inruil mogelijk.

Rijksweg-Zuid 320
GELEEN,
tel. 046-742719

FIAT -dealer
Westelijke Mijnstreek

COUMANS GELEEN BV
biedt aan:
Fiat Cinquecento
in diverse kleuren.
Voor de af-fabriekprijs
van: **f 16.995,-**
voor: **f 14.995,-**

Uw voordeel: f 2.000,-
excl. * evt. metallic-lak
* kosten rijklaar maken

Occasions zeer aantrekkelijk geprijsd.
Rijksweg Zuid 310 - Geleen
Tel. 046-756222

ATTENTIE

GEbruikte VOLVO'S
MET PASPOORT VOOR ZEKERHEID:

940 GL 2.3i sedan, LPG, rood	1992
740 Turbo 2.3i sedan, leder, airc., enz.	1986
480 ES, wit, 135.000 km	10-1986
460 GLE, smoke silver met., 19.000 km	05-1991
440 1.6i, rood, 23.000 km	06-1993
440 Escape 1.8i, metallic, 15.000 km	11-1992
440 GLT injection, smaragdgroenmet.	1991
440 GL smokeilver, trekhaak, 49.000 km!!	1990
440 DL, LPG-onderb., metallic	1990
440 GLT, rood, l.m. velgen	1989
440 GLT injection, schuifdak, metallic	1989
440 GL, biscuitemetallisch, 75.000 km	1989
360 GL 2.0, 3-drs., grijsmet.	1986
360 GL sedan, 91.000 km, antraciet, NIEUWSTAAT	1985
340 Base 1.4, donkerblauw, 72.500 km	1986
Mercury Sable Wagon 3.8 automaat, beigemetallisch, alle extra's	04-1988
Peugeot 106 XT 1.4, rood, 27.000 km, nieuwst. l.	1992
Peugeot 405 GLD, metallic	1991

OCCASIONSHOW IN FEESTTENT OBBICHT
op maandag en dinsdag a.s.!!

VOLVO VEDERS
INDUSTRIESTRAAT 3- SITTARD-TEL. 046-521111
VOLTAWEG 17 - ECHT - TEL. 04754-87555

Autobedrijf ED KNOPS B.V.
Sittarderweg 10, Born
tel. 04498-53434

Mercedes 300 E automaat alle opties	90
Mercedes 190 2.5D automaat	93
Honda Accord 2.0i S	92
Honda Accord 2.0i	92
Honda Accord 1.6 LPG	88
Honda Integra 1.5	89
Honda Civic 1.5 DXi	87
Honda Civic 1.4 automaat 3-drs.	89
Opel Vectra 1.6 Frisco	93
Opel Kadett GS i	91
Opel Kadett 1.3	93
Ford Sierra 1.6	90
Ford Sierra 1.8	86
Ford Scorpio automaat 2.0	85
Suzuki Swift 1.3i HB	86
Toyota Corolla 5-drs.	85
Volvo 340 DL	85
Volvo 340 DL automaat	85
Daihatsu Charade 1000 special	93

Alfa Romeo

COUMANS GELEEN BV
biedt aan:
Alfa Romeo 155 1.7 IE Twin Spark
incl. * speakers voor en achter
* antenne-module
* lichtmetalen wielen incl. brede banden
* verlagingsset
* matten-set

Voor de af-fabriekprijs van: **f 38.500,-**

Uw voordeel: f 4.860,-
excl. * evt. metallic-lak
* kosten rijklaar maken

Occasions zeer aantrekkelijk geprijsd.
Rijksweg Zuid 310 - Geleen
Tel. 046-756222

SITTARD - GÖTTGENS - BEEK
Kom naar de grootste Zuidlimburgse Opel-dealer. Dus: de grootste keuze (alle merken)
ACTIE: Nu auto levenslang geen APK-keuringskosten meer (auto's boven f 7.500,-).

SITTARD					
OPEL					
Corsa	'84 t/m '94				

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM – Ilona Hofstra verlaat Veronica en gaat bij de Ikon de actualiteitenrubriek Kenmerk presenteren. Hofstra gaat ook redactionele werkzaamheden voor Kenmerk doen. Ilona Hofstra is nu nog verslaggeefster bij de actualiteitenrubriek 2 Vandaag van Veronica, Tros en EO. Hofstra werkte eerder voor Veronica's eigen actualiteitenrubriek

Ilona Hofstra naar Ikon

Nieuwslin en presenteerde verschillende televisieprogramma's. Hofstra is vanaf volgende week donderdag de nieuwe presentatrice van Kenmerk.

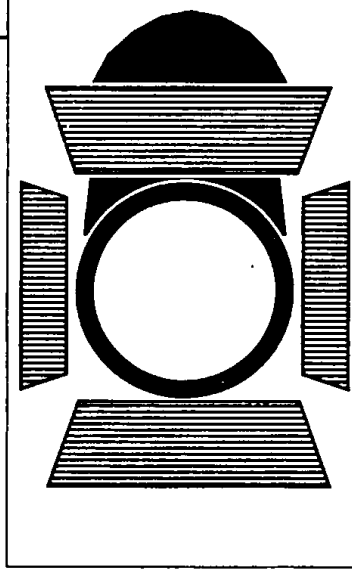
De huidige presentator Wil van Neerven

keert terug naar de KRO. Van Neerven was namens de KRO/RKK 'gestationeerd' bij de Ikon. De KRO/RKK trekt zich komend seizoen terug uit Kenmerk.

Job de Haan zal ook

regelmatig te zien zijn als presentator van Kenmerk. De Haan werkt al langer bij de actualiteitenrubriek. De redactie van Kenmerk wordt komend seizoen versterkt met Steven de Winter. De Winter komt van de VPRO waar hij onder meer werkte voor Diogenes en Lopende Zaken.

● Ilona Hofstra, presentatrice van Kenmerk.

'Programma's weerspiegelen dialoog met samenleving' Ikon ambitieus winter in

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM – De Ikon is een kleine omroep, maar daarom nog niet minder ambitieus. Het winterprogramma '94-'95 getuigt daarvan. Veel werk uit eigen gelederen en aanzetten tot vernieuwende, profilerende televisie. Wanneer Nederland 1 nou ook nog een tijdje in rustig vaarwater mag blijven, zouden ze bij de Ikon helemaal tevreden zijn.

Geerten van Empel, hoofd televisie, vertelde bij de seizoenpresentatie in Utrecht dat de vaste partners van het eerste net (KRO, NCRV, Avro en Ikon) elkaar de afgelopen jaren goed hebben leren kennen. Daar is veel tijd in gaan zitten, memoereerde Van Empel. Het moment is gekomen om qua aanbod uit te pakken: „Het zou jammer zijn als alle overleg voor niets blijkt te zijn geweest.”

De Interkerkelijke Omroep Nederland is een omroep die samenwerking en dialoog hooglijk waardeert. Programma's komen tot stand in een dialoog met televisiemakers en samenleving, bevestigde Van Empel, en het nieuwe winterprogramma moet daarvan de weerslag vormen. Dat de jarenlange samenwerking met de KRO in het geval van de actualiteitenrubriek Kenmerk ten einde loopt, heet dan ook een uitzondering te zijn. De KRO heeft, zo luidt de verklaring, voor zijn actuele nieuws al uitsluitend genoeg.

De band met de KRO wordt evenwel voortgezet op andere fronten, bijvoorbeeld in een jeugdprogramma over de bijbel en de drama-serie Link. Link is een negendelige reeks over zes jongeren in de grote stad. De serie, opgenomen in Utrecht, doet verslag van hun ups en downs in het dagelijks leven. De hoofdrolspelers zijn amateur-acteurs, maar het spel is er – getuige de voorproefjes – niet minder heftig om. Vanaf 29 september te zien.

Filosofen

Nieuw is ook een programma waarin schoolkinderen filosofieën over allerlei thema's. Het heet Ik Dacht Bij Mezelf, en de

● Robert Long maakt zijn debuut als scenarischrijver met het stuk Respect.

Foto: DIJKSTRA

filosoofjes-in-de-dop vonden het alleraardigst om er aan mee te werken: „Heel leuk, filosoferen. Je kunt alles zeggen zonder meteen uitgelachen te worden.” Opgroeiende jeugd krijgt opnieuw een kans met een camera het eigen leven in beeld te brengen met Kijk Mij Nou, geïnspireerd op de Video Diaries van de BBC, en de Ikon beleefde de te-

rugkeer van Tussen Eten en Afwas, waarin jongeren en volwassenen over intieme onderwerpen van gedachten wisselen. Nieuw element: jongeren praten met jongeren. Ook Fast Forward, het magazine-achtige programma waarin jongelingen als verslaggever op pad gaan, wordt gecontinueerd. Bij de Ikon kwamen veel positie-

ve reacties op het nieuwe programma binnen: veel tieners meldden zich spontaan ook als verslaggever. Zulk initiatief dient – waar mogelijk – gehonoreerd te worden, meent de Ikon. Geerten van Empel: „Veel aankomend talent dreigt verspild te raken doordat het omroepwereldje meestal op safe wil spelen.”

Op het filmvlak programmeert de Ikon komend seizoen vier films in een reeks over relaties tussen kinderen en ouders, onder de noemer Kinderogen. Centraal staat het feit dat beide partijen troost vinden bij elkaar. De films komen uit Zweden, Ierland en Israël.

Drama van eigen bodem is er ook. Achter de Einder (drie keer 25 minuten) en Djinn (24 minuten) zijn films, gemaakt door studenten van de Nederlandse Film en Televisie Academie. Achter de Einder bestaat uit drie verhalen over mensen die door een onverwachte gebeurtenis met zichzelf worden geconfronteerd. Djinn vertelt het verhaal van een Israëlische soldaat en een Palestijnse verzetsstrijder.

Trots

Opmerkelijk is het debuut van Robert Long als scenarischrijver. Zijn stuk Respect (50 minuten) zal komende winter op een nader te bepalen datum bij de Ikon worden uitgezonden. Het draait om een jonge journalist (Antonie Kamerling) die een gevierd toneelschrijver (Willem Nijholt) gaat interviewen. Hun confrontatie eindigt in een hard en emotioneel gesprek. Respect, gefilmd op HDTV, gaat komende maand in première tijdens het Nederlands Filmfestival in Utrecht.

Voorts kan de Ikon weer bogen op het themaprogramma Vesuvius (met Cees Grimbergen), is er een nieuw, prikkelend vrouwenmagazine (Prima Donna) en worden onder de noemer Wereld diverse documentaires uitgezonden. „We zijn trots op het aanbod,” volgens Van Empel. „Niet uit eigenwaan, maar omdat we het palet mooi vinden, als je beseft dat er met een beperkte groep mensen en een beperkt budget is gewerkt.”

Bij die trots past ook volwaardige aandacht voor de radio-uitzendingen, meent de Ikon. De radio-poot is daarom ook weer voorzien van een eigen hoofd, Ineke Bakker. Zij noemde het bij de presentatie jammer dat omroepen tegenwoordig alleen nog op kijk- en luistercijfers gefixeerd lijken te zijn. De Ikon legt zijn accenten anders, volgens Bakker, ook op de radio: „Ons aandeel in het publieke radiobestel bestaat uit het brengen van analyse, bemoeiding en hoop.”

● The Amazing Trumpets

Happening met artiesten uit drie landen

VAALS – Meer dan veertig zangers, zangeressen en groepen werken zondag mee aan het 'Drie landen Open-Air Artiesten-Treffen' bij Labyrinth op het Drielandpunt in Vaals. De uit Duitsland, België en ons land reeds bekende, maar ook aankomende artiesten stellen tijdens deze muzikale happening hun repertoire voor. Organisatoren van festiviteiten, zaalhouders en eigenaren van discotheken kunnen de artiesten ter plekke contracteren voor hun evenementen. Medewerking aan dit artistentreffen verlenen onder anderen Michael Larsen, Jessica Mohn, Dr. Goodtimer, Ludwig & Gerhart, Natalie Grant, Tommy Fischer, Mike Bauhaus en de Amazing Trumpets. Het programma begint om 12.30 uur en duurt tot 22.00 uur.

● Die Austria Vagabunden

Austria Vagabunden naar Heerlen

HEERLEN – 'Die Austria Vagabunden' komen op 24 en 25 september naar Heerlerheide. Het Oostenrijkse trio beheerst maar liefst twaalf instrumenten, waaronder verschillende soorten accordeons. De muzikanten spelen zaterdagavond 24 september vanaf 20.30 uur in het Corneliushuis. De kaartjes kosten in de voorverkoop 10 gulden en op de avond zelf 12.50 gulden. De kaartjes zijn ook zondag geldig. Dan treedt de groep al vanaf 13.00 uur in het Corneliushuis op. Kaartjes voor uitsluitend zondag 25 september kosten 5 gulden aan de kassa. Voor meer informatie en voorverkoopadressen: P. van Loo: 04406-41130.

Dagelijks op vast tijdstip via Nederland 1

Kenmerk onderdeel 'actualiteitenband'

DOOR SUSANNE VAN VELZEN

HILVERSUM – De actualiteitenrubriek Kenmerk van de Ikon gaat in het nieuwe seizoen voorlopig toch deel uitmaken van de zogeheten actualiteitenband op Nederland 1. De bespelers van het eerste net, Avro, KRO, NCRV en Ikon, kunnen hierdoor dagelijks een horizontaal geprogrammeerde actualiteitenuitzending verzorgen.

Elke dag van de week, behalve op vrijdag, is er rond de klok van half tien 's avonds een actualiteitenrubriek te zien. De omroepen van Nederland 1 praten al ruim

Omroep herhaalt 1650 afleveringen Fabeltjeskrant

Van onze rlv-redactie

HEERLEN – De voorraad waaruit de Nederland 3-omroep dit najaar kunnen putten voor de herhaling van De Fabeltjeskrant is aanzienlijk. In

een jaar over het plan om elke avond op hetzelfde tijdstip een actualiteitenrubriek uit te zenden. Doel is op een vast tijdstip herkenbare en gelijklopende journalistieke produkties te verzorgen. Avro, KRO en NCRV kwamen onlangs al tot een akkoord over de actualiteitenband.

De NCRV zendt op maandagavond Hier en Nu uit, de Avro op dinsdag Televisier en vanaf 1 januari 1995 verzorgen Hier en Nu en Televisier om de week een uitzending op de woensdagavond. KRO's Brandpunt neemt de zaterdag- en de zondagavond voor zijn rekening. Vanaf 29 september wordt in de actualiteiten-

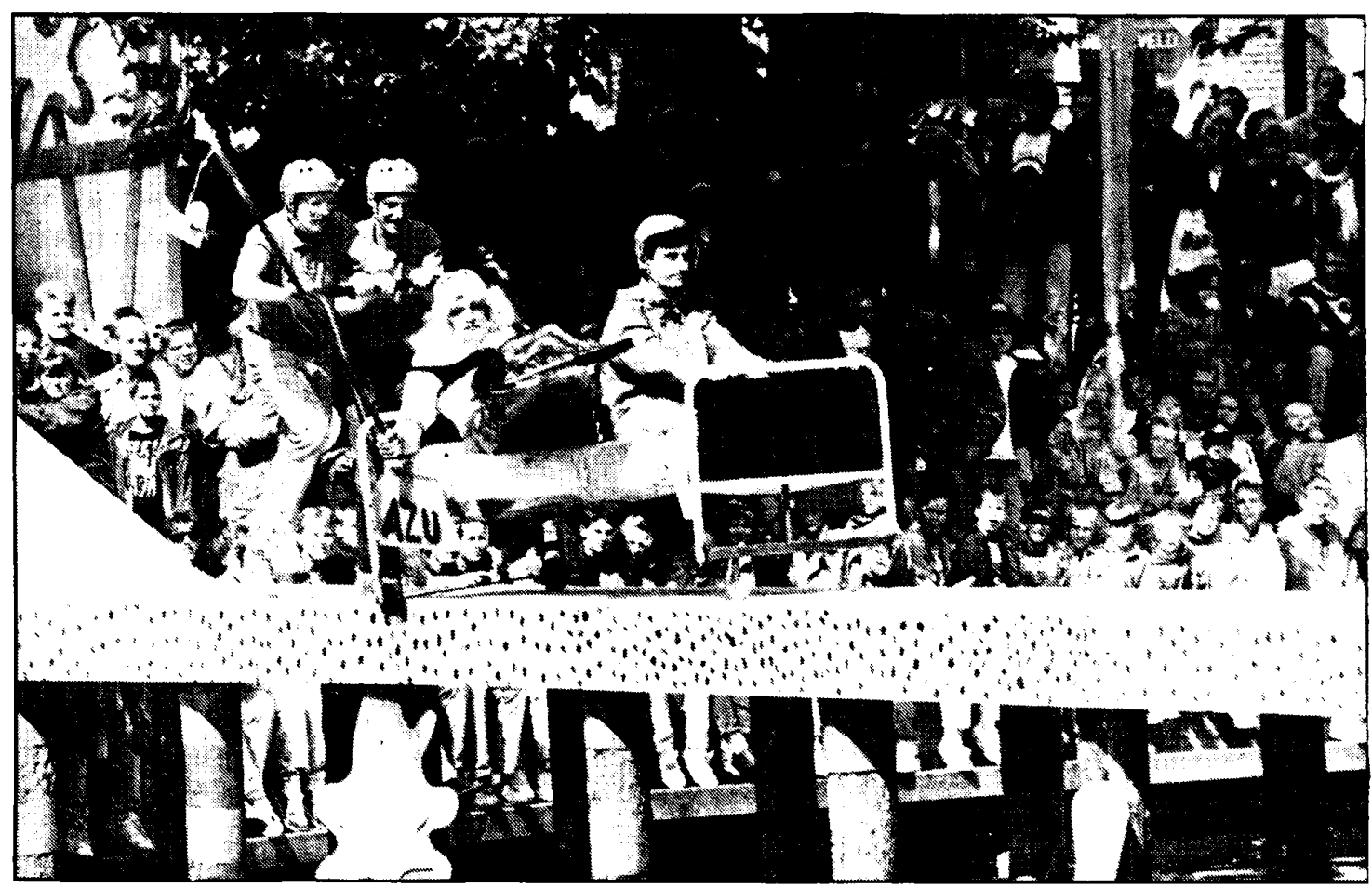
de loop van de jaren werden er 1650 afleveringen gemaakt. Goed voor ongeveer vijf jaar uitzending. Tot dusver werd slechts een seizoen herhaald in 1977.

De NOS bracht De Fabeltjeskrant als eerste op het scherm van 1968 tot 1972, gevolgd door zes A-omroepen in de periode '85-'86. De laatste keer dat het Grote Dierenbos te zien was, was in 1987, op de buis gebracht door de KRO en de Avro.

band op donderdagavond Kenmerk van de Ikon opgenomen. Nu wordt Kenmerk nog wekelijks na het 8 Uur Journaal uitgezonden. De kijker zal het voorlopig op vrijdagavond zonder actualiteiten op het eerste net moeten doen.

Volgens eindredacteur Jan Schmeitz van Kenmerk is er geen sprake van dat Kenmerk op de vrijdag een extra uitzending zal maken. „Nu de KRO/RKK zich teruggetrokken heeft uit Kenmerk zit het er zeker niet in dat we Kenmerk uitbreiden.”

De Ikon hield volgens een woordvoerder van de omroep lange tijd een slag om de arm over deelname aan de actualiteitenband omdat de KRO en de NCRV in eerste instantie programma's als Reporter en Dokument naar voren schoven om onderdeel uit te gaan maken van het schema. „Dat zijn andersoortige programma's dan actualiteitenrubrieken.” De KRO besloot de rubriek Reporter in zijn huidige vorm op te heffen en een tweede Brandpuntuitzending te maken. Volgens de Ikon-woordvoerder is het voor zijn omroep tevens lastig om in programma's te schuiven omdat de omroep zo weinig zendtijd heeft. Volgens eindredacteur Schmeitz van Kenmerk beperkt de samenwerking zich voorlopig tot het uitzenden rond hetzelfde tijdstip en het gebruikelijke wekelijkse overleg over de onderwerpen. „De redacties blijven zelfstandig.” Een inhoudelijke samenwerking komend seizoen zal volgens Schmeitz waarschijnlijk een punt van gesprek zijn in de actualiteitenwerkgroep van de bespelers van Nederland 1.

● Scène uit het onderdeel 'Pret in bed'.

Foto: KIPPA

Hoogtepunten Te land, ter zee en in de lucht bij Tros

Van onze rlv-redactie

HEERLEN – De Tros zendt maandag om 19.54 uur op Nederland 2 een compilatie uit van de hoogtepunten van de zeven uitzendingen van Te land, ter zee en in de lucht. Tevens wordt in die uitzending de prijs uitgereikt aan het team dat het meest originele voor- of vaartuur van het afgelopen seizoen heeft gemaakt.

De teams die meedingen naar de extra seizoenprijs van 2.000 gulden zijn de ploegen die de afgelopen zeven afleveringen de originaliteitsprijs wonnen. Het gaat om de teams van Michel Leygraaff uit Didam (Freewheelen), Christel Kuerten uit Capelle aan de IJssel (Pret in Bed), Freddy Prins uit Coevorden (Piets 'm d'r in), Jos Nooren uit Boxtel (Uitpakken & Wegwezen), Cor Ros-

kam uit Zwartewaal (Hoog & Droog), Team Aarts uit Prinsenbeek (Gein op 't Plein) en Armand Filon uit Hilversum (Tobbedansen).

De jury die alle zeven afleveringen bestond uit beeldhouwer Rob Cerneus, architect Paul Dijkman en schaatster Sandra Voetelink, kiest ook de seizoenwinnaar.

Meer editienieuws Omroep Limburg

MAASTRICHT – Omroep Limburg gaat met ingang van 1 september op weekdagen van 17.30 tot 18.00 uur speciale nieuwsuitzendingen verzorgen voor de twee delen van de provincie. Er komt een programma voor Noord- en Midden-Limburg en een voor Zuid-Limburg. Op de kop af vijf jaar na het begin van de editiereductie in Venlo is daarmee het programma-aanbod van de regionale omroep belangrijk uitgebreid.

Tot nu toe waren er alleen korte, verschillende nieuwsbulletins om 17.00 uur. Omdat omroep Limburg over twee zenders beschikt (Roermond en Hulsberg) kan het programma worden gesplitst.

De uitzending voor Noord- en Midden-Limburg wordt gemaakt door de editiereductie die is gehuisvest in De Maaspoort in Venlo. Deze ging op 1 september 1989 van start met de bedoeling de ruim 450.000 Limburgers in het gebied tussen Echt en Mook meer nieuws en achtergronden te kunnen bieden uit hun eigen regio.

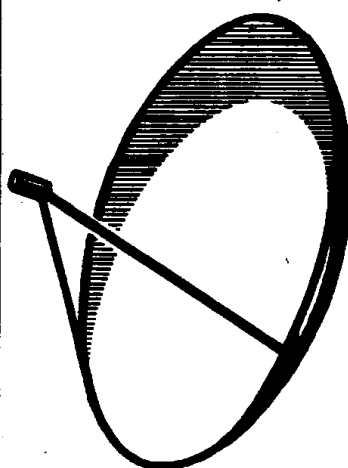
Dat deze opzet is geslaagd, blijkt uit de stijging van de luistercijfers. De luisterdichtheid is in Noord- en Midden-Limburg op dit ogenblik even hoog als in Zuid-Limburg en op sommige uren van de week zelfs hoger.

De editie voor Zuid-Limburg wordt uitgezonden via de zender Hulsberg (FM 95.3) en via alle lokale kabelnetten in Zuid-Limburg.

horden heren, finale; 200m dames, finale en hoogspringen heren. 23.00 Nieuws. 23.30 Commonwealth Games Grandstand. Atletiek: 800m dames, finale; 800m heren, finale en speerwerpen dames, finale. 03.00 Weerbericht.

BBC 2

07.45 Open University. 08.30 Commonwealth Games grandstand. Schoonspringen: 10 meter-plank heren; halve finales boksen; wielrennen en gewichtheffen. 10.05 Dizzy Heights. Herh. 10.30 It's rhy life. 10.55 Anytime tales. 11.05 Playdays. Herh. 11.25 Teddy Trucks. Herh. 11.30 Run the risk. Herh. 12.00 The sky's the limit. Amer. musical. 13.25 Mississippi. 14.20 Model Millionaire. Herh. 14.35 Play golf. Herh. 15.00 Nieuws. Aansl.: Open view. Herh. 15.10 Cast in bronze. 15.30 Paardesport. Live vanuit Goodwood. Met om 16.00 nieuws. 16.55 Nieuws. 17.05 Paardesport. Live. Concorde hippique Hickstead. Volgende tijden onder voorbehoud. 19.00 The hunters. 20.45 What the magazines say. 21.00 My name is Albert Watson. 21.30 Gardeners' world. 22.00 Red Dwarf V. Herh. 22.30 Michael Moore's TV nation. 23.15 Les fils du Mekong. Franse komedie. 22.15 Nieuws. 22.35 24 H sur les marches. 22.40-24.00 Ciné-club de minuit: Le ciel de Paris. Franse speelfilm.

SPORTS 21

12.30-14.05 Autosport. Live. Eerste kwalificatie-ronde voor de GP van België Formule-1 wagens vanaf Francorchamps. 18.47 Les schtroumpfs et jeu schtroumpf. 19.12 Info première. 19.30 Zie La Une. 19.58 Weerbericht. 20.08 Zie La Une. 20.50 Les fils du Mekong. Franse komedie. 22.15 Nieuws. 22.46 24 H sur les marches + Dow Jones.

TV 5

06.00 La maison Deschênes. 06.30 Télématin. Om 7.25 nieuws. 08.00 Nieuws. 08.03 Canadees nieuws. 08.30 Nieuws. 08.35 Paris lumières. 09.00 Nieuws. 09.05 Temps présent. 10.00 Dites-moi. 11.00 C'est tout Coffe. 11.30 Questions pour un champion. 12.00 Nieuws. 12.05 La chance aux chansons. 12.40 Weer. 12.45 Zwitsers nieuws. 13.05 La maison Deschênes. 13.30 Ca twiste a popengue. Tv-film. 15.00 Jardins d'aujourd'hui. 15.25 Gourmandises. 15.35 Quelle histoire. 16.00 Nieuws. 16.10 Vision 5. 16.25 40x à l'ombre. 18.30 Nieuws. 18.55 Revue de presse de pays Arabes. 19.00 Paris lumières. 19.25 La météo des cinq continents. 19.30 Belgisch nieuws. 19.40 L'hebdo. 20.55 La météo des cinq continents. 21.00 Nieuws. 21.40 Surprise sur prise. 23.05 Savoir plus. 00.20 Nieuws. 00.50 Kiosk. 01.10 L'AMQ. 02.05 La chance aux chansons. 02.35 40x à l'ombre. 04.30 C'est tout Coffe. 05.00 Temps présent.

NBC

05.30 NBC News. 06.00 Business insiders. 06.30 NBC News. 07.00 ITN World news. 07.15 US Market wrap. 07.30 Business insiders. 08.00 ITN World news. 08.15 US Market wrap. 08.30 NBC News. 09.00 Super Shop. 10.00 Rivera live. 11.00 Holiday destinations. 11.30 Equal time. 12.00 Today's business. 13.00 Today. 13.30 FT Business today. 14.00 Today. 14.30 The money wheel. 17.30 FT Business tonight. 18.00 Today. 19.00 ITN World news. 19.30 Sportprograma, met Go international motorsports. 20.30 Frontal. 21.30 Entertainment X-press. 22.00 ITN World news. 22.30 The tonight show. 23.30 Real personal. 00.00 FT Business tonight. 00.20 US Market wrap. 00.30 Nightly news. 01.00 Equal time. 01.30 Talkin' jazz. 02.30 Holiday destinations. 03.00 Rivera live. 04.00 Talkin' jazz. 05.00 Holiday destinations.

MTV

06.00 Awake on the wild side. 09.00 Ingo. 12.00 The soul of MTV. 13.00 Greatest hits. 14.00 Simone. 16.30 The report. 16.45 At the movies. 17.30 News at night. 17.15 3 from 1. 17.30 Dial MTV. 18.00 Music non-stop. 20.00 Greatest hits. 21.00 Special. 22.30 Beavis & Butt-head. 23.00 The report. 23.15 At the movies. 23.30 News at night. 23.45 3 from 1. 00.00 Unplugged with Aerosmith. 00.30 Unplugged with Denis Leary. 01.00 Marine van der Vlugt. 02.00 Chill out zone. 03.00-08.00 Night videos.

CNN

07.45 CNN Newsline. 08.30 World report. 09.45 CNN Newsline. 11.30 World report. 12.15 World sport. 12.30 Business morning. 13.30 Business day. 14.30 Business Asia. 15.00 Larry King live. 16.45 World sport. 17.30 Business Asia. 20.00 World business today. 21.00 International hour. 22.45 World sport. 23.00 World business today update. 23.30 Showbiz today. 00.00 The world today. 01.00 Moneyline. 01.30 Crossfire. 02.00 Prime news. 03.00 Larry King live. 05.30 Showbiz today.

radio

België/BRF
Nieuws: 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 19.00, 20.00 uur.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws. 7.00 Limburg Actueel met om 7.30 ANP. 8.00 RadioNieuwsCentrale, binnenland en buitenland. 8.30 Regionale nieuws. 8.55 Limburg actueel. 9.00 Tussen de bedrijven door. Verzekeringen van bedrijven en instellingen. 11.00 Op de valreep, agenda's en met de minuut van... 12.00 Limburg Actueel met om 12.30 uur ANP. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnenland en buitenland. 13.30 Regionale nieuws. 13.55 De buurt. Straatinterviews. 14.00 Licht Limburg. Muziekprogramma. 15.00 Profiel. Jacques Heyen in gesprek met een gast. 16.00 Cultureel magazine Festival. 17.00-18.00 Limburg Actueel. Nieuws en actualiteiten met om 17.30 ANP.

Happy RTL Radio
Elk heel uur nieuws. 7.00 Bart van Leeuwen. 10.00 Jan de Hoop. 12.00 Jan van de Putte. 16.00 Ron Bieschoot. 20.00 De Goudrijn. 24.00 RTL Nightline.

WDR 4
4.05 Radiowake. 6.05 Morgenmetode. 6.07 Morgenmetode en Weerbericht. 9.05 Muziekpauze (9.20 Faculteit Op de Lieve). 12.00 Nachrichten. Zur Sache. 12.07 Gut ausgelegt (met om 13.00 Mitmachen en 14.00 Nachrichten). 13.00 Gut ausgelegt. Tips und Tricks. 14.00 Gut ausgelegt. Tips und Tricks. 15.00 Mitmachen. 16.00 Nachrichten. 17.00 Der Tag und die Nacht. 17.07 Musikexpress. 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kustman. 21.00 Musik zum Sehen. 22.30-4.05 Nachtkraker.

RTL5

17.20 Tv bootiek. 17.50 C.O.P.S. Cartoon. 18.15 Paradise Beach. Australische serie. 18.40 Happy days. Amerikaanse comedy. 19.10 Knight Rider. Amerikaanse actieserie. 20.00 Denktank. Quiz. 20.30 Unauthorized biographies: Elvis Aaron Presley. Documentaire. 21.25 Weer. 21.30 Half tien nieuws. 21.45 Sportnieuws. 22.00 Cadillac man. Amerikaanse filmkomedie uit 1990 van Roger Donaldson. Met: Robin Williams, Tim Robbins, Pamela Reed, Fran Drescher e.a. Joey O'Brien is een ambiteuze en overtuigende autoverkoper. Het verkopen van de voertuigen is zijn lust en zijn leven. Hij presteert het zelfs om een vrouw een auto aan te smeren op de begrafenis van haar man. Joey's andere passie is het vrouwelijk schoon. Hij probeert gelijktijdig een relatie te onderhouden met drie vrouwen. Dat zorgt voor de nodige commotie. Film in het kader van de themaweek: Hollywood Men.

23.40 Der flüsternde Tod. Duitse actiefilm uit 1975 van Jürgen Goslar. Met: Christopher Lee, James Faulkner, Trevor Howard, Horst Frank, Sybil Danning e.a. Terrick heeft zijn baan bij de politie opgegeven. Hij wil graag trouwen en vervolgens boer worden, net als zijn toekomstige schoonvader. Die heeft een schitterende boerderij. Tijdens het vrijgezelenfeest krijgt Terrick vreselijk nieuws te horen: zijn huis staat in brand en zijn verloofde is verkracht en vermoord. De enige getuige ligt op sterven, maar kan nog net vertellen dat de moordenaar blank was. Terrick vermoedt dat het om Whispering Death gaat. Hij is de leider van een aantal terroristen. Terrick neemt een even moeilijke als gevaarlijke besluit: hij zal de moordenaar persoonlijk opsporen. 01.20 Het eiel, kuck eiel aktuell. 01.50 Nachtprogramma.

België/TV 1

17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 238. 18.00 Journaal. 18.10 The bold and the beautiful. 18.30 Black Beauty. Jeugdserie. 18.55 Samsonclp. 19.00 Hélène et les garçons. 19.30 Journaal. 20.00 Neighbours. 20.25 Knight moves. Duitse-Franse thriller uit 1991 van Carl Schenk. Met: Christopher Lambert, Diane Lane, Tom Skerritt e.a. Peter Sanderson is een door het publiek bewonderde en door zijn tegenstanders gevreesde schaakgrootmeester. Na een gewonnen wedstrijd op een eiland in de Stille Oceaan gaat de knappe schaker op stap met de vrouwelijke persattachée van het toernooi. De volgende morgen vindt de politie het lijk van de jonge vrouw in de hotelkamer van Sanderson. 22.00 Boulevard: Zeg me wat je eet... Documentaire. 22.30 Vlaanderen Vakantieland. Toeristische tips. Aansl.: Paardenkoersen. 22.40 Vandaag en sport. 23.05 Tropical heat. Misdaadserie. 23.55 Coda. Leopold M. van den Brande leest voor uit eigen werk.

België/TV 2

21.20 Vlaanderen Vakantieland. Toeristische tips. 21.30 Journaal, sport en weerbericht. 22.00-23.36 Ground zero. Australische thriller uit 1987 van Michael Pattinson en Bruce Myles. Met: Jack Thompson, Colin Friels, Donald Pleasance e.a. Harvey Denton is cameraman in de reclamebusiness en leidt een comfortabel leven. Dertig jaar geleden is zijn vader, een documentaire-filmer, onder mysterieuze omstandigheden op zee verdwenen, maar Harvey heeft hem nauwelijks gekend en heeft aan zijn dood zeker geen trauma's overgehouden. Op een dag wordt echter het wrak van een hoog radio-actief vliegtuig teruggevonden met het stoffelijk overschot van Carl Denton.

RTL4

06.30 Het eiel kuck eiel. 07.00 Nieuws & krantenoverzicht. 07.07 Bob in the bottle. 07.30 Nieuws & krantenoverzicht. 07.37 Zasu Pitts & Thelma Todd. 08.00 Nieuws & krantenoverzicht. 08.08 The bold & the beautiful. Amerikaanse soap. Herh. 08.30 Nieuws. 08.35 Santa Barbara. Deel 1. Herh. 09.00 Nieuws & krantenoverzicht. 09.10 Santa Barbara. Deel 2. Herh. 09.30 Yogi bear. Herh. 09.55 Rescue 911. Herh. 10.50 Showtime shop. 10.55 As the world turns. Herh. 11.40 Studs. Datingprogramma. Herh. 12.05 Telekids. Kinderprogramma. 13.00 Love boat. Serie. Herh. 13.50 The upper hand. Herh. 14.25 Showtime shop. 14.25 As the world turns. 15.10 Rad van fortuin. Herh. 15.40 Santa Barbara. Soap. 16.30 The Oprah Winfrey show. 17.20 Wie ben ik? Herh. 18.00 Zes uur nieuws. 18.15 Ooggetuige. Reportages. Herh. 18.30 Rad van fortuin. Herh. 19.00 Full house. Comedy. 19.30 Half acht nieuws. 19.50 Weer. 20.00 The bold & the beautiful. 20.25 Hans Kazan magic show. 21.30 Hollywood women. 4-delige Amerikaanse serie over het leven van vrouwen in Hollywood. Afl. 3. 22.30 Where I live. Comedy. 23.00 Nieuws en weer. 23.15 Head over heels. Amerikaanse speelfilm uit 1979 van Joan Micklin Silver. Met: John Heard, Mary Beth Hurt, Peter Riegert, Kenneth McMillan, Gloria Grahame e.a. Charles is vrijgezel, woont in Utah en heeft een saai baan. Hij wordt verliefd op Laura, die tijdelijk gescheiden leeft van haar echtgenoot. Charles en Laura brengen twee geweldige maanden door, maar dan keert Laura terug naar haar familie. 01.05 David Letterman. Amerikaanse talkshow. 01.50 Nachtprogramma.

RTL Television

05.30 Guten Morgen Deutschland. 09.05 Emergency. Herh. 10.00 The bold and the beautiful. 10.30 Days of our lives. 11.00 Der Preis ist heiss. 11.30 Familien Duell. 12.00 Punkt 12. 12.30 The guiding light. 13.15 Santa Barbara. 14.10 Murder, she wrote. Herh. 15.00 Iona Christie. Talkshow. Thema: Alles Müll - oder was? 17.00 Who's the boss? Herh. 17.30 Married with children. Herh. 18.00 The bold and the beautiful. Herh. 18.30 Explosiv - Telegramm. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Explosiv - Das Magazin. 19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. 20.15 Die Heimatmelodie. 21.15 Zum Stanglwirt. Duitse comedyserie. Herh. 21.45 Unter einer Decke. Duitse comedyserie. Afl. Der Test. 22.10 Wie Bitte? Herh. 23.10 RTL-Nachtshow. 00.00 RTL-Nachtjournal. 00.30 Russ Meyer-cyclus: Vixen. Amer. softsexfilm. Herh. 01.40 Russ Meyer cyclus: Motorpsycho. Amer. softsexfilm. Herh. 03.00 SeaQuest DSV. 03.45 Knight Rider. 04.30 The A-Team. 05.15 Tekenfilmserie.

SAT 1

05.30 Deutschland heute morgen. 08.30 Wirtschaftforum. 09.00 Superboy. Herh. 09.30 Love Boat. Herh. 10.30 Neighbours. 11.00 The young and the restless. 11.55 Riskier was! Spelprogramma. Herh. 12.30 Knots landing. 13.30 Love Boat. 14.30 Superboy. 15.05 Bonanza. 16.00 Star Trek: Deep Space Nine. 17.00 Riskier was! Spelprogramma. 17.30 Regionale programma's. 18.00 Geh aufs Ganze! 19.00 Sat 1 Nieuws. 19.19 Täglich ran. Voetbalprogramma. 19.30 Glücksrad. 20.15 Star Trek IV - The voyage home. Amer. s-film. 22.30 Ran. Voetbalprogramma. Aansl.: Top-NEWS. 23.15 Flotte Biester auf der Schulbank. Duitse erotische film. 00.30 French postcards. Amerikaans-Duits-Franse komedie. 02.05 Star Trek: Deep Space Nine. Herh. 02.55 Bonanza. Herh. 03.45 French postcards. Herh. Aansl.: Programma-overzicht. 05.35 Ran. Voetbalprogramma. Herh.

Nederland 3

VPRO/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden. 17.00-17.07 Nieuws voor doven en slechthorenden. 17.30 Villa Achterwerk: Eerste liefde (First love). Serie. Afl. 2. Herh. 18.00 Journaal. 18.18 Comedy op 3: Een schone heks (Bewitched). Comedyserie. 18.44 Slecht nieuws vrijgezellen (Bad news bachelors). Australische komedie uit 1990 van Franco di Chiara. Met: Nicholas Papademetriou en Helen Dallas Stuart en Karen zijn twee vrijgezellen die ondanks vele teleurstellingen hartstochtelijk blijven zoeken naar de ideale man. Iedere ochtend treffen ze elkaar in een koffiehuus om boven liters dampende cappuccino op elkaars schouders uit te huilen over de zoveelste mislukking. Maar dan besluiten ze het over een andere boeg te gooien. 19.15 Redemption song. 12-delige Engelse documentaireserie over de geschiedenis van het Caribisch gebied. Afl. 8: Gouden handen. 19.46 Jaargang '94. Documentaireserie waarin een vijftal achter de schermen van de Toneelschool Amsterdam. Afl. 1: De schifting. Een nieuwe generatie acteurs worden aan het publiek voorgesteld. 20.48 Ultmarkt '94. Rechtstreeks verslag van de opening van het culturele seizoen op de Ultmarkt in Amsterdam. Met een groots opgezet muziekconcert met 14 songs uit de musicals die in Nederland te zien waren. Met: Paul van Vliet, Vera Mann, Pia Douwes, Peter de Smet en Ernst Daniël Smid. 22.00 (TT) Journaal. 22.15 Sportjournaal. 22.30 Nova. Actualiteitenprogramma. 23.00 Trekking degelijke lotto. 23.06 Ultmarkt '94: Het concert. Registratie van het openingsconcert van deze culturele manifestatie vanaf de Amstel door King Sunny Adé en zijn band The New African Beats. 23.56 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Duitsland 3 West

08.15 Tele-Gym. 08.30 Zomercursus data-verwerking. 09.00 Aktuelles aus dem Videotext. 09.05 ARD-Morgenmagazin. 10.00 Schöntelesie. 12.00 Vale Tudo - Um jeden Preis. 12.25 Programma-overzicht. 12.30 Ganz Ohr. 13.15 Der Sinnstifter. 14.00 WDR aktuell. 14.05 Hit-Clip. 14.30 Bibliothek der Sachgeschichten. 15.00 WDR aktuell. 15.05 Fensterplatz. 16.00 fit + mobil. 16.30 100 Grad. 18.00 Nachrichten aus Rheinland und Westfalen. 18.05 KuK. 18.30 Konto. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.25 Fensterprogramm der Landesstudios. 19.45 Küsse unter Regenbogen. 20.15 Westpost. 21.00 WDR aktuell. 21.15 Lustfaktor. 22.00 B. triff. 23.00 Jazz vor Mitternacht. 00.00 Sport im Westen extra. Golf: German Open vanuit Düsseldorf. 00.30 Nachrichten. 00.35-09.00 Nacht-programmering.

Duitsland 3 SWF

13.00 Saar-Report. Herh. 13.30 Politik Südwest (Baden-Württemberg). Herh. 14.00 Politik Südwest (Rheinland-Pfalz). Herh. 14.30 Entdeckung einer Landschaft. Reportages. Afl.: Der Blesgau. Herh. 14.59 Programma-overzicht. 15.00 Hallo, wie geht's? Herh. 15.15 Was die Grossmutter noch wusste. Herh. 15.45 Heiter bis ulkig. Herh. 16.15 Freut euch des Nordens. Herh. 17.00 Vor uns verbergen sich die Stars. Herh. 17.30 Arabische Sprache und Kultur. 18.00 Menschen und Tiere. Naturserie. Herh. 18.24 Kinder - Verkehrssport. Herh. 18.25 Unser Sandmann. Kinderprogramma. 18.30 Südwest aktuell. 18.35 Hallo wie geht's? 18.50 Fahr mal hin. Herh. 19.19 Programma-overzicht. 19.20 Landesschau. 19.48 Landesschau aktuell. 20.00 Tagesschau. 20.15 Alles, was Recht ist. Juridisch magazine. Vandaag over het werk van de patholoog-anatoom. 20.00 Nachrichten. 21.15 Drei in einem Boot. Muzikale rondreis. Vandaag vanuit Oberwesel. 22.15 Nachtfahrt. Talkshow. 23.45 Graf Yoster gibt sich die Ehre. Misdaadserie. 00.35 Schlussnachrichten. 00.50 Non-Stop-Fernsehen.

Nederland 2

Tros/Veronica
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden. 17.25 Kids for animals. Zes jeugdleden van de dierenbescherming komen op voor de dieren. Afl. 1. 17.53 De familie Keukekampi. 17.58 2 vandaag. Met om: 18.00 Journaal. 18.15 Actualiteiten. 18.39 Sportjournaal. 18.47 Hoofdpunten uit het nieuws gevolgd door het weer. 19.00 (TT) Onderweg naar morgen. Nederlandse soapserie. Victor geeft Ed de schuld van zijn moeders dood en legt een direct verband met Elisabeths overlijden. Bennie krijgt meer contact met Reina de Zeeuw en Niek vertelt Jan dat ze dringend geld nodig heeft. 19.29 Growing up wild. Jeugdprogramma. Afl. 4: Feestende vis. 20.04 America's funniest home videos. Amusementsprogramma. 20.32 De Russ Abbot show. 21.00 (TT) Blind date. Datingprogramma. Presentatie: Bert Kuizenga. 21.52 Tros TV show op reis. Talkshow. Presentatie: Ivo Niehe. 22.48 In the heat of the night. Amerikaanse politserie. Afl.: Een schokkend bezoek De inmiddels tot sheriff benoemde Gillespie krijgt bezoek van zijn oude vriend Wade Hutton. Wanneer ze samen het ouderlijk huis van Wade bezoeken, treffen ze de bewoners vermoord aan. Gillespie duikt in dit smerige zaakje. 23.34 Dat willen we even kwijt. Column met Wim Bosboom. 23.44 Nacht zonder zegen. Nederlandse thriller van Jan Dorrestein. Met: Geert Thijssens, Ingrid de Vos, Femke Boersma e.a. Alfred komt nadat hij per ongeluk zijn vrouw vermoord heeft na vier jaar gevangenis weer vrij. Wanneer hij een nieuw leven probeert op te bouwen ontmoet hij de bloedmoorde Gonnie. Hij is echter bang voor een herhaling van het gebeure. Zijn angst blijkt niet geheel ongegrond. 01.21 Journaal.

Duitsland 2

05.15 Zie Duitsland 1
09.03 Dallas. Afl.: Im Tollhaus. Herh. 09.45 Let's move. 10.00 Tagesschau. 10.03 (TT) Wilde Schönheit Indiens. Documentaire. Afl. 2. Herh. 10.50 Hundert Meisterwerke. Herh. 11.00 Tagesschau. 11.04 Das war die DDR. 7-delige documentaireserie over de geschiedenis van Oost-Duitsland. Afl. 1: Ich war Bürger der DDR. Herh. 12.55 Umschau. 12.55 Preseschau. 13.00 Tagesschau. 13.05 ARD-Mittagsmagazin. 13.05 Nachbarn. Magazine voor Duitsers en buitenlanders. 14.30 Mit dem Wind um die Welt. 8-delige serie reisverslagen over de tocht die het zelschip Aspasia Alpha over de wereldzeeën maakte. Afl.: Tauchen, Tanker und Tonnagen. Vandaag gaat de tocht van de Rode Zee naar de Middellandse Zee. 15.20 Heute. 15.25 Hardi Pardallian. Frans-Italiaanse speelfilm uit 1963 van Bernard Boderie. Met: Gérard Barry, Valérie Lagrange, Philippe Lemaire e.a. 17.00 Heute, sport en weerbericht. 17.15 Länderjournal. Aansl.: heute-Schlagzeilen. 17.55 Freunde fürs Leben. Serie. Aansl.: Guten Abend. 19.00 Heute. 19.20 Weerbericht. 19.25 Forsthaus Falkenau. Duitse serie. 20.15 (TT) Faust. Misdaadserie. 21.15 Die Reportage: Früher hies es: Sterben. Reportage over Duitse hulp aan kankerpatiënten in Rusland. 21.45 Heute-journal. Aansl.: Politbarometer. 22.20 Aspekte. Cultureel magazine. 22.50 Die Sport-Reportage. 23.05 Verurteilt Anna Leschek. Tv-film van Bernd Schädewald. Met: Ulrike Kriener, Sandy Schmitz, Willi Herren e.a. Herh. 00.45 Heute. 00.50-02.30 (TT) Karl Francis: Milwr Bychan/Boy soldier. Engelse speelfilm uit 1986 van Karl Francis. Met: Richard Lynch, Timothy Lyn, James Donnelly e.a.

John Heard en Mary Beth Hurt in de Amerikaanse film 'Head over Heels' (RTL4 - 23.15 uur).

fotograaf die ondeckt dat zijn verongelukte vader teveel Engelse atoomproeven had gezien. Met: Jack Thompson. Regie: Michael Pattinson.

RTL5
22.00 uur - Cadillac Man - (1991-USA) Bij vliegen sterke komedie van Roger Donaldson waarin Robin Williams en Tim Robbins twee schooljens die zijn overspel plegen, glijzen en in grote auto's rond rijden.

RTL4
23.15 uur - Head over Heels - (1980-USA) Sober, indrukwekkend

drama van Joan Micklin Silver. John Heard is geobsedeerd door zijn ex Mary Beth Hurt en doet alles om haar terug te krijgen.

Duitsland 1
23.25 uur - Baby Doll - (1956-USA) Carroll Baker (Archie) wacht met spanning op de 20e verjaardag van zijn kindvrouwje. Hij belooft haar voor die tijd niet aan te raken. Elia Kazan verfilmde een verhaal van Tennessee Williams.

RTL5
23.40 uur - Der flüsternde Tod - (1975-D) Keiharde actiefilm over een ex-politieman (James Faulk-

ner) die wraak neemt als hij hoort dat zijn vrouw verkracht is. Dubieuze, bijna racistische film van Jürgen Goslar.

Nederland 2
23.44 uur - Nacht Zonder Zegen - (1978-NL) Bizar slechte thriller van Jan Dorrestein. Man had per ongeluk zijn vrouw vermoord, en vreest voor herhaling. Met: Geert Thijssens en Ingrid de Vos.

Duitsland 2
00.50 uur - Milwr Bychan / Boy Soldier - (1986-GB) Jonge Engelse soldaat schiet in Belfast een demonstrant dood. Film van Karl Francis die geen vleitend beeld geeft van de Britse legerleiding. Met: Richard Lynch.

Duitsland 1
01.25 uur - Kennwort: Reiher - (1963-D) Spannende film van Rudolf Jugert die aantoonde hoe gewelddadig zelfs vreedelievende mensen kunnen zijn in oorlogstijd. Met o.a.: Peter van Eyck en Marie Versini.

RTL Television
01.40 uur - Motorpsycho - (1965-USA) Een voor Russ Meyer ongebruikelijk verhaal over een drie motorrijders die moordend en verkrachtend door Amerika trekken. Destijds voor 3700 dollar in elkaar geflanst. Met: Alex Rocco.

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 en 18.30 uur.

7.07 Vroeg Radio 1 vrijdageditie. 9.05 Het Marathon-interview. 12.05 Vroeg Radio 1 vrijdageditie. 14.05 Radioboei. 16.05 Welgeloofde kringen. 17.07 Tros Actua. 19.04 VPRO's Vrijdagzomervond. 22.04 Hier en nu-report. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 Tros Nachtwacht.

Radio 2
Elk heel uur nieuws. 7.04 Thank God it's Friday. 9.04 Adres onbekend (Muziek terwij u zoekt). 12.04 Het hart van twee. 14.04 Het paleis. 17.04 Filadelfia. 18.04 Alle mensen. 19.04 Club Veronica trend. 20.04 De avond van het sentiment. met om 20.04-24.00 De top 70 van de jaren 70.

Radio 3
Elk heel uur nieuws. 7.04 Arbeidsvitaminen. 12.04 De steen & been show. 14.04 Carola. 15.04 The magic friends. 17.04 Rinkeldekin. 18.04 De avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Lowlands live. 0.04 Countdown café. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 uur. 7.02 Ouverture. Barokmuz. 8.04

Opus 4. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. 13.04 En nu... mijn verzoek. 14.00 Het internationale concertcircuit. Radiooym. Ork. Saarbrücken met viol. 16.00 De Nederlanden: La strada americana 17.00 Operette. 18.04 Eugen Jochum dirigert Bruckner. 19.15 Debussyvertalingen. Feten galantes. 19.35 Spelvis: eerste pianoconcert. 20.00 Avondconcert: Holland Festival Oude Muziek 1994. Les Musiciens du Louvre. 23.00 Folio 2. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur Vm 18.00 en 23.00 uur. Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht. schesgevaarberichten. 7.05 NOS Sportief. 7.30 Vroeg op 5. 8.55 Waterstanden. NCRV - Vrijdag op vijf, met om: 9.02 Blind vertrouwen; 10.02 Plein publiek; 11.02 Rondom het woord. 12.02 Bonaldi. 12.30 Werken aan werk. 13.10 Geboortissen. 14.02 De ronde tafel van Pam. 15.02 Optium radio. 17.10 Radio UUT. 18.02 Religieus programma in twee talen: 18.02 Arabisch programma; 18.30 Turks programma. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Licht en uitzicht. 21.40 Beelden wijzer. 22.00 De Russisch-Orthodoxe Kerk. 22.20 Gouden instrumentale klanken. 22.40 Dune-

mi bo man (Geef mij je hand). 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

BRTN/Radio 2
06.00 Nieuws. 6.06 Radio 2 regionaal. 8.00 Nieuws 8.10 Het leven is mooi. 10.00 Nieuws 10.03 Gewoon genieten (om 11.00 Weerbericht door Bob de Richter). 11.50 Het kookboek. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Goed op vrijdag. 14.00 Het Algemeen Belang. 16.00 Abraham al gezien? 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Hiders. Toppers en platen van vroeger. 20.00 Zomerhit. 94. Live vanuit Blankenberge. 23.30 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

Duitsland 1
15.30 uur - Tschetan der Indianerjunge - (1972-D) Een blanke schaapherder bevrijdt een jonge Indianen bij een gemene veeboer. Mooi regiobebuit van Hank Bohm met o.a. Dschingis Bowakov en Marquard Bohm.

Duitsland 1
20.15 uur - Wehe, Wenn Sie Losgelassen - (1958-D) Peter Alexander droomt van een carrière in de muziek, maar moet op de verlopen boarderij van zijn oom werken. Dan wordt hij voor dirigent aangezien. Regie: Geza Von Cziffra.

België/TV 1
20.25 uur - Knight Moves - (1992-USA/D) Thriller van Carl Schenk die veelbelovend begint, maar al snel inzak. Schaakgrootmeester Christopher Lambert wordt ervan verdacht een zelfmoorde te hebben gepleegd.

België/TV 2
22.00 uur - Ground Zero - (1987-USA) Op ware feiten berustend verhaal over de zoon van een

GEZELLIG

Voor inlichtingen/reservering advertenties

op deze pagina. Margoth Collaris 045-739299.

MUSIC-PALACE ^{Pep}per mill Heerlen

Vanavond **HOUSE PARTY**
Zaterdagavond **MUSIC FOR EVERYBODY**

Verwacht: zondag 4 september

THE LONDON KNIGHTS

Voorverkoop in de Peppermill.
Dit mag u niet missen dames.
Café en terras elke dag geopend, óók in het weekend.

DE SMID

't Swingend hart van Limburg

Vanaf
Zaterdag 27 augustus
Every Saturday
DANCE EN THEATER
onder 1 dak

DE SMID on DANCE

House en Dance
met de magic friends

DE SMID on THEATER

Limburgs mooiste lichteffecten
Keuze uit verschillende soorten bier
Swingende en sfeervolle muziek

Be there
DE SMID

Dorpstraat 92, Reijmerstok (L.)

Elke zondag **BRUNCH** v. 11.30-16.30 uur DM 19,-

Tomato

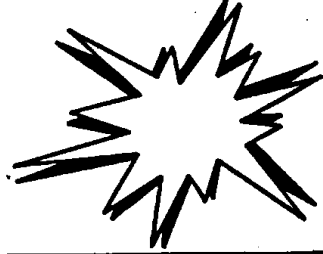
Griekse en Italiaanse gerechten
Aachen Markt 45 - Tel.: 0049 241 22912

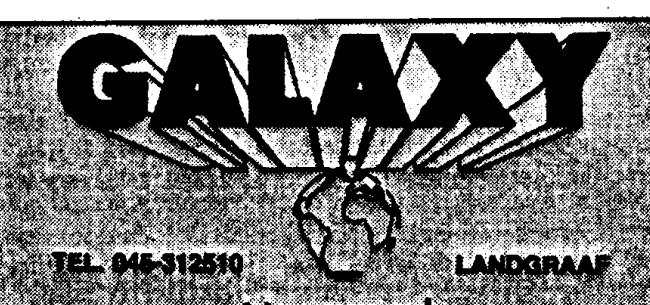
BEACH PARTY

met talloze verrassingen
voor de meest origineel
geklede beachers.
Verkiezing van Miss
en Mister Beach 1994

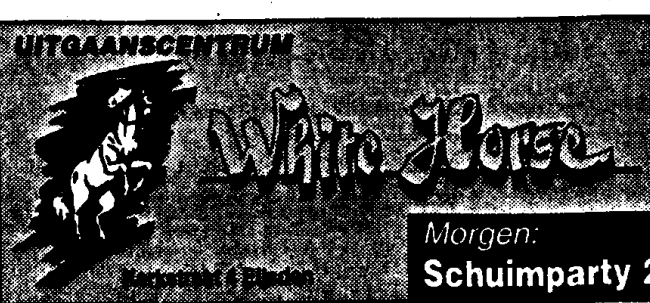
Dancing
Gorissen
Zaterdag 27 augustus
DANSEN met
Alpha Trio
Kerkstraat 49, Brunssum

Dancing **HOUSMANS** Montfort ZATERDAG 27 AUG. MONTE-CARLO

Vanavond
Headhunters
presents
Silence of Eternity
DJ's: Maurice, Vitamin, Gonzo,
Brain damaging P.C.D.
There is no escape... ever!!
Iedere zaterdag
en zondag geopend

Morgen:
Schuimparty 2

DANCING
KUNDERKRUIS
Gezellig dansen voor
30-plussers
Iedere zaterdagavond
vanaf 20.30 uur met
DJ JACK
Heerlerweg 57
Voerendaal

Dancing
Tiroler Gasthof
Vrijdag en zaterdag
DANSEN
aanvang 21.00 uur
Terbruggen 7, Eygelshoven

Pension-café-restaurant
't Köppelke
Klimmenderstraat 8
Klimmen
Iedere zondag dansen voor
het liefst oudere publiek
van 19.00 tot 24.00 uur
Zondag 28 augustus
Trio Romantica

DISCOTHEEK
Rock-Wave party
with your favorite music
(zoals elke laatste vrijdag v.d. maand
behalve in oktober, dan de voorlaatste vrijdag)

Vanavond
Rock-Wave party
with your favorite music
(zoals elke laatste vrijdag v.d. maand
behalve in oktober, dan de voorlaatste vrijdag)

UITGAANSCENTRUM
LIFE PALACE GULPEN
Vrijdag, zaterdag, zondag
DISCO!!! vanaf 20.00 uur
a.s. vrijdag 2 sept.
S.W.A.T. (The Fly is dead!)

Genhout-Beek
ZAAL VROEMEN
Zaterdag 27 augustus a.s.
DANSEN
op sfeervolle muziek
uit de jaren '60-'70 met
ORKEST
"TRIO ROMANTICA"
Aanvang 21.00 uur

Bridge
SATURDAY AUGUST THE 27TH
MENTHAL THEO AND CHARLY LOWNOISE
EVERY SATURDAY HOUSE
DIETERENSTRAAT 7 STEIN - TEL. 046-338479

IS UW DANSEN EEN RAMP?
KOM
DAN NAAR DEGENKAMP!
Zondag 28 augustus **OPEN HUIS** v.a. 20.00 uur
AANVANG nieuwe cursussen 2 september, nu inschrijven
DANSSCHOOL DEGENKAMP
Nobelstraat 16, Heerlen, tel. 045-714711; b.g.g. 06-52983937.

Mode Totaal

Modieus gekleurd.

Een bewuste keuze. Dit kost geen verm! Voorkom
miskopen, bsp. bij het winkelen met een kleuradv.
Kies je kleur studio. Paulien Boogerd, Image Consultant.
Telefoon 043-255160.

Caravans

Caravanshow
modellen 1995
Hobby
Knaus
Bürstner
Alpen-kreuzer
Vouw-wagens

Caravan-import
Feijts
Hoofdstraat 84
AMSTENRADE
hebt u schade aan
uw caravan??
Geen nood!

Caravan-import
Feijts
Hoofdstraat 84
AMSTENRADE

CARAVAN- en botenstalling
aanbieding: Gronsveld, Sta-
vistr. 44, ☎ 04406-1251.

ZONDENDEN geldens voor-
deel op onze ex-verhuur ca-
ravans. Geheel compl. incl.
v.d. res. wiel, opstap enz.
Bartels Caravans, Horn-
raterweg 256, Amstenrade.
04482-1870.

REPARATIES en
schadehergelingen.
Caravans, Hommerweg
246, Amstenrade, 04492-
1870.

Weg. omst. te koop CARA-
VELAIR 416 b.w. '92, 5-pers.
met div. access. Oude
Schachtstr. 43, Kerkrade.
Tel. 045-351917.

Te koop. **VOUWVAGEN**,
de Apollo Lux '92, met veel
extra's. i.s.v.n., vragpr.
f. 8.000,-. ☎ 046-514925.

Te koop. **HOBBY** Prestige
167, kopkruken, 4 m lang.
Tel. 045-253209.

Wat **VERKOPEN?** Adv-
teer via: 045-719966.

TV/Video

Groede **KLEUREN-TVS**,
alle sort. m. gar. v.a. f. 95,-.
Meer dan 25 jr. TV-Occa-
sion centrum Geel, Gras-
moerweg 25, Heerlen.
045-724760.

Leuren TV's 12.16 kan. v.a.
f. 89,- met afst. bed. v.a.
f. 125,- met bt v.a. f. 250,-.
Philips/Blaupunkt. Ra-
di-TV FRANK BV, Bokstr.
11 Heide. ☎ 045-213432.

Wij betalen de hoogste prijs
voor al uw oude METALEN.
Gebr. Swinkels, Beitel 74,
Heerlen. 045-422025.

Voor heel Limburg geldt,
snel gebeld, vlog gehaald,
goed betaald. Wij kopen alle
SEXBOEKJES: Candy, Se-
venteen, Tuk en vooral
duurdere en bijzondere bla-
den. Nozle Boek, Beemder-
laan 8 (achtergang), Vaals.
04454-68409. Bel nu even!

Muziek

Roland Keyboardaanbieding: Roland E 16 keyboard.

DE opstarter met dezelfde klankkwaliteit als veel duurdere
keyboards. Nu inclusief adaptor, keyboardstatief, (f. 89,-)
verstelbare zitting, (f. 99,-) goede hoofdtelefoon, (f. 69,-)
studieboek, (f. 15,-)

samen van f. 1.762,-
voor f. 1.490,-.

5 Jaar vertrouwde Stalmeiergarantie!!
Koop bij de man die het ook bedienen kan
en neem les in onze gezellige keyboardschool.

Hoofdstr. 32, Hoensbroek, ☎ 045-214253. Dond. koopavond.

Gezocht voor Top-100 band
met geregeld werk ervaren
ZANGERS. Zonder ervar-
ing onnodig te reflecteren.
Inl. 04492-2753.

In/om de tuin
BETONBEDEKEN voor bin-
nen en buiten. Alles voor uw
vijver! Creagers Beton,
Economiestr. 46, Koumen-
Zuid, Hoensbroek (bij sta-
tion). Tel. 045-213877.

TUINHUISJES, 25 types,
f. 435,- show! Schuurtjes,
hondenhokken enz. Vele afm.
reeds vanaf f. 195,-. Hout-
bouw Ubachs, 50 jaar af fa-
briek aan gebruiker. Kerkrade-
Vink. Tel. 045-460252.

EIKEN toegescherm, zeer
duurzaam, degelijk en
prachtig afgewerkt. Kunnen
geheel op maat gemaakt
worden, b.v. 180x180 cm
f. 175,-/st. 15 Jaar garantie.
Houtzagerij Windels, Indus-
trietraan Bouwberg Brun-
ssum. Tel. 045-270585.

Vakantie
Te koop CHATEAU 350
Elite 2-3 pers., m. toilet,
luisel, in pr.st., f. 3.500,-. Tel.
045-273255.

Reisjes
Het VERKEER heeft de toe-
komst. Vindt u dit ook? Denk
dan eens goed na over een
beroep als rijinstructeur voor
auto, motor, vrachtauto, bus,
aanhangwagen. Of antisip-
instructeur. Of docent. Of
examinator verkeer en ver-
voer. Opleidingen starten
binnenkort in Amsterdam,
Rotterdam, Zwolle, Utrecht,
Maastricht en Best. Meer
weten? Bel dan de Kader-
school: 04998-99425 of 043-
259550 voor een gratis
studiegids.

Opleidingen

Dansen
leer je pas goed bij
Danscentrum Weisscher
FDO-gediplomeerd
Lid van F.D.O., N.B.D., B.U.L.D.O., N.R.R.A., N.A.D.B.
Wij starten half september in
Geleen, Sittard, Nuth,
Treebeek, Brunssum
met cursussen in:
stijldansen, rock 'n roll, kinderstanden
Ook 40plus (gehulde) parencursus stijldansen

Nieuw: kinderdansen 8 t/m 11 jaar
Hip Hop/House en Mambo
Onthoudnummer: 045-253388.

ANWB & Bovag erkende
Verkeersschool
WISCH-
MANN & ZN voor al uw rij-
bewijzen en chauffeursdi-
ploma's. Europaweg Zuid,
340, Landgraaf, telefoon
045-321721. Rijopleiding
kan in 8 dagen of in 9 weken.

TEKENEN, schilderen,
aquarellen in het atelier
van Geert Mols en Doris
Becke in Maastricht/Litteren.
Voor meer informatie tel.
043-641069.

Wat **VERKOPEN?** Adv-
teer via: 045-719966.

Telematicaloop
NUTRICIA de dorstier
FALKE naadloze
nunningsokken
COMPEED blienpleisters
Sporthuis Diana
Emmestraat 11, Heerlen.
Tel. 045-713495.

Sport & Spel
Telematicaloop
NUTRICIA de dorstier
FALKE naadloze
nunningsokken
COMPEED blienpleisters
Sporthuis Diana
Emmestraat 11, Heerlen.
Tel. 045-713495.

Computers

Zomerspektakel
80486 DX /
75 Mhz
30% sneller dan de DX2/66
4 MB Ram
250 MB IDE HD
VLB Multi I/O en
HDD FDD ctrl on board
1 MB VLB SVGA kaart
14" SVGA 0.28 DP mon.
in BIGtower
compleet met muis en
Keyboard
f. 2.849,-
Meer dan 100 CD-Rom
titels in voorraad
vanaf f. 7,95.

Leukens-Dubois Heerlen
Sittardweg 58a
☎ 045-722315.

CD-ROM stunt! MegaRace
f. 55,-; 7th Guest f. 55,-;
Return to Zork f. 55,-; 4-
pack "CCC" Shareware
f. 49,95. "CCC"-clubleden
10% extra korting. Nog geen
lid? Vraag info! CompTEC,
Akerstr. 188 (t.o. Gam-
ma) Hoensbroek. 045-
231897.

WOLF Garden
Rasentrimmer RQ 205
250 Watt
mit Zusatzgriff.
Wetterschutz
für Gartenmöbel
z.B. Hollywood-
schaukel, 3-Sitzer
99,90

HONDA
Rasenmäher 464 P
2,6 KW,
4-Takt-Motor,
46 cm Schnittbreite.
949,-

Freilandrosen
im Container,
auch Englandrosen.
ab 7,95

Lavendel
Kräftige Pflanzen im Groß-
container, ideal als Begleit-
pflanze zu Rosen-biologischer
Pflanzenschutz, 13-Topf.
3,95

Edelleuchten
"Impatiens neuguinea"
Kräftige Pflanzen in leuch-
tenden Farben, 11-12-Topf.
1,95

Chrysanthemen
Schöne Blüten bis
in den späten Herbst.
10 Stück 8,-
79,-

Kissenaster
Winterharte Beestaupe
in schönen Pastelltönen.
1,45

Besuchen Sie
auch unsere
Futterkiste.
Eine riesige
Auswahl an
Tiernahrung und
Zubehör erwartet Sie.

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

52134 Herzogenrath
-Kohlscheid
Roermonder Straße
Tel. (02407) 9553-0
Fax (02407) 9553-40

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

Kachels/Verwarming

GASKACHELS/houtkachels.
Zomerprijs! Gratis geplaatst.
De Kachelsmid, Walem 21
Klimmen. Tel. 04459-1638.

BRANDHOUT, beukenhout,
op maat gezaagd, per 2 m3
voor f. 150,-. Aan huis be-
zorgd. Van Thoor, Holstr. 33,
Margraten. Tel. 04456-1818.

PICCOLO'S
045-719966

**BEDRIJFSHOOGESCHOOL KATHOLIEKE LEER-
INGEN**
VOORHEEN LIMBURGE SPD-OPLEIDINGEN BROUWERS

BKB, PDB, MBA, SPD
In september starten bovenstaande cursussen met examenverplichting. Bel voor gratis prospectus.
Bedrijfs Hogeschool Katholieke Leerlingen. Tijdens kantooruren 077-520400.

Isolatie-medewerkers m/v
voor diverse bedrijven. Een LTS-diploma is vereist
en u bent direct beschikbaar. Het is belangrijk dat u
gemotiveerd bent en geen last hebt van hoogtevrees.
Bij gebreken geschiktheid kan dit een vaste baan worden.
Informatie: 045 - 46 56 66, Monique Bosch
Kerkrade, Gruppelostraat 35

tempo-team uitzendbureau

Rolluiken
(Heroal-systeem)
Zonwering
Kunststoframen
Th. Hendriks
Past. Brounsstr. 40
SCHINVELD
tel. 045-256371
Vraag vrijblijvend
prijsopgave

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

CRUMBACH
Garten-Center • Futterkiste

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Moet het bevrijdingsfeest in Brunssum sober van aard zijn of juist feestelijk? Die vraag houdt zowel burgers als politieke politici momenteel bezig. De commissie burgerzaken in die gemeente oordeelde deze week dat het feestprogramma ronduit mager van opzet is. Wethouder Theo Hoen buigt zich nu na die kritiek over het inlassen van extra festiviteiten en plechtigheden.

Hoen ontkent echter dat Brunssum uit louter armoede een sober programma rond de herdenking van de bevrijding een halve eeuw geleden heeft opgesteld. Hoen: „Het is geen noodscenario. We hebben echt bewust voor een sober programma gekozen. De

Opzet Brunssums bevrijdingsfeest ligt onder vuur

commissie wil er echter wat meer toeters en bellen aan.” Met die uitspraak over het noodscenario komt de wethouder overigens terug op het voorstel dat het college voor advies aan de commissieleden had voorgelegd. Uit dat stuk bleek namelijk dat het bevrijdingsfeest in Brunssum bescheiden van opzet is vanwege het falen van het Nationale Feestcomité.

Dat comité, zo geeft Hoen toe, heeft alles in het honderd laten lopen bij afwezigheid van voorzitter Cuipers. De wethouder zal in een gesprek met het bestuur van het comité het functioneren ervan ter discussie stellen. Vervolgens heeft de gemeente samen met enkele andere partners alsnog een programma met taptoe en onthulling van een oorlogsmonument op touw gezet. De commissie vindt dat er bij de bevrijdingsfeesten meer nadruk op festiviteiten voor de bevolking moet liggen en minder op alleen maar sobere plechtigheden. Hoen vindt dat 'een gevoelig punt'. Hoen: „De mensen in de werkgroep die de oorlog hebben meegeemaakt, vonden dat het sober van opzet moest zijn. Wie ben ik dan als jonge vent om daar tegenin te gaan?” Ook zijn er commissieleden die het oorlogsmonument niet helemaal zien zitten.

CAD en Welterhof willen Euregionaal verslaafdenbeleid

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het Consultatiebureau voor Alcohol en andere Drugs (CAD) in Limburg en Psychiatrisch Centrum Welterhof willen een Euregionaal overlegplatform in het leven roepen om tot een grensoverschrijdend verslaafdenbeleid te komen.

Het gependel van buitenlandse verslaafden kan volgens de initiatiefnemers hierdoor deels worden opgelost. De beide Nederlandse initiatiefnemers denken daarbij onder meer aan een uitbreiding van de Duitse en Belgische methadonprogramma's.

Algemeen directeur van het CAD Limburg, F. Gillissen, haast zich te benadrukken dat het initiatief meer behelst dan alleen dat methadonbeleid. „We moeten niet zo arrogant zijn te veronderstellen dat wij in Nederland alles weten. Het is juist

de bedoeling om door uitwisseling naar elkaar toe te groeien. De Duitsers hebben bijvoorbeeld een lange ervaring met alcoholverslaafden waar wij van kunnen leren. Met elkaar aan de praat raken is heel belangrijk. Doel is de kwaliteit van het beleid te verbeteren.”

Bestuurlijke, justitiële autoriteiten en instanties voor verslaafdenzorg uit Nederlandse en Belgische provincie Limburg, Luik en de regio Aken moeten samen rond de tafel gaan zitten. Het plan verkeert nog in een zeer pril stadium. De eventuele partners in het buitenland worden momenteel benaderd. De Nederlandse initiatiefnemers maken daarbij onder meer gebruik van de contacten die bestaan via het 'boule de neige'-initiatief, een aids-preventieproject waarin directeuren van instellingen voor verslaafdenzorg uit Aken, Luik en Hasselt zitting hebben.

Juwelen uit etalage gehengeld

MAASTRICHT – Een 36-jarige Maastrichtenaar heeft gisterochtend met een ijsdraadje juwelen uit een etalage gevist. De waarde van de buit bedraagt ongeveer tien mille. Het aanwezige personeel had niets in de gaten. De juwelendief had uit de zijkant van de etalageruit een klein stukje glas gesneden. Door die opening hengelde hij met een stuk ijsdraad de juwelen van de standaards. Het winkeland publiek kreeg de man in de gaten: een man filmdie de diefstal en een andere omstander sprong bovenop de 'hengelsporter' en hield hem in bedwang tot de politie kwam. De man bleek diverse gereedschappen bij zich te hebben.

Jurkenbedrijf failliet

KERKRADE – De handel in jurken voor oudere dames, Présence Amsterdam bv in Kerkrade is gisteren failliet gegaan. Dat was nauwelijks een verrassing omdat het bedrijf al in maart uitstel van betaling kreeg. Bewindvoerder mr. Oostdijk heeft de afgelopen maanden benut om aan de lopende orders te voldoen en de nog resterende voorraden jurken uit te leveren. Dat heeft volgens Oostdijk vijf miljoen gulden opgeleverd, waarmee de schulden aan de bank, de fiscus en de bedrijfsvereniging werden voldaan. De dertig personeelsleden hebben de afgelopen maanden naar ander werk omgekeken en dat in de meeste gevallen ook gevonden. De problemen bij Présence begonnen door de oorlog in het voormalig Joegoslavië. Daar werden de jurken gefabriceerd, maar door de gevechten kwam daar de klad in.

Eervol ontslag geestelijken

ROERMOND – Bisschop Wiert heeft eervol ontslag verleend aan pastoor J. Mutsaers van de H. Callistusparochie in Neerbeek en aan pastoor J. Debets van de H. Gertrudisparochie in Beesel. Kapelaan L. Houben van St.-Petrus' Banden Venray en kapelaan B. Hegge van de parochie HH Petrus en Michael in Sittard kregen de opdracht in Rome hun theologische studie voort te zetten aan de pauselijke universiteit Gregoriana. G. Weishaupt, kapelaan van de H. Jozefparochie in Vaals, gaat in Münster kerkelijk recht studeren, evenals R. Driessens, die tevens assistent wordt in de H. Christoffelparochie Roermond. Dr. E. de Jong wordt kapelaan van de H. Servatiusparochie in Maastricht. Hij blijft docent van het Groot Seminarie Rolduc.

Modezaak leeggeroofd

MAASTRICHT – Vijf mannen hebben in de nacht van woensdag op donderdag een modezaak in Maastricht leeggeroofd. Ze wisten in de winkel in de Maastrichter Smedenstraat in korte tijd een groot gedeelte van de aanwezige kleding, met een waarde van enkele tienduizenden gulden, te ontvreemden. De politie, gealarmeerd door een getuige, stelde nog een achtervolging in, maar kon de daders niet meer achterhalen. De getuige zag de vijf mannen kort voor vier uur de winkel binnen gaan. Voor het pand stonden twee gereedstaande auto's. Na het inladen van de buit reden de auto's weg in de richting van de Graanmarkt. Uit onderzoek is gebleken dat de rit is gekraakt met een betonnen voet, die gebruikt wordt om dranghekken in te plaatsen.

Excuses jegens Start blijven uit

GELEEN – Het bestuur van de lokale omroep Start in Geleen heeft voor vanmiddag geen excuses te verwachten van omroepmedewerker Jan Widdershoven, die eerder een inmiddels opgestapt bestuurdschuldigde van racistische opmerkingen. Het bestuur heeft Widdershoven tot vanmiddag vijf uur de tijd gegeven om onder meer in het Limburg Dagblad, waarin de beschuldigingen zijn geuit, te rectificeren. „Daar zal geen sprake van zijn,” aldus de Geleendenaar. Het bestuur van de omroep heeft aangekondigd naar de rechter te stappen als excuses uitblijven. „Ze doen maar,” aldus Widdershoven, die zich ook geen zorgen maakt over een schadeclaim van 10.000 gulden waarmee Start schertst.

Groothandel in sanitair bankroet

HOENSBROEK – De Hoensbroekse groothandel in sanitair Velosa is gisteren failliet verklaard. Het bedrijf was in liquiditeitsproblemen geraakt en een poging om bij de bank een ruimer krediet te krijgen, mislukte. Leveranciers die nog voor drie ton te vorderen hadden hebben het faillissement van Velosa aangevraagd.

Provincie eist in brandbrief forse extra steun GS: nieuw kabinet moet af van 'Randstadbeleid'

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het kabinet-Kok zal snel over de brug moeten komen met stevige extra financiële en andere steun aan deze provincie. Is de nieuwe regeringsploeg inderdaad bereid om het 'Randstadbeleid' van het kabinet-Lubbers te laten varen, dan kan zowel de regio Zuid-Limburg als het noorden van deze provincie doordringen tot de kopgroep van de Nederlandse economie. Dat schrijft het dagelijks bestuur van deze provincie in een brandbrief aan minister-president Wim Kok.

In een poging de verlangde extra steun daadwerkelijk binnen te halen, willen Gedeputeerde Staten op zo kort mogelijke termijn in overleg treden met de meest betrokken ministers van het paarse kabinet. Om daarbij goed beslagen ten ijs te komen, hebben GS inmiddels samen met het Limburgs bedrijfsleven en daaraan gelieerde organisaties een bondige analyse gemaakt van de economische ontwikkelingsmogelijkheden van deze provincie.

Een belangrijke conclusie daaruit komt volgens GS naar voren dat zowel Zuid- als Noord-Limburg aan doorstoten naar de kopgroep van de Nederlandse economie. Voor Zuid-Limburg geldt daarbij echter de harde voorwaarde dat het kabinet optrekt met de 'technologie-regio' Aken. Noord-Limburg op zijn minst kan – samen met Zuidoost-Brabant – verder uitgroeien tot een industrieel en logistiek knooppunt in (inter)nationale allure, met Venlo als de figuurlijke spin in het web. Daarnaast heeft het Noordlimburgse en aanpalende Duitse tuynbouwgebied in de ogen van de provinciale analisten alles in zich om een geduchte internationale reputatie op te bouwen.

Om die door GS alleszins haalbaar geachte ambities in daden om te zetten, zal het rijk echter snel en gewichtig te hulp moeten schieten. Volgens het college heeft het kabinet-Lubbers deze provincie de voorbije jaren lelijk laten zitten; terwijl anderszinds de Europese Unie, het Limburgs bedrijfsleven en de provincie zelf wel al het mogelijke hebben ondernomen.

De verlangde 'partnership' van het rijk in de economische versterking van Limburg zal zich volgens GS op zijn minst op een aantal kern- en kernpunten moeten richten. In de praktijk betekent dat zoveel als het kabinet weer een krachtig regionaal structuurversterkend beleid moet gaan voeren, net als ten tijde van de voor Zuid-Limburg belangrijke succesvolle PNL-periode.

Zo moet de oeverloze discussie over de aanleg van de A73 tussen Venlo en Maastricht nu eens eindelijk worden gesloten en dient het nieuwe kabinet volgens het provinciebestuur kortdadelijk vast te blijven houden aan de tracevariant op de oostelijke Maasoever. Maar die moet dan wel de vorm krijgen van een echte (vierbaans) autosnelweg.

In het dagelijks leven bestrijdt José Aucket als brandweervrouw van het Heerlense korps rook en vuur. Gisteren mocht ze als bruid niet ingrijpen toen collega's José en haar kersverse echtgenoot Coen Cramer trakteerden op een heus rookgordijn bij het verlaten van het Heerlense stadhuis. Daar lieten de spuitgasten het niet bij. Aan de andere kant van de witte wolk wachtte nog een keurig geserveerde fles champagne voor José en Coen.

Foto: CHRISTA HALBESMA

(ADVERTENTIE)

Totale opheffings-uitverkoop
Alles halve prijs
o.a. Adidas - Nike - Reebok - Karhu enz.

CRJNS SPORT
Kerkstraat 71,
Promenade Brunssum

Beboete glijschermvlieger overweegt proefproces

DOOR CHANTAL HAMERS

DIETEREN – „Het moest er een keer van komen.” Ben Ubachs uit Dieteren reageert laconiek op het feit dat hij afgelopen zaterdag een proces-verbaal kreeg van de Bornse politie. Hij zou het opstijgen van luchtballonnen in gevaar hebben gebracht. Ubachs vloog met een zogenoemde parapente, geholpen door een motor op zijn rug. In Nederland is het nog verboden hiermee te vliegen. De inwoner van Dieteren overweegt een proefproces aan te spannen omdat hij de eerste glijschermvlieger in Nederland is, die is beboet.

Ubachs gaat een paar keer per week de lucht in met de parapente, die overgenomen Franse benaming van

een glijscherm. Het is een elipsvormig zeil van een meter of dertien breed. De Dieterenaar vliegt naar eigen zeggen nooit hoger dan twee, driehonderd meter.

„Het was al twee weken slecht weer en zaterdagavond om een uur of zes ging de wind ineens liggen.” Ubachs zag zijn kans en zat tien minuten later al in de lucht. Zoals een ander zijn hond na het avondeten uitlaat, zo lanceert Ubachs zichzelf. Een pas of vijf rennen en dan al raakt hij de grond niet meer.

„Toen ik in de lucht zat, stond de wind die kant uit en was te sterk om te draaien,” zegt hij, doelend op Hommelheide waar de ballonvaarders zich reisklaar maakten. „Lang kon ik trouwens ook niet vliegen, want ik moest om half acht naar een bruiloft,” vertelt hij grijnzend. De

langste tijd die hij met een parapente in de lucht heeft gehangen, is twee uur.

„De ballonnen lagen allemaal nog plat, op eentie na. Die waren ze nog aan het oppompen. Maar dan duurt het nog bijna een half uur voor ze kunnen opstijgen. 'U had er bovenop kunnen vallen' zei de politie later tegen me. Het gevaar is heel relatief hoor,” zegt Ubachs kalm. „Je moet goed oefenen, dan is het niet gevaarlijk. Ik kan op de vierkante meter draaien. En als dit zo gevaarlijk was, zou ik het niet doen.” Hij kijkt naar zijn rondkruipend dochtertje, een van zijn vier telgen.

Zie verder pagina 15
● 'Reclame mogelijk oorzaak commotie'

Mijnmuseum in november dicht

KERKRADE – Het Mijnmuseum in Kerkrade gaat per 1 november definitief dicht. Het personeel is hard nodig bij de voorbereidingen voor het nieuwe museum Industrie, dat over ongeveer drie jaar open gaat.

Directeur Jan Finger van het Mijnmuseum zegt dat hij de sluitingsdatum vanzelfsprekend liever dichtert bij de opening van het Industrie had gezien. „Maar we zijn nu zo druk bezig met het Industrie, dat dat onhaalbaar is gebleken.” Er wordt nu hard gewerkt aan de vormgeving van 27 scènes die een

belangrijke rol gaan spelen in het Industrie, dat de belangrijkste Limburgse bedrijfstakken in beeld brengt.

„Elke maand moet een nieuw tafereel klaar zijn, en dat gaat zo 27 maanden door, tot een half jaar voor de opening,” schetst Finger. „Het is niet op te brengen om daarnaast ook druk in de weer te zijn met de educatieve bezigheden voor het Mijnmuseum.”

Het Mijnmuseum, dat opgaat in het Industrie, heeft precies twintig jaar bestaan. Het werd op 17 oktober 1974 geopend.

McDonald's
een personeelslid
is een cheeseburger
met een strikje
punaise

(ADVERTENTIE)

LAATSTE WEEK VAN INSCHRIJVING

Gezellig uitgaan en dansen leren.

LOTUS DANCESTUDIO'S

KERKRADE
Nieuwstraat 140
045-455609

HEERLEN
Morenhoeck 2
045-711800

LANDGRAAF (Brandpoort)
Gagarinstr. 2
045-327610

BRUNSSUM
Gemeenschaps-
huis Concordia
045-327610

SCHIN OP GEUL
Gemeenschaps-
huis Club 77
04459-1930

Groenstraat 54, 6874 JS Landgraaf

_____

Van onze verslaggever

ROERMOND - Het Agrarisch Opleidingscentrum Limburg (AOC) verwacht dat in het seizoen 1994-95 minstens duizend Limburgse boeren een cursus gewasbescherming zullen gaan volgen. De grote deelname is een gevolg van het besluit van het ministerie van Landbouw om boeren en tuinders te verplichten tot het behalen van een diploma gewasbescherming.

Iedereen die beroepsmatig bestrijdingsmiddelen gebruikt of verkoopt moet vanaf 1 juli 1996 een vergunning moeten hebben. Doel van deze maatregel is een gereduceerd en meer verantwoord gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Het AOC Limburg geeft al twee

Boeren op cursus gewasbescherming

jaar cursussen op het gebied van gewasbescherming. Enkele honderden cursisten hebben inmiddels de opleiding met succes afgesloten en zijn in het bezit van de benodigde spuitlicentie. Inspanning op het gebied van het ministerie is het AOC een campagne gestart om boeren op te roepen zich zo snel mogelijk op te geven voor de cursus.

„We hebben alle boeren in Limburg een brief gestuurd om zich vóór 1 september op te geven

voor de cursus,” aldus AOC-opleidingscoördinator Herman Janssen. „De animo blijkt zo groot dat we het aantal cursussen flink gaan opvoeren. Komend seizoen verwachten we zeker duizend deelnemers. Het zou zelfs zo kunnen zijn dat boeren pas na 1 juli 1996 aan de opleiding kunnen beginnen. In dat geval krijgen ze een bewijs in het bezit van het AOC dat ze zich hebben opgegeven voor de cursus, zodat ze geen problemen

krijgen met het ministerie.”

De cursus gewasbescherming omvat 35 lessen, waarvan 21 uur theorie, veiligheid, techniek en plantenziekten. Twaalf uur zijn voorbestemd om praktijkervaring op te doen en in de resterende twee uur moet het examen worden afgelegd. Deelnemers moeten zelf de kosten, 650 gulden, betalen.

Janssen begrijpt dat een deel van de boeren niet bijster enthousiast is over het besluit van het ministerie, maar benadrukt het belang van de cursus. „Het gevaar bestaat dat spuiten voor veel boeren een automatisme wordt, met alle risico's van dien. We zullen de cursisten erop wijzen dat elke besuiting in feite weer nieuw is. Veilig omgaan met bestrijdingsmiddelen is dan ook een absolute noodzaak.”

'Directeuren' vals registratiekantoor voor de rechter

MAASTRICHT - De twee 'directeuren' Marco M.(25) en Miranda S.(28) van het van het 'lege' TAE Europees Centraal Registratiekantoor moeten zich op 6 september voor de rechter verantwoorden. Het tweetal wordt ervan verdacht in de periode van augustus tot december 1993 een groot aantal bedrijven in Nederland te hebben opgelicht.

Het in Maastricht gevestigde bedrijf stuurde acceptatie van bedrijven in heel het land met de mededeling dat zij verplicht waren tot het overmaken van 142.200 gulden aan TAE. Bij de acceptatiekaart werd een brief gevoegd waarin de mededeling werd gedaan dat dit bedrag een wettelijk verplichte heffing was op grond van de Wet op de Bedrijfsorganisatie. De aangeschreven bedrijven werden gesommeerd om binnen tien dagen het bedrag over te maken op de rekening van TAE. Zestig bedrijven trapt in de val. Saillant detail is dat vanuit hetzelfde adres waarvan de valse rekeningen verzonden werden, een niet bestaand kantoorpand op de Wilhelminasingel, het eveneens van oprichting verdachte Signalysis Instituut Nederland was gevestigd. Dit instituut, dat zich een laboratorium voor bloedonderzoek noemde, stuurde nep-rekeningen naar nooit behandelde en inmiddels overleden mensen.

'Reclame mogelijk oorzaak commotie'

Vervolg van pagina 13

DIETEREN - Op zijn scherm stond de naam van een bedrijf. „Het zal ze wel om de reclame op de ballonnen te doen geweest zijn,” geeft Ben Ubachs als een van de oorzaken voor de commotie. „Daar is veel geld mee gemoeid. Zo'n ballon kost een ton.”

Ubachs weet dat hij niet zo dicht bij mensenmassa's of de bebouwde kom mag komen. „Ik ga me aansluiten bij de Nederlandse Koninklijke Vereniging voor Luchtvaart (KNVL). Die bevordert de kleine luchtvaart. De Rijksluchtvaartdienst heeft ook het delftvliegen lang proberen tegen te houden, maar dat is nu ook toegestaan, dankzij die club. Het wordt misschien net zo'n wildgroei als met de All Terrain Bikes. Acht jaar geleden kwam je er geen en tegen in het bos. Maar als meer mensen het gaan doen, moeten er regels komen. Nu staat de parapente nog niet omschreven in de Luchtvaartwet, waardoor die in Nederland verboden is.”

Terug naar het proces-verbaal. „Ik had die reactie eerlijk gezegd niet

verwacht. Overal waar je komt, zwaaient mensen naar je. Op een gegeven moment ging ik weg boven de ballonnen en zweefde ik naar een weiland in Dieteren waar ik ben geland. Je kunt overal om je heen kijken, behalve achter je. Daarom had ik de politie niet gezien.” Die was hem gevolgd en stond pal achter hem.

De hermandad dreigde met inbeslagname van het vlieggedeelte. „Tja, het is een duur grapje als je alles kwijtraakt,” merkt Ubachs droogjes op. „Voorlopig vlieg ik ook niet meer in Nederland. De parapente heeft 6500 gulden gekost, de motor achtduizend.”

Al eerder tijdens het gesprek zei Ubachs nog drie glijschermen te hebben. „Mijn vrouw en ik doen dit nu vier jaar en elk jaar is er een beetje bijgekocht.” Zij was het ook die enthousiast raakte van deze sportbeoefening.

In Nederland zijn wel enkele verenigingen die cursussen geven voor het zweven met een parapente. Maar de cursisten gaan vooral in Frankrijk en Oostenrijk de lucht in. In Duitsland is de sport bijna gelegaliseerd: als de vlieger een soort brevet heeft gehaald, mag hij met het glijscherm, de lucht in. België gedooft het.

„Wat flauw om iemand te bekeuren omdat het toestel niet zou zijn toegestaan,” zegt O. Braat, algemeen juridisch stafmedewerker van de KNVL. „Dat argument vind ik krap. Want in de omringende landen mag het wel, dus het getuigt niet van goed inzicht van de agenten. En dergelijke schermzweeftoestellen zijn vaker in Nederland. Misschien is de vlieger strafbaar omdat hij te dichtbij vliegt, dan moet hij gewoon de prent betalen. Maar om aan te geven hoe star de Nederlandse overheid en wetgeving zijn en wat voor lange weg er is om iets te veranderen, zou een proces wel wat zijn. Voor dat aspect zeker.”

De sportfanaat weet nog niet precies wat hij gaat doen met de schikking die hem waarschijnlijk te wachten staat. Hij is geneigd deze te betalen, want hij wil 'legaal' sporten. Maar omdat Ubachs als eerste Nederlander betrapt is met een gemotoriseerde parapente en jurisprudentie ontbreekt, lijkt het hem ook wel de moeite waard om een proces uit te lokken. „Maar ik voel me nu echt geen misdadiger hoor.”

AZM installeert adviescommissie in affaire-Penn

MAASTRICHT - Conform de opdracht van de Maastrichtse rechtbank heeft de raad van bestuur van het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) een adviescommissie van drie externe deskundigen benoemd. De commissie gaat bekijken hoe de problemen tussen hartchirurg Penn en het AZM opgelost kunnen worden.

De rechtbank bepaalde begin juni dat het AZM hartchirurg Penn ten onrechte had ontslagen. Het ontslag van Penn volgde de vorige jaar na een reeks van conflicten over de organisatie en financiering van de afdeling hartchirurgie. Daarna werd Penn geschorst en ontslag aangezegd. De rechtbank vernietigde deze besluiten, maar was wel van mening dat Penn niet zo maar terug kon keren en gaf het AZM de opdracht hulp van buitenaf in te roepen.

Op basis van het advies van de commissie hoe verder te handelen, dient de raad van bestuur binnen tien maanden een nieuw besluit in de zaak-Penn te nemen. De raad van bestuur van het AZM is tegen de uitspraak van de Maastrichtse rechter in hoger beroep gegaan. De externe adviescommissie bestaat uit dr. P. Kramer, voorzitter onder meer algemeen directeur Internationale Research van Philips nv en voorzitter van de Raad van advies voor het Wetenschapsbeleid, dr. I. Schicht, inspecteur voor de Volksgezondheid in Den Haag en prof. dr. N. Urbanus, decaan van de faculteit geneeskunde van de Universiteit van Amsterdam, tevens voorzitter van de raad van bestuur van het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam.

(ADVERTENTIE)

KÜCHEN PROFIS

LEICHT

Neuhäuser Straße 12 • 52146 Würselen
Telefon 02405/2624 • 21900 • Fax 02405/21466

'Aanbestedingenbeleid nog steeds protectionistisch'

Kritiek op aanbestedingen bij presentatie Bouwmecc

Van onze redactie economie

MAASTRICHT - Rik Mondelaers, de directeur van de Belgische Kamer van de Bouwnijverheid, blijft kritiek houden op het Nederlandse en Limburgse aanbestedingsbeleid. Ondanks een nieuw aanbestedingsbeleid van de provincie Limburg vindt hij het systeem nog altijd 'protectionistisch' en 'gesloten'. Volgens Mondelaers deugt het systeem waarop een inschrijver aannemer nog altijd beoordeeld wordt niet. Die kritiek uitte hij twee jaar geleden ook al.

Cultuur Heerlen rond de tafel

HEERLEN - De organisatoren van de zeventiende evenementen in Heerlen worden op 22 september verwacht bij een rondetafelgesprek in de bibliotheek. Doel is de onderlinge samenwerking te verbeteren. Lian van der stichting Octopus, die het initiatief neemt tot de evenementen, wil de samenwerking verbeteren. „We willen bekijken welke problemen er in Heerlen op kunstzinnig gebied nog niet zijn en waarvan we z'n allen vinden dat die wel moeten gebeuren. Daarbij is het zaak dat allerlei initiatieven elkaar niet dwarsbomen.” Octopus heeft al twintig organisaties heeft voor de bijeenkomst uitgenodigd. Groepen die niet benaderd zijn, kunnen zich melden bij Octopus via postbus 98 in Heerlen.

Dronken Belg rijdt politiemans aan: 600 gulden boete

MAASTRICHT - Een 34-jarige uit Verviers is door de verkeerscontrole beboet met 600 gulden voor rijden onder invloed. De man stapte 's ochtends op de Rijksweg in Maastricht een politiemans aan. De agent, die vrij had, zag de burger was gekleed, kon ter plekke een valpartij voorkomen. De Belg reed door, stopgeboden van de hem achtervolgende politieagent negerend. Aan zijn zijde kwam een einde toen hij op de vluchtheuvel zijn voorwiel stuk sloot. De Belg probeerde nog weg te rijden, maar werd door de agent uit zijn auto gesleurd. Omstanders waarschuwden de geuniformeerde politie.

Opgeld in jacht op Kokorovitsh

ROERMOND - De politie van de regio Aken heeft dank beloning in het vooruitzicht gesteld aan degenen die tips verstrekken die leiden tot de opheffing van Eugene Kokorovitsh. De vuurgevaarlijke Kokorovitsh (28) ontsnapte zondag op speciaal wijze uit de gevangenis in Roermond. Hij knoopte enkele lantaarns aan elkaar en klauterde zo naar buiten. De Duitser ging vervolgens op in de mensenmassa die de marktmarkt in Roermond bevoogde. Tot nu toe ontbreekt nog elk spoor van hem. Kokorovitsh wordt gezocht, omdat hij een van de leidende figuren van de zogenoemde Hammer-bende is. Deze bende heeft zeker 21 banken in de Nederlandse-Belgische euren overvallen. De overvallers veroverden zich iedere keer met een vlucht naar de toegang tot de geldopslag.

(ADVERTENTIE)

INTERLAND

AL 27 JAAR DE BESTE bouw-elementen b.v.

HOEVENWEG 35, HOEVENWEG (HRL.)
TEL. 045-319928 FAX 045-231432
KROONWEG 177A HOEVENWEG-STRIP TEL. 045-228015

In plaats van de deelname van aannemers te laten afhangen van hun 'erkenning', worden ze tot grote ergernis van Mondelaers nog steeds uitgenodigd voor gesprekken. Die subjectieve schifting leidt volgens de Kamer-directeur tot het buiten de deur houden van aannemers uit bijvoorbeeld België.

Mondelaers stelt voor dat Nederland het Belgische systeem van openbare aanbesteding overneemt. Negentig procent van de aanbestedingen wordt in Vlaanderen openbaar aanbesteed. Iedere aannemer kan er het dossier van de gunning afhalen. Op basis van een erkenningsreglement wordt op voorhand bepaald welke aannemers kunnen deelnemen aan de aanbesteding. Wie in aanmerking wil komen voor de aanbesteding van een algemeen bouwwerk van bijvoorbeeld zo'n 18 miljoen Belgische francs heeft de erkenning 'klasse 3, categorie D' nodig.

Elke aannemer in België en elke aannemer uit het buitenland die deze erkenning heeft, kan meedoen en degenen die het laagste bod doet, krijgt zonder meer het werk toegewezen. In België zijn inmiddels 150 Nederlandse bedrijven geregistreerd die een erkenning hebben. „Door deze aanpak heeft de overheid in België een objectief systeem ontworpen dat de beoordeling van aannemers, zoals in Nederland gebruikelijk, vermijdt.”

De Belg deed zijn uitspraken gisteren tijdens een toelichting op de vierde Bouwmecc, die van 11 tot en met 14 oktober gehouden wordt in het Mecc in Maastricht. Deze vakbeurs voor de totale bouwsector richt zich dit jaar, voor het eerst, niet meer alleen op de beslissers en beleidsmakers in de bouw. Ook werknemers uit de bouw, van elektriciens tot bouwvakkers, worden gelokt. „Dat is ook de reden dat de vakbeurs die dagen tot tien uur 's avonds geopend is. Een directeur kan het zich veroorloven onder werktijd een beurs te bezoeken. Een bouwvakker zal dat in zijn vrije tijd moeten doen,” aldus een woordvoerder. Bouwmecc rekent dit jaar op twintigduizend bezoekers, zesduizend meer dan vorig jaar.

Los van de 220 bedrijven uit de bouwwereld die er samen zo'n 150 stands hebben, is er dit jaar ook een lezingen- en congresprogramma samengesteld. Zo wordt er op woensdag 12 oktober uitgebreid aandacht besteed aan het thema 'bouwen ondanks bodemverontreiniging'. Door een wetswijziging is tegenwoordig niet alleen meer de vervuiler, maar ook de eigenaar van de grond aansprakelijk. Daags daarvoor zal de Europese Ontwerpprijs worden uitgereikt aan de winnaars van een competitie onder de vier academies voor bouwkunst in de Euregio.

Landgraafse familie Aden is overstuurd

Vervolg van pagina 1

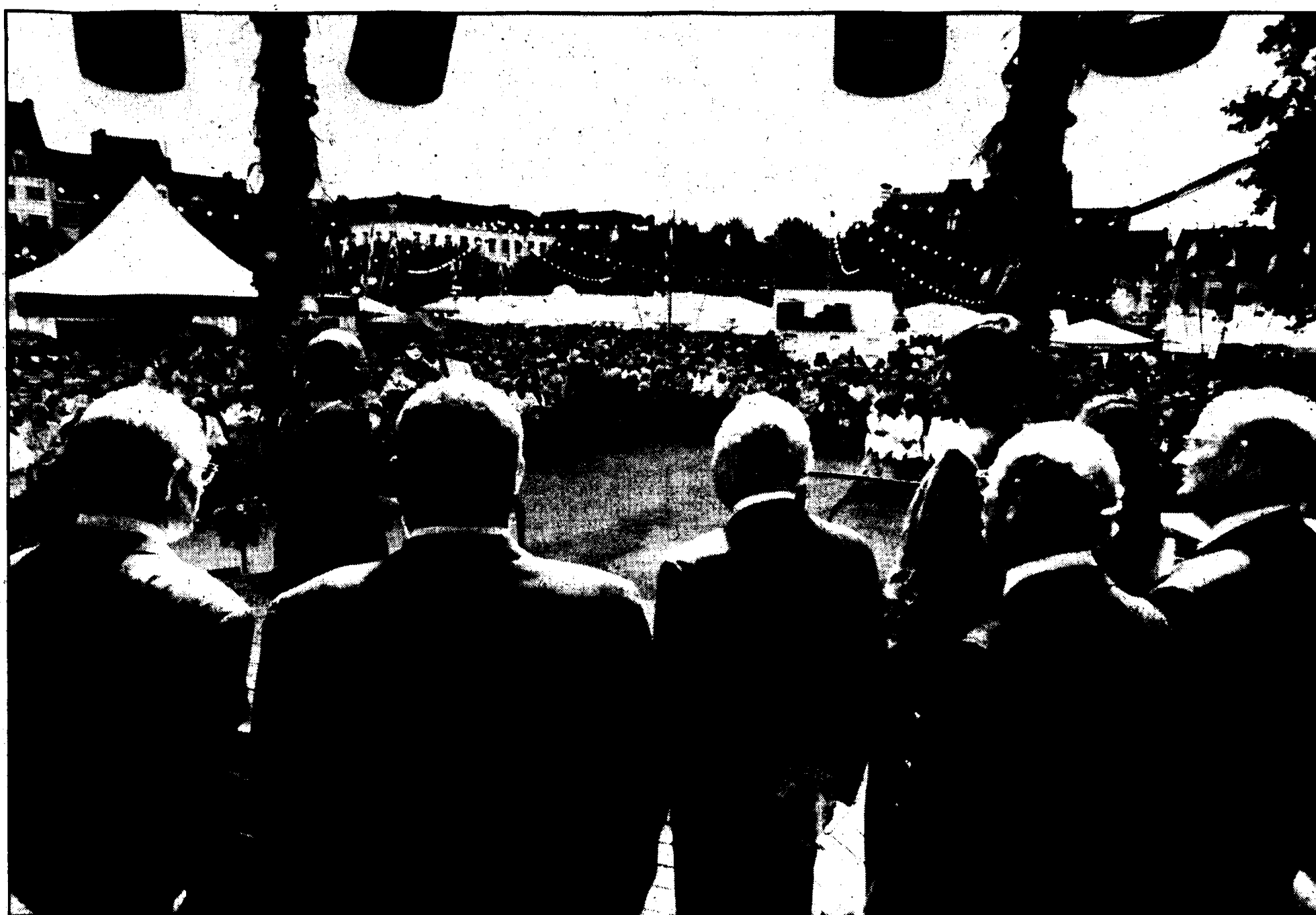
LANDGRAAF - De geschokte Landgraafse familie wil niets kwijt over de vermissing van hun neefjes. „Het is erg, het zijn de kinderen van mijn broer,” zegt mevrouw Aden. Ook haar man is overstuurd en wil niet reageren. „Misschien later.”

Faisal is 1,70 meter lang, heeft een slank postuur, zwart kroeshaar, flinke wenkbrauwen en gevlekte tanden. Hij droeg die middag een blauwe spijkerbroek met een wit over-

hemd en witte sportschoenen. Mahad is kleiner, ongeveer 1,51 meter. Ook hij heeft een slank postuur en zwart kroeshaar. Zijn bijzondere kenmerken: onderlip is opvallend dikker, een puntig linker oor en hoge haarlijn. Hij droeg eveneens een blauwe spijkerbroek, een rood overhemd en witte sportschoenen. Mahad loopt een beetje mank, omdat zijn linkerbeen gebroken is geweest.

De Somalische broers hadden een lichtblauwe weekendtas bij zich met kleding.

Preuvenemint van start

● 's Lands grootste eet- en drinkfeest, het Preuvenemint, is gisteravond in Maastricht weer van start gegaan. De belangstelling voor de openingsplechtigheid door burgemeester Philip Houben en gouverneur Van Voorst tot Voorst was groot. Aan het dertiende Preuvenemint nemen meer dan dertig restaurateurs deel (sommigen met Michelinsterren), die tal van nieuwe culinaire hoogstandjes presenteren. Hoevel te verwachten valt dat ook dit jaar weer de meeste aandacht uitgaat naar de biertap. Tal van artiesten en orkesten zorgen voor het vermaak. De opbrengst gaat zoals gebruikelijk naar een goed doel.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Tweede fase Reindonk Horst krijgt groen licht

DOOR JAN VAN LIESHOUT

HORST - Ondanks een tekort van 500.000 tot 700.000 gulden verwacht Harrie Peerbooms, wethouder agrarische zaken in Horst, in 1996 groen licht te kunnen geven voor de uitvoering van de tweede fase van het Reindonk-project. Het voorziet in een nieuw glastuinbouwgebied van veertig hectare.

Om financiële risico's te spreiden sloot de gemeente Horst in 1989 een overeenkomst met de Rabobank en Veiling Zuidoost-Nederland in Grubbenvorst, die in april met een jaar werd verlengd. De verwachtingen waren te hoog gespannen, maar ondanks verlaging van de grondprijs hebben zich maar vijf bedrijven op Reindonk gevestigd. Met drie bedrijven is de gemeente in on-

derhandeling. Indien die onderhandelingen met succes kunnen worden afgerond, kan met de uitvoering van de tweede fase worden begonnen.

„De grondhouding van de Rabobank voor verdere participatie is positief,” verzekert de directeur van Rabobank Maashorst, A. Dorrestein. „Zodra de resultaten van de eerste fase bekend zijn, zullen wij nader bekijken of met de tweede fase kunnen meegaan,” zegt ZON-directeur Kees van Beek.

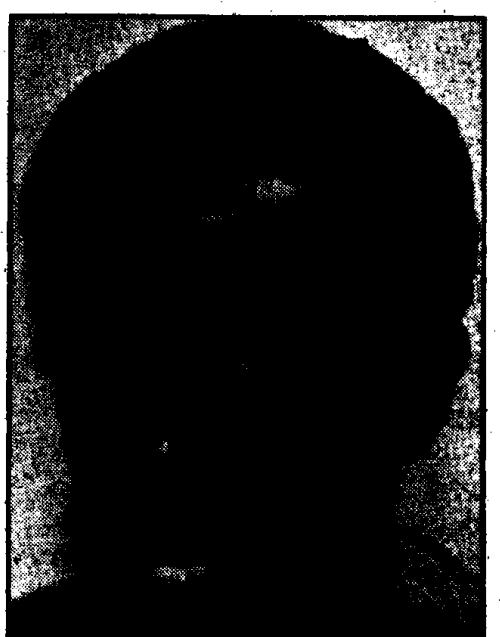
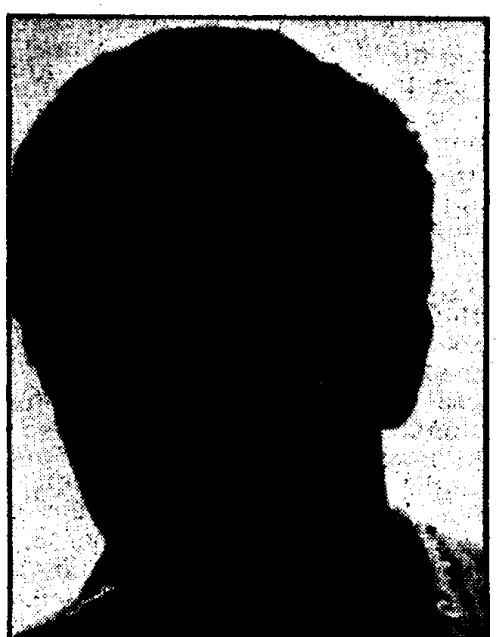
Wethouder Peerbooms verheelt niet dat er fouten zijn gemaakt. „Verkeerd is het om grond te verkopen, als het bestemmingsplan nog niet is goedgekeurd. Wie vandaag wil verkassen, moet binnen twee tot drie maanden kunnen bouwen.”

Peerbooms ziet geen concurrentie voor Reindonk in de ontwikkeling van een nieuw tuinbouwgebied in Siberië, in de gemeente Maasbree.

„Het werkt eerder versterkend dan concurrerend.” Gedeputeerde Staten onthielden hun goedkeuring aan het besluit van de gemeenteraad van Maasbree om het bestemmingsplan ten behoeve van een nieuw glastuinbouwgebied van 40 tot 180 hectare te wijzigen. Horst, de Kamer van Koophandel en het Landbouwschap gingen daartegen in beroep bij de Raad van State. De Heideij heeft zoveel fiducie in de locatie dat zij vrijblijvend een ontwikkelingsplan opstelde. De Rabobank participeert ook in dit project. Rugdekking verleent een stichting die de promotie van het tuinbouwgebied in Zuidoost-Nederland tot doel heeft. Met duizend hectare is het na het Westland het tweede grootste glastuinbouwgebied en met 12.000 hectare het grootste volgegrondstuinbouwgebied van Nederland.

Morgen is er een open dag in Reindonk. In de handelskruierij van Peter van den Bekerom en zonen pot een robot 13.600 plantjes per uur. Met een handpers konden hooguit vijfhonderd plantjes per uur worden gepot. Dankzij de robotisering hoeft het personeel van Jeroen Houterman, die op Reindonk lidactussen kweekt, niet meer van zijn vaste werkplek af. Een robot brengt de planten. Houterman kwam van Lent, waar geen uitbreidingsmogelijkheden meer waren. Om dezelfde reden vestigden Ron Heesen uit Bergen en Jaak van de Hulst uit Den Hoorn zich op Reindonk. Heesen kweekt gerbers, Van Hulst rozen.

Wim Verheijen teelt op Reindonk tomaten. „Triest” vindt Verheijen dat de Duitse boulevardpers een hetze tegen Nederlandse tomaten blijft voeren. „De beste remedie is het om aan te tonen dat wij de beste producten hebben. Daar snoei je pessimisten het hardst mee.”

● De twee Somalische jongens die sinds vrijdag vermist worden.

Theo Lieven: de computerkoning met gouden vingers

DOOR PETER BRUIJNS

WURSELEN - Theo Lieven is een echte Euregio-burger. Met een van zijn twee Rolls-Royces - 'een zwarte voor in de winter, een witte voor de zomer' - rijdt hij dagelijks vanuit zijn villa in het Belgische Verviers naar zijn werk in Würselen bij Aken. En tussendoor is hij vaak op Maastricht Airport te vinden voor een vluchtje met zijn eigen negenpersoons Cessna.

Lieven, die 42 jaar geleden in Emmerich werd geboren, kan het zich veroorloven. Hij is grondlegger en topman van het Duitse computerbedrijf Vobis en mag gerust de ongekroonde koning van de goedkope personal computers in Europa worden genoemd. Zijn Vobis-winkelketen met het goedkope huismerk 'Highscreen' heeft zich in een mum van tijd opgewerkt tot een geduchte concurrent van grootheden als IBM, Compaq, Apple en Commodore. In minder dan zes jaar tijd gingen ruim een miljoen pc's van het eigen huismerk over de toonbank. In een aantal landen, waaronder de thuismarkt Duitsland, staat Vobis al jaren onbedreigd aan kop. In Nederland wordt een vijfde positie bekleed. Vobis heeft inmiddels 278 winkels in tien Europese landen.

Aan een toekomst als computermagnaat had Lieven in zijn jeugd nooit gedacht. Nee, concertpianist, dat wilde hij worden. Hoewel Theo duidelijk talent had, eindigde hij in de voorrondes van een landelijke piano-

competitie als tweede. Dat was niet goed genoeg voor de ambitieuze jongeman, die vervolgens zijn zinnen zet op een wiskundestudie aan de technische universiteit van Aken. Maar ook dat zou hij nooit afmaken. Op 23-jarige leeftijd ging hij samen met Rainer Fraling rekenmachientjes verkopen aan zijn medestudenten. De zaken verliepen voorspoedig en ze stapten na vier jaar over op de verkoop van Commodore computers. Onder de naam Vobis (Latijn voor 'voor u') openden ze winkels in heel Duitsland.

Toen net voor de Kerst in 1987 Commodore de gigantische vraag niet meer aankon, gingen Lieven en Fraling er noodgedwongen toe over de apparaten zelf in elkaar zetten met in Taiwan gekochte onderdelen. De goedkope pc's werden onder de merknaam Highscreen een razend succes en verdrongen de dure merken-computers van de schappen. De lage prijs zegt niets over de kwaliteit, de Highscreen pc's worden door de Duitse vakpers regelmatig uitgeroepen tot computer van het jaar. Bovendien zijn het de eerste computers met een mooi jasje, omdat Lieven de Italiaanse ontwerper Luigi Colani voor de behuizing liet tekenen.

Lieven en zijn partner Rainer Fraling sloegen financieel hun belangrijkste slag toen ze 65 procent van hun aandelen verkochten aan het grote warenhuisconcern Kaufhof Holding AG. Beide mannen werden door die deal zeer vermogen. Kaufhof had zowel het kapitaal, als het organisatievermogen en de winkels om de Highscreen-computers op

● Pilot en pianist Theo Lieven (42), de koning van de goedkope pc's.

Foto: FRANS RADE

nog veel grotere schaal te verkopen.

Lieven kocht in Würselen 50.000 vierkante meter grond en bouwde er een enorm Europees hoofdkwartier. De gemeente Aken, die niet snel genoeg met een geschikt terrein op de propen was gekomen, had het nakijken. Inmiddels is Vobis na Olivetti de grootste in Europa. In

drie assemblage-fabrieken in Duitsland en Oostenrijk worden dagelijks 4300 pc's in elkaar gezet. De 1900 personeelsleden zorgen dit jaar voor een omzet van zo'n 2,4 miljard mark. Dat leidt inmiddels tot levensgevaarlijke situaties in de immense opslaghallen in Würselen, waar heft trucks op volle snelheid heen en weer rijden om de 278 winkels te kunnen bevoorraden.

In Nederland heeft Vobis 25 vestigingen, voor het merendeel in piepkleine winkels, waar de pc-dozen in hoog tempo de deur uitgaan. Lieven noemt dat zijn 'Tante Emma'-zaken. Door alle computer-accessoires puilen ze langzamerhand uit. Daarom is Vobis nu begonnen met het openen van zogeheten 'megastores', winkels met een vloeroppervlak van zo'n duizend vierkante me-

ter. Dat is ruim tien keer meer dan een normale winkel. In juni is in Rotterdam de eerste megawinkel van Vobis in Nederland geopend, Nijmegen volgt in september. Er komen in totaal acht van dergelijke maxi-winkels.

Steden als Utrecht, Amsterdam, Den Haag en Groningen staan hoog op het lijstje.

Na een inzinking in 1993 gaat het dit jaar weer beter met de winst. Lieven verwacht op het eind van het jaar zo'n 50 miljoen mark netto over te houden. Dat is minder dan in 1992 (60 miljoen) maar veel beter dan vorig jaar, toen de winst kelderde naar 30 miljoen.

Lieven wees zichzelf toen meteen aan als de hoofdschuldige.

Om een gebaar te maken naar zijn personeel leverde hij de helft van zijn salaris in. De winsten kelderden vorig jaar zo, omdat grote merken als Compaq, Apple en IBM ook aan de prijsoorlog begonnen mee te doen en hun computers voor een habbekrats verkochten. Vobis wist die prijszinslag alleen te overleven door het feit dat het bedrijf - anders dan de concurrentie - over een grote keten eigen winkels beschikt.

Lieven realiseerde zich vorig jaar dat alleen goedkope computers niet meer voldoende zijn. Hij wil zich nu meer richten op allerlei bij-producten waarmee goed te verdienen valt. Lieven denkt vooral aan de multimedia-hoek: alle mogelijke combinaties van computer, tv, cd en telefoon die denkbaar zijn. Deze week vergaderde Lieven bijvoorbeeld met Philips over de verkoop van cd-spelers in de Duitse Vobis-winkels. „Een mooi apparaat, maar Philips heeft de marketing helemaal verkeerd aangepakt door er educatieve programma's bij te doen,” aldus Lieven. Hij ziet er meer heil in om de cd-spelers te gebruiken voor spelletjes.

Lieven houdt zelf ook wel van spelen. Zijn piano heeft hij nog niet opzij geschoven. In Wenen, Londen, Bern en in de VS trad hij al op als gastpianist bij grote klassieke concerten. En in zijn villa aan het Meer van Como sponsort hij ieder jaar masterclasses voor vijf veelbelovende jonge musici.

Lieven ziet een overeenkomst tussen de muziek en het zakenleven. „Bij concerten klappt het publiek, bij Vobis krijg ik applaus van de bank.”

Protest Turks Platform tegen bezuinigingen

VENRAY - De Stichting Turks Platform Venray heeft een brief naar Provinciale Staten gestuurd om te protesteren tegen de korting van 170.000 gulden op het budget van de Limburgse Immigratiestichting (LIS). De Stichting vreest dat allochtonen in Limburg de gevolgen zullen ondervinden van deze bezuiniging. Het Turks Platform wijst de provincie erop dat de LIS in 1990 ook al geconfronteerd werd met een korting van negen ton. Door een nieuwe bezuiniging dreigt de ondersteuning van de LIS verloren te gaan.

Vervolg van pagina 1

HEERLEN - Volgens de minister van Verkeer en Waterstaat kost het openbaar vervoer in het gebied tussen Maastricht, Valkenburg, Gulpen, Margraten, Witten en Eijsden 4,7 miljoen gulden. VSL meent voor dat bedrag wel te kunnen rijden, maar geveest wordt dat de concurrentie nog lager inschrijft. Over de selectieprocedure bestaat grote onduidelijkheid. Als een van de concurrenten dit werk krijgt, is het nog maar afwachten of de circa 45 overstollige VSL'ers bij de nieuwe vervoerder worden aangenomen, stelt Krol van de Vervoersbond FNV. „Maj-Weggen heeft alleen bepaald dat het overnemen van overstollig personeel 'op prijs

Selectie vervoerder in busgebied onduidelijk

wordt gesteld”, aldus Krol. Bovendien is de kans groot dat andere bedrijven niet dezelfde arbeidsvoorwaarden zullen bieden als VSL. De cao's voor particuliere busondernemingen en taxibedrijven zijn veel ongunstiger voor het personeel.

De Vervoersbond FNV stelt dat de hele openbare aanbesteding vooral bedoeld is om de kosten te drukken. Volgens de AbvKa-bo wordt het openbaar vervoer

in Limburg voortijdig in de uitverkoop gedaan. In de Tweede Kamer is nog niet over dit onderwerp gediscussieerd. Omdat tachtig procent van de kosten wordt bepaald door personeelskosten, zullen bedrijven die goedkoper willen werken dan VSL dat over de ruggen van hun personeel doen, aldus de bond.

Verenigd Streekvervoer Nederland (VSN), waarbij ook VSL is aangesloten, heeft bezwaar ge-

maakt tegen de 'overhaaste' en 'onzorgvuldige' manier van aanbesteden door Maj-Weggen. Bij VSL in Heerlen wordt het aanbestedingsplan weggehoond. De berekening van de kosten klopt van geen kant, bestaande buslijnen worden 'gebroken'. En als VSL de klus niet krijgt, komt de busstalling van VSL in het gebied vrijwel geïsoleerd te liggen.

Aan welke criteria de inschrijver moet voldoen, is ook volstrekt onduidelijk. In de eisen wordt met geen enkel woord gerept over de geëiste busfrequentie, dienstregelingen, wachthokjes en rijtijden. Er wordt ook helemaal niets geëist over de toegankelijkheid voor gehandicapten (knielbussen) of over milieuvriendelijke bussen.

Bevel tot spreken moet journalist de mond snoeren

DOOR MAURICE UBAGS

MAASTRICHT/DEN HAAG - Maandag vindt voor de rechtbank in Den Haag een voorlopig getuigenverhoor plaats van twee journalisten, Henk Langenberg en Joep Dohmen van De Limburger. Het verzoek tot het verhoor is gedaan door de advocaten van het Van den Biggelaar-concern, dat een procedure tegen de staat overweegt. De Gelderse aannemer wil weten wie de bronnen van de krant zijn.

Want als uit de verhoren - onderdeel - door de onderzoeksrechter zou blijken dat ambtenaren van bijvoorbeeld justitie, politie, FIOD of rijksrecherche hun geheimhoudingsplicht hebben geschonden, is de staat als werkgever aansprakelijk voor de schade die daardoor is veroorzaakt. „Het bedrijf is gestigmatiseerd in vele publicaties over corruptie,” vindt de Gelderse aannemer. Tegen de uitgeverijmaatschappij van de Maastrichter krant is al een procedure gestart, waarin 'vele miljoenen' worden geëist.

achtergrond

De kans dat de twee verslaggevers maandag man en paard noemen is nul. Bij iedere gelegenheid laten ze dat weten. „De bronnen lopen maatschappelijk gevaar als hun identiteit bekend wordt. Ze maken nog steeds deel uit van een systeem in deze provincie,” zo wordt gezegd.

Wat denken de advocaten met deze verhoren te bereiken? De juristen, B. de Koning en H. Meerema, willen het Gelderse bedrijf vooral beschermen tegen verdere schadelijke publiciteit. En dat zou moeten lukken via de volgende gedachtegang: „Als de rechter de journalisten een bevel geeft om hun bronnen te noemen en ze negeren dat bevel, dan hebben ze ieder recht tot schrijven over vermeende wets-overtreders evenals hun geloofwaardigheid volkomen verloren. Want dan zouden de schrijvers, die zo bezorgd zeggen te zijn over de rechtsstaat en de handhaving daarvan, uitgerend datgene doen wat ze ambtenaren en bestuurders verwijten: zich niet houden aan de regels en normen.”

Langenberg: „De verhalen zijn waar. Die redenering gaat dus niet op.”

wel dan niet aan een bevel om te spreken, zo weet De Koning. De rechter maakt telkens een afweging van belangen. Tussen enerzijds het algemeen belang dat erbij gediend is als aan een misstand door publicaties een eind wordt gemaakt en anderzijds het belang van de burger om niet onnodig geschaad te worden.

Volgens Van den Biggelaar kan een beroep op het algemeen belang niet de doorslag geven, omdat justitie in Limburg al ruim twee jaar de corruptie onderzoekt. „De misstanden waren al gesignaleerd, de journalist past dan terughoudendheid. Het gaat dan niet aan om mensen en bedrijven te stigmatiseren.” Langenberg wijst er in een reactie op dat de rijksrecherche pas naar Limburg afzakte, na de eerste verhalen over corruptie in de kranten. „Daarna hebben we niet meer gedaan dan justitie gevolgd. Proberen te berichten over waarmee het openbaar ministerie bezig is. Meer niet.”

Omdat De Koning 'zich niet eens kan voorstellen' dat de redacturen een bevel van de rechter naast zich neerleggen, wil hij niet nadenken over dan te nemen maatregelen. Dwangsommen en gijzeling zijn de drukmiddelen om iemand tot spreken proberen te dwingen. In de praktijk zitten journalisten om die reden echter nooit lang achter de tralies. Er zijn nog meer invalshoeken in de visie van Van den Biggelaar. „Als informatie afkomstig is van ambtenaren die hun geheimhoudingsplicht schenden, kun je stellen dat journalisten bewust misbruik maken van de wanprestatie van iemand anders,” zegt De Koning. Ook dat onderdeel de Hoge Raad volgens hem steevast onrechtmatig. Langenberg: „Dat moet dan eerst nog maar eens bewezen worden.”

Mochten de verhoren van maandag uiteindelijk geen nieuwe gegevens opleveren, dan lijkt een proces tegen de staat niet voor de hand te liggen. Tenzij Van den Biggelaar nog een onbekende troef achter de hand heeft. In een soortgelijke zaak (Riom) bepaalde de onderzoeksrechter dat de journalisten moesten getuigen. Het door de verslaggevers ingestelde hoger beroep dient op 10 oktober. Ook als de uitspraak inhoudt dat bronnen genoemd moeten worden, blijven de journalisten zwijgen. De vraag die dan rijst, is welke dwangsommen de rechter wil opleggen om te proberen zo'n vonnis nageleefd te krijgen. Wat de afloop van deze zaken ook is, voor de grenzen en de ethiek van de journalistiek in Nederland is hij in elk geval van groot en vooral principieel belang.

Provinciebestuur houdt zichzelf een spiegel voor

DOOR LAURENS SCHELLEN

MAASTRICHT - De provincie Limburg komt naar u toe deze zomer. Deze moeilijke voorstelbare variant van de grijsgedraaide Veronica-jingle kan deze dagen warempel letterlijk worden opgevat. Ruim achthonderd Limburgse burgers, willeurig uit het telefoonboek geplukt in alle delen van de provincie, werden de afgelopen week in opdracht van Gedeputeerde Staten aan een uitgebreid telefonisch onderzoek onderworpen. Een stuk of 25 vragen kregen ze voorgeschooteld, opgehangen aan slechts één rode draad: wat weet en vooral hoe denkt de modale Limburger over zijn provinciebestuur?

Een primeur, want het is de eerste maal dat de provincie Limburg zichzelf aan een kritisch imago-onderzoek onderwerpt. De grootscheepse enquête, die wordt uitgevoerd en geanalyseerd door het Provinciaal Bureau Welzijnsplanning (PBW), is een opmerkelijk initiatief van Provinciale Staten. Met name VVD-fractieleider Wien Wijnen toonde zich eind vorig jaar tijdens de algemene beschouwingen bijzonder nieuwsgierig naar het beeld dat de provincie als 'tweede bestuurslaag' oproept bij burgers, instellingen, bedrijven en lokale overheden. Vooral het antwoord op de vraag naar de 'klantvriendelijkheid' van het provinciebestuur, inclusief zijn ambtelijk apparaat, wenste Wijnen nu eens open en bloot op tafel te zien. Zelfs zijn ferventste politieke tegenstanders in de Statenbanken waren het ditmaal roerend met hem eens.

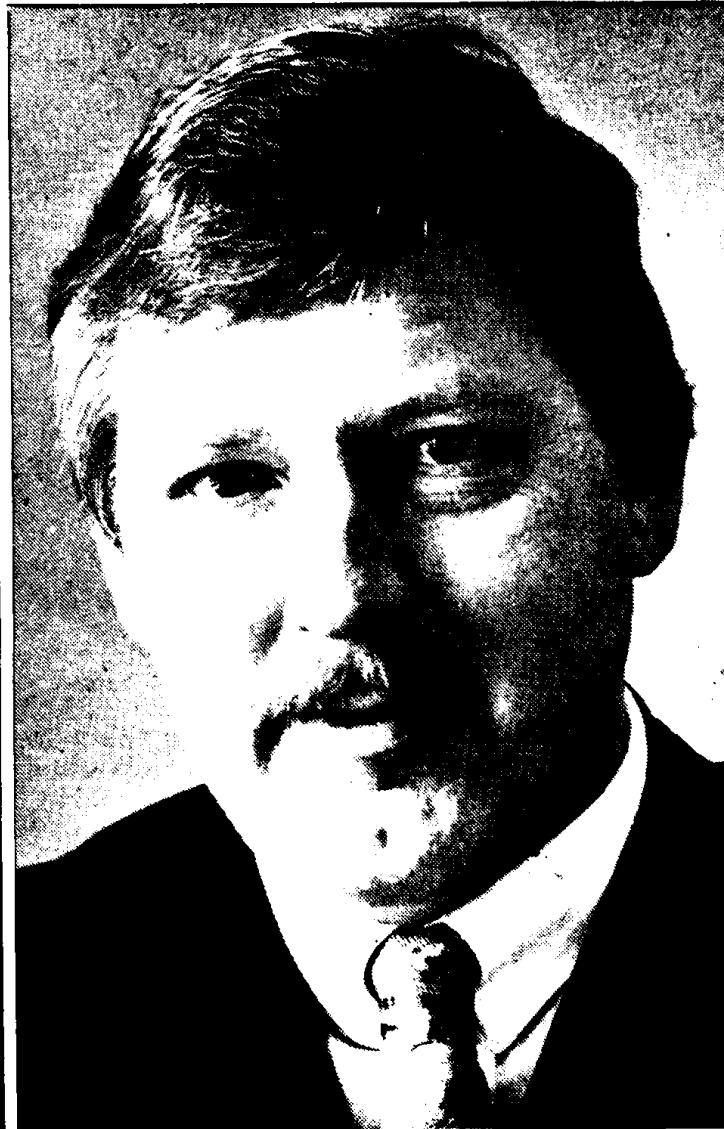
De roep van de Staten om een eerlijk en betrouwbaar imago-onderzoek komt natuurlijk niet uit de lucht vallen. De huidige generatie provinciale politici

worstelt immers nog altijd met een traumatische ervaring, opgedaan tijdens de laatst gehouden Statenverkiezingen in 1991. Toen vertikte meer dan de helft (bijna 53 procent) van de stemgerechtigde Limburgers om de gang naar de stembus te maken. Deze uit democratisch oogpunt gitzwarte dag sorteerde in zoverre effect, dat een jaar na dato op initiatief van toenmalig PvdA-fractieleider - tegenwoordig deputé - Jan Tindemans een bescheiden serie 'bestuurlijke' vernieuwingen werd doorgevoerd. Met als prijzenswaardig doel om de Limburgse burgers meer bij het reilen en zeilen van de provinciale politiek te betrekken.

Zo adverteert de provincie sindsdien met de regelmaat van de klok in de drie Limburgse dagbladen. Onder meer om komd te doen van de agenda's van alle Staten- en commissievergaderingen, waar diezelfde Limburgse burgers tegenwoordig trouwens naar hartelust hun zegje kunnen komen doen. Blijft echter de vraag of al deze maatregelen de bedoelde zoden aan de dijk hebben gezet. En of die het op zijn minst nogal kil aandoende imago van de provincie inderdaad wat hebben opgekrakt. Natuurlijk dient vooropgesteld te worden dat het antwoord op die prikkelende vraag niet zo één-twee-drie te geven, laat staan tot achter de komma te meten is. Menig provinciaal politicus

● VVD-fractieleider Wien Wijnen

● PvdA-gedeputeerde Jan Tindemans

twijfel. Bovendien kan in een dergelijke enquête meteen worden gepeild of de Limburgse bevolking behoefte voelt om via referenda te kunnen meespreken over belangrijke provinciale beleidskwesties. Een aloud D66-stokpaardje, dat ook door de Limburgse Statenfractie van deze partij sinds jaar en dag drifstig bereden wordt. Aan de betrouwbaarheid van de uitkomsten zal het in elk geval niet liggen, zo verzekert drs.

achtergrond

Cees Grijsbach, hoofd van het Provinciaal Bureau Welzijnsplanning (PBW) dat het imago-onderzoek uitvoert. Het 'veldwerk' - een weeklang telefoneren - mag er dan inmiddels opzitten, aan een voorspelling van de uitkomsten waagt hij zich als rechtgeaard wetenschapper niet. Grijsbach: „De antwoorden

van de 800 ondervraagde burgers zijn pas net binnen, dus we gaan nu eerst aan de slag met het verwerken van alle gegevens. In oktober liggen de onderzoeksresultaten op tafel. Dan worden ze uiteraard eerst gepresenteerd aan onze opdrachtgever, in dit geval Gedeputeerde Staten.” Daarna mogen Provinciale Staten er hun voordeel mee doen.

Het provinciaal imago-onderzoek, dat volgens Grijsbach niet meer dan circa een halve ton gaat kosten, kent overigens een tweeledige opzet. Nadat eerst de mening van de Limburgse burgers wordt gepeild, is aansluitend die andere categorie klanten van de provincie aan de beurt: gemeenten, gewesten, instellingen (zoals bejaardenhoezen, verpleeghuizen en waterschappen), bedrijven en andere organisaties die op de een of andere manier rechtstreeks met de

provincie van doen hebben. De uitkomsten van dit tweede onderzoek verwacht het PBW begin volgend jaar te kunnen overleggen.

Grijsbach verzekert dan ook dat het hele project ruimschoots vóór de komende Statenverkiezingen (in maart 1995) is afgerond. Dat laatste wordt om voor de hand liggende redenen door alle partijen van het grootste belang geacht.

Bovendien kunnen de onderzoeksresultaten als nuttige achtergrondinformatie dienen voor het aanstaande 'kernakende-bat'. Daarin dient het provinciebestuur aan te geven welke beleids- en uitvoerende taken (met bijbehorend budget uiteraard) het nog tot de zijne rekent en welke zullen worden afgestoten of overgedragen aan gemeenten en gewesten.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken beloofde verleden jaar de politieregio's waar het aantal vreemdelingen en/of asielzoekers sterk toenam uitbreiding van mankracht. Een inmiddels uitgevoerde berekening heeft geleerd dat Zuid-Limburg met een ware toevloed van illegale vreemdelingen en asielzoekers recht heeft op 46 extra manschappen. Zesentwintig mensen voor de opvang en registratie van vreemdelingen. De andere twintig voor echte politietaken in asielzoekerscentra.

Politiechef Henk Mostert maakte het nieuws woensdag bekend tijdens de opening van een nieuwe politiepост in Born. Enigszins vroegtijdig zo bleek gisteren, want voorstellen over de recrutering, opleiding en dergelijke van de 46 manschappen moeten nog door allerlei inspraakorganen worden geloodst.

in het nieuws

DOOR ROB PETERS

SITTARD – Een extra personeelsuitbreiding voor de politie in Zuid-Limburg komt in het algemeen al niet ongelegen. In de nog vrij nieuwe asielzoekerscentra De Tieder in Brunssum, Op de Bies in Schimmert en straks ook het klooster in Imstenrade/Heerlen moeten echter al snel mensen aan het werk die kennis hebben van specifieke vreemdelingenzaken. Agenten zoals er nu een zestal de administratieve openbare ordetaken vervullen in het asielzoekerscentrum Moorheide in Schinnen.

Voor de nieuwe centra moet nu regelmatig een beroep worden gedaan op de 'gewone' politie. In Zuid-Limburg loopt toch al geen man teveel, roepen dagelijks politiechefs, die personeel moeten leveren. Ook sijpelen her en der al onderdrukte noodkreten over gaten die door die taken dreigen te vallen.

Ook het opvangen en begeleiden van illegale vreemdelingen trekt niet zelden een te zware wissel op het eigenlijke werk.

„De toevloed van vreemdelingen in Zuid-Limburg was zo groot geworden dat intensivering van het toezicht niet kon uitblijven. Het gaat echter niet alleen om de massa. Nog meer zorgen baren de harde cijfers van met name de vliegende brigades, die aantonen dat veel vreemdelingen die wor-

den aangehouden, gewapend en met opvallend veel geld op zak Nederland binnenreizen. Dat wijst op het gevaar dat ongemerkt veel criminelen het land kunnen binnenkomen.”

Dat zegt de chef vreemdelingenzaken van het politiedistrict Sittard, tevens coördinator vreemdelingenzaken regio Zuid-Limburg, Paul Waterham. Hij is samen met de portefeuillehouder vreemdelingenzaken en districtscommandant politie Sittard, Dick van Rossum, belast met de uitbreidingsoperatie.

Zorgen

„Nu al bestaat ook binnen de asielzoekerscentra te weinig toezicht en ook is te weinig mankracht voorhanden om vreemdelingen die zijn uitgeprocedeerd, te begeleiden. Die groep verdwijnt vaak geruisloos in het illegale circuit en vervalt vanwege het gebrek aan inkomsten al snel in criminaliteit. Dat is een effect dat heel veel zorgen baart. Werk genoeg aan de winkel. De uitbreiding wil beslist niet zeggen dat wij bijvoorbeeld de taken van de zogenaamde 'vliegende brigades' van de koninklijke marechaussee rond de grenzen gaan overnemen.

Integendeel, de marechaussee gaat de frequentie van de controles van mensen die Nederland binnenkomen nog uitbreiden. De extra agenten voor de vreemdelingendienst zijn bedoeld voor puur binnenlandse taken op het terrein van het vreemdelingenwerk. Die taak hadden we in feite als vreemdelingendiensten al, maar die wordt nu dus met het oog op de ontwikkelingen aangescherpt,” zegt Waterham.

Chef vreemdelingendienst Waterham over extra agenten in regio:

'Veel criminelen komen ongemerkt Limburg in

Het groene licht voor de uitbreiding van het aantal agenten betekent overigens niet dat maandag al een blik verse krachten kan worden opengetrokken. „Er zal in eigen kring worden gekeken naar geschikte kandidaten, die na een korte opleiding kunnen worden ingezet. Ook moet bij de opleidingen meer aandacht komen voor vreemdelingenzaken,

zodat straks geschikte mensen beschikbaar komen,” aldus de coördinator vreemdelingenzaken, die ook niet uitsluit dat elders in Nederland kan worden geworven, omdat in die regio's meer agenten zijn dan structureel toegestaan.

Volgens Waterham probeert de vreemdelingendienst nu al met

● *Chef vreemdelingendienst Paul Waterham: 'Illegale die onderduiken moeten heel vaak crimineel worden om in hun onderhoud te voorzien'.*

Foto: CHRISTA HALBESMA

alle middelen de zaak redelijk in de hand te houden. „Maar als je hoort dat de marechaussee nog met beperkte mankracht in Zuid-Limburg de afgelopen maanden meer dan achthonderd verdachten heeft aangehouden

van vele nationaliteiten, omdat die op een of andere manieren in overtreding waren en dat die mensen heel vaak gewapend waren, dan zegt dat wel iets over de ware stroom van illegale die binnenkomt.”

streeksgewijs

Expositie 'Bezetting Bevolking, Bevrijding'

HEERLEN – Om de bevrijding van Heerlen en Hoensbroek te herdenken hebben Kasteel Hoensbroek, Thermenmuseum en Stadsarchief Heerlen een dubbelpositie gerealiseerd met de titel: Bezetting Bevolking Bevrijding.

In het Thermenmuseum/Stadsarchief zijn de oorlogsdagboeken van mevrouw Van de Weijer-Palmen te bekijken. Vier korte videofilms laten bovendien beelden zien van de mobilisatie in Heerlen, de binnentrekkende Duitsers, het verzet, de aftocht van de bezetters en de komst van de Amerikanen.

De oorlogsdagen in Hoensbroek staan centraal in Kasteel Hoensbroek. Daar veel aandacht voor de opvang van voogdijkinderen

uit Velsen, die naar het kasteel geëvacueerd werden. Vanaf drie september is er elk weekende de mogelijkheid om een tocht te maken door Heerlen en Hoensbroek in oude Amerikaanse legertrucks (GMC's). Vanuit Hoensbroek bestaat de mogelijkheid een retourrit te nemen naar de andere exposities. Kosten 10 gulden. Een combinatiekaart voor beide tentoonstellingen plus truckrit kost 16,50 gulden.

De tentoonstellingen zijn van zondag 28 augustus tot en met zondag 23 oktober te zien. Thermenmuseum: dinsdag/vrijdag van 10-17 uur, weekeinde van 13-17 uur. Kasteel Hoensbroek elke dag van 10-17.30 uur. Meer inlichtingen via 045-604581 of 227272.

J. Krane geridderd

KERKRADE – Mevrouw J. Krane, scheidend directeur van de Lückerdekliniek in Kerkrade, is gisteren benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Loco-burgemeester Ton Zeeuwen overhandigde haar de bijbehorende versierselen.

Mevrouw Krane is meer dan veertig jaar actief geweest in de gezondheidszorg. Ze begon in 1952 als leerling-verpleegkundige, was vervolgens hoofdpolitiëken van het ziekenhuis in Den Bosch, docente aan het Ik-zak-ziekenhuis Rotterdam en hoofd verplegingsdienst van het Diaconessenhuis in Hilversum. Ze was achtereenvolgens directrice bij de psychiatrische ziekenhuizen in Utrecht en Wolfhe-

● J. Krane

ze. Sinds 1987 stond ze aan het hoofd van de Lückerdekliniek.

Cursus ski-gym

LANDGAAFF – Ski-promotion start in Brunssum, Landgraaf en Sittard in september met ski-gym. Sittard: vanaf 13 september (20-21 en 21-22 uur) in scholengemeenschap Eysenhegge aan de Valkstraat. Nieuwenhagen: vanaf 14 september (18.30-19.30 uur) in de gymzaal van de tafeltennisvereniging achter zwembad In de Bende. Brunssum: vanaf 14 september (20-21 en 21-22 uur) in de gymzaal van het Deltacollege aan de Vijverlaan. Schaesberg: vanaf 16 september in de gymzaal aan het Saroleaplantsoen. Info: 045-254758.

● Het gouden paar Seegers-Nijhuis.

Gouden paar

Wim (80) en Betsie (82) Seegers-Nijhuis vieren dinsdag 30 augustus in de verzorgingsflat Vroenhof aan de Vroenstraat 97 in Kerkrade hun gouden bruiloftsfeest. Het echtpaar Seegers heeft bijna 55 jaar in Egelshoven gewoond. Sinds een jaar verblijven zij in de Vroenhof. Het gouden echtpaar houdt dinsdag van 18-20 uur een receptie in de Vroenhof.

Internationaal schuttersfeest in Simpelveld

SIMPELVELD – Voor het eerst sinds 25 jaar heeft Simpelveld weer een internationaal bondsschuttersfeest binnen de gemeentegrenzen. Schutterij St-George, die vijf jaar geleden werd heropgericht, mag de toewijding door de Internationale Floverbond als erkenning voor haar werk zien.

Zaterdag begint om 13 uur het oefenschietsen, om 19 uur gevolgd door het bondskoningschietsen. Zondag is vanaf 12 uur de binnenkomst van de 19 gastverenigingen; 13 uur binnenkomst bondsschutterijen; 14.30 uur opstellen van alle deelnemers en opening bondssfeest op het terrein aan de Henneberg tegenover de gelijknamige school; 15 uur optocht met defilé; 16 uur aanvang overige wedstrijden; 21 uur prijsuitreiking.

Hoffeesten in Bingelrade

BINGELRADE – Een feestpaviljoen aan de Wiegelerstraat in Bingelrade is dit weekeinde de plaats van handeling van de jaarlijkse Hoffeesten.

Tijdens het weekeinde zal veel Tirolermuziek te horen zijn in Bingelrade. De organisatie heeft namelijk het gezelschap Hattinger Buam uit Tirol uitgenodigd.

Vandaag vanaf zijn vanaf 20.30 uur echter eerst The Spikes aan de beurt. Zaterdag is er vanaf 14 uur voor de schoolgaande jeugd een voorstelling van Christiaans Jeugdschow.

Liefhebbers van Tirolermuziek komen 's avonds vanaf 20.30 uur aan hun trekken met een optreden van de Hattinger Buam. Het orkest speelt ook zondagochtend om 11.30 uur tijdens het frùshoppen. Zondagavond om 20.30 uur betreden de muzikanten uit Tirol voor de derde maal dit weekeinde de bühne.

journaal kort

HEERLEN ● De informatiewagen van de Koningin van de Vrede komt dinsdag van 9.30 tot 17 uur naar de Promenade.

● Op de rolschaatsbaan bij In de Heugden aan de Sittardweg is zondag van 10.30 tot 15 uur de rommel- en snuffelmart van buurtvereniging Musschemig.

● Het voormalig OVW Bataljon 2-13 R.I. houdt zaterdag 3 september om 14 uur reünie in het Kegelpaleis. Info: 04750-34070.

● De Verzamelaar houdt zondag van 13.30-16.30 uur ruilbeurs in het HKB-gebouw, Pater Beatusstraat 3.

BRUNSSUM ● De jeugdafdeling van de Dierebescherming geeft zaterdag een dialoog over stootvogels. Dit gebeurt tussen 14 en 16 uur in de Heemtuin, achter de kerk van de Langeberg. Entree gratis.

● JCV De Wafels houdt zaterdag van 10 tot 14 uur rommelmarkt in de K.A.J., Sterrenstraat 64a in Treebeek. Info: 218856.

● In en rond verpleeghuis Schuttershof en verzorgingshuis Bronnenhof is zondag van 14 tot 18 uur een tuinfeest met rommelmarkt.

WIJNANDSRADE ● In het Gemeenschapshuis wordt zaterdag om 20 uur een Back to the Sixties avond gehouden.

VOERENDAAL ● Het Voerendaalse gemeentehuis is vrijdag 2 september gesloten in verband met het jaarlijkse uitstapje van het personeel. Voor aangiften van geboorte of overlijden is de burgerlijke stand geopend tussen 8-8.30 uur.

● Op en rond het Kerkplein wordt zondag van 11 tot 19 uur de 17e Voerendaalse Jaarmarkt gehouden met rommelmarkt, muziek, zang, demonstraties, kinderattracties, kunst en een loterij.

● De werkgroep Vorming en Scholing voor Vrouwen start weer met diverse cursussen. Woensdag 7 september wordt om 9.30 uur een informatie-

bijeenkomst gehouden in gemeenschapshuis Op d'r Plats in Klimmen en donderdag 8 september om 20 uur in De Pintelier in Voerendaal.

HULSBERG

● De Stichting Zeskamp houdt zondag een wandeltocht van 15 kilometer. Gestart wordt tussen 10 en 15 uur aan camping 't Hemmelke.

LANDGAAFF

● De Sportstichting is bezig met de samenstelling van een brochure 'Sport in Landgraaf'. Alle takken van sport kunnen zich daarin profileren. Info: 0324477. Via dit nummer krijgt men ook informatie over vrije uren in de binnensportaccommodaties; de Slank-club en themabijeenkomsten blessurepreventie.

● Na 25 jaar wil het voormalige jongerenkoor The Halleulah Blues nog één keer optreden. Zaterdag 17 september worden de oud-leden 's middags verwacht voor een repetitie, waarna om 19 uur de mis wordt opgeluisterd in de St.-Michaelkerk van 't Eikse. Het wordt een echte reünie. Wie eraan wil deelnemen moet zich vóór 5 september aanmelden bij Paul Lancée, 0310101 of John Beckers, 0422236.

● Voor alle oud-leerlingen en -docenten van het Eijkhagencollege is zaterdag vanaf 19 uur een reünie in de school.

● De Stichting Kulturele Producties Landgraaf start 10 september met gitaarcursussen voor beginners en gevorderden. Zaterdag 3 september om 14 uur is een introductiemiddag in de Oefenbunker aan de Heerlenseweg. Aanmelding: Wiel Gerards 045-324354.

● Oud papier ophalen door basisschool 't Valder in Hoefveld en Knieberglaan is opgeschoven naar 10 september.

HOENSBROEK

● Het Verbond van Positief Denken heeft zich gevestigd in het voormalige Kruis-gebouw aan de Prinsstraat 12. Op zondag 4 september, vanaf 11 uur, houdt de stichting open dag. Entree is tien gulden, inclusief 1 consumptie. Die dag start ook de inschrijving voor onder meer de cursussen Positief denken, Bewustwording en Yoga.

prikbord

• Literatuur

In het kader van het Akense Literatuurfeest 'Wege der Literatuur' tussen Ost en West' van 25 tot en met 28 augustus vindt vanavond een Nederlands-Duitse literatuuravond plaats in het Theater Aachen aan de Morgensstrasse in Aken. De bijeenkomst, die wordt georganiseerd door het Literatuurbureau van de Euregio Maas-Rijn, begint om 19.30 uur en eindigt om 22.00 uur. Aanwezig zijn: Sabine Barth, Nelleke Noordervliet, Dietmar Sous, Arnold Thünker en Peter Veldhuisen.

• Excursie

Het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap houdt zaterdagmiddag 3 september een excursie naar de lokaties van de bevrijding van Weert. Het vertrek per autobus is om 14.00 uur vanaf het Basissin in Weert. De rondreis duurt circa tweeënehalf uur. De kosten bedragen zes gulden per persoon. Voor meer inlichtingen: 04950-24056.

• Fokkerijdagen

Onder auspiciën van de Stichting Sportpaardenfokkerij Limburg worden op 2 en 3 september aanstaande op het terrein van manege 'De Leister' in Roggel weer de fokkerijdagen gehouden met zowel een veulenkeuring als springwedstrijden voor merries.

• Schaatsclub

Schaats- en IJsdansclub Heppy start in oktober weer haar activiteiten en wel op woensdagmorgen van 10.30 tot 12.30 uur in IJshal Glanerbrook in Geleen. Beginnende en gevorderde liefhebbers kunnen telefonisch inlichtingen krijgen bij Henny Geelen, 046-5195521 en bij Beppy Bexkens, 046-373260.

• Kruisen

In het Gouvernement in Maastricht is van vrijdag 2 september tot en met donderdag 15 september een expositie ingericht door de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg. De tentoonstelling is dagelijks vrij toegankelijk op werkdagen van 10.00 tot 17.00 uur en op Open Monumentendag zaterdag 10 september van 10.00 tot 17.00 uur. Vrijdagmiddag 2 september om half vier heeft de opening van de expositie plaats door de bisschop van Roermond, mgr. F. Wiertz en gouverneur mr. B. Baron van Voorst tot Voorst. Aan de opening van de tentoonstelling gaat een internationaal symposium vooraf, georganiseerd bij gelegenheid van het 40-jarig bestaan van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg. Alleen al in Limburg staan meer dan duizend wegkruisen en vijfonderd kapellen geregistreerd. De zorg daarvoor is gewaarborgd door tal van particulieren, verenigingen, stichtingen en werkgroepen.

• Wandeltocht

De 48ste Airborne-wandeltocht wordt zondag 3 september in Oosterbeek gehouden. Vorig jaar namen 29.874 personen aan de tocht deel. Naast het sportieve element is het de bedoeling om de herinnering levendig te houden aan de luchtlandelingen en de daarop volgende strijd in de spetemberdagen van 1944 in Oosterbeek en omgeving. Inschrijvingen dienen gericht te worden aan de Politie Sport Vereniging 'Renkum', Postbus 37, 6860 AA Oosterbeek, onder gelijktijdige overmaking van vier gulden per persoon op girorekening 1207569 ten name van PSV 'Renkum'. Leden van wandelsportbonden en scholieren tot en met zeventien jaar genieten een reductie van vijftig cent. Op de dag van de wandeltocht bedraagt het inschrijfgeld voor iedereen zes gulden per persoon.

• Herdenking

De jaarlijkse herdenking van de Limburgse gevallen in het verzet is zondag 4 september bij het verzetmonument op de Cauberg. Hoewel het vijftig jaar geleden is dat Zuid-Limburg werd bevrijd wijkt het programma niet af van dat in andere jaren. Gestart wordt met een eucharistieviering, opgedragen door vicaris H. van der Meer van het bisdom Roermond, aan de Lourdesgrot om tien uur. Aansluitend is er om elf uur een stille opgang naar het monument. Burgemeester Constant Nuytens van Valkenburg aan de Geul zal er een korte inleiding houden als vicevoorzitter van de stichting Herdenking. Verder declameert Jan van Kasteren een gedicht, blaast Frank Steeghs de Last Post en houdt Henk Nelissen het dodenapèl. De plechtigheden aan de Lourdesgrot en bij het monument worden muzikaal omlijst door Gemengd Koor Beesel en de harmonie Sint Gertrudis Beesel.

ARNHEM - De directe en indirecte schade door blikseminslag wordt in Nederland enorm onderschat. Bedrijven zouden een apart investeringsplan moeten maken voor beveiliging tegen en risico-analyse van blikseminslag.

Door het toenemend gebruik van micro-elektronica loopt de schade als gevolg van blikseminslag steeds hoger op. Dat heeft een woordvoerder van onderzoeksinstituut Kema in Arnhem gisteren gezegd.

Bij Kema worden sinds zeven jaar alle gegevens van bliksem in Nederland verzameld. Volgens de Kema-woordvoerder maken verzekeraars veel gebruik van de kennis en gegevens van Kema over bliksem. Verschillende assurantiebedrijven zouden zelfs overwegen bliksemschade uit de normale brandpolis te halen. Bliksem zou dan volgens de

Kema: schade door blikseminslag wordt onderschat

woordvoerder apart gedekt moeten worden of, net als andere natuurrampen, niet gedekt kunnen worden.

Bij het Verbond van Verzekeraars in Den Haag is daarvan niets bekend. „Het is duidelijk dat de schade door blikseminslag steeds hoger wordt,” zegt een woordvoerder. „Maar bliksemschade blijft gewoon gedekt op de brandpolis. Er zijn wel enkele verzekeraars die indirecte schade door bliksem niet dek-

ken.” Die indirecte schade ontstaat wanneer de netspanning door blikseminslag elders zo hoog oploopt dat computerbestanden, databanken en bekabeling die niet meer kunnen verwerken. Zo kunnen spoortrajecten ook steeds vaker ontregeld raken. „Ook in huishoudens, waar zelfs de cv tegenwoordig elektronisch geregeld is, kan indirecte bliksemschade voorkomen. Die loopt vaak veel hoger op dan

men zich realiseert,” aldus de woordvoerder van Kema. Kema heeft over het eerste halfjaar van 1994 al 450.000 blikseminslagen geregistreerd. In 1993 was het totaal aantal inslagen 250.000. Kema verwacht dat het cijfer voor 1994 nog veel verder zal oplopen. Tijdens het noodweer in de nacht van maandag op dinsdag zijn bij voorbeeld alweer extreem veel inslagen waargenomen.

Kema hoopt over vier jaar, als een hele zonnecyclus van elf jaar afgerond is, uitspraken te kunnen doen over geografische spreiding van bliksem, kracht en frequentie. Met die kennis denkt Kema adviezen te kunnen geven over adequate beveiliging tegen blikseminslag. Tot nu toe lijkt het erop, dat bliksem op zichzelf niet is toegeslagen, maar het aantal inslagen daarentegen spectaculair toeneemt.

Duitse oppositie noemt atoomsmokkelverkiezingsstunt

Van onze correspondent

BONN - De campagneleider van de SPD (de sociaal-democratische oppositiepartij in Duitsland) heeft de regering ervan beschuldigd de smokkel met kernmateriaal 'in scène te hebben gezet'. Günther Verheugen wees tijdens een interview met een radiostation op het feit dat bij vrijwel alle gevallen van atoomsmokkel politiemannen of leden van de geheime dienst betrokken zijn geweest.

Hij beschuldigde de regering van bondskanselier Kohl ervan hier met het oog op de verkiezingen van oktober politieke munt uit te willen slaan. „Het riekt verdomd veel naar een stunt,” aldus Verheugen. Het CDU van Helmut Kohl heeft het thema binnenlandse veiligheid tot een van de pijlers van het verkiezingsprogramma gemaakt. Dit programma is gisteren in Bonn gepubliceerd, compleet met een nog op het laatste moment ingelaste paragraaf over maatregelen tegen 'atoomsmokkel'.

De speciale coördinator van de geheime diensten, Schmidbauer, bestempelde de suggestie van Verhe-

gen als 'volwassen absurd'. Schmidbauer heeft vorige week met zijn Russische collega's een memorandum ondertekend dat voorziet in een gezamenlijke bestrijding van de handel in nucleair materiaal. Hoewel de Russen dit verwerpen, zijn deskundigen ervan overtuigd dat het meeste materiaal uit installaties uit de voormalige Sovjet-Unie komt. Werkloze of onderbetaalde kerngeleerden zouden het spul in handen spelen van criminelen die het vooral in Duitsland te koop aanbieden.

De atoomsmokkel heeft het land in een staat van grote opwindung gebracht en lijkt nu een van de belangrijkste issues in de verkiezingsstrijd te worden.

Enorme file door gekantelde truck

WERKENDAM - Op de A2 tussen Rosmalen en Geldermalsen is gisteravond vanaf zeven uur een file van ongeveer zestien kilometer ontstaan die rond middernacht nog steeds dezelfde lengte had. De file is het gevolg van wegwerkzaamheden en een omleiding nadat op de A27 gistermiddag bij Werkendam een tankauto met latex is gekanteld.

In verband met het ongeval werd de A27 tussen het knooppunt Gorkum en het knooppunt Gorkum afgesloten en het verkeer omgeleid via de A59 richting Den Bosch en de A2 richting Utrecht. Op die laatste rijsweg zou Rijkswaterstaat bij de brug bij Zaltbommel en bij Geldermalsen rond dezelfde tijd uur met wegwerkzaamheden beginnen. De Dienst Korps Landelijke Politiediensten in Driebergen heeft nog getracht Rijkswaterstaat over te halen de wegwerkzaamheden uit te stellen. Maar blijkbaar waren de voorbereidingen daarvoor al te ver gevorderd, aldus de politie.

De tankwagen raakte door nog onbekende oorzaak van de weg. Een vrouwelijke passagier raakte ernstig gewond. Ze is opgenomen in een ziekenhuis in Breda. De chauffeur bleef ongedeerd, aldus de politie.

Begrip rechter voor eis Zaanse hartpatiënt

ZAANDAM/DEN HAAG - President Van Delden van de Haagse rechtbank heeft gisteren laten blijken begrip te hebben voor de eis in kort geding van de Zaanse hartpatiënt T. Kemper (43). Deze voor transplantatie in Nederland afgewezen man wil dat zijn verzekeraar, Nationale Nederlanden, een in België te verrichten harttransplantatie vergoedt. De geraadpleegde Nederlandse artsen weigeren de ingreep uit te voeren, omdat zij een mislukking vrezen. De bloedvaten van de man zouden namelijk niet in orde zijn. Specialisten in het Belgische Aalst denken daar anders over. Kemper staat daar op de wachtlijst.

Geld voor verhoging grondwater

DEN HAAG - De ministeries van Verkeer, Landbouw en Milieubeheer hebben gezamenlijk 24 miljoen gulden uitgetrokken om de laag grondwaterstand in natuurgebieden tegen te gaan. Elk departement heeft voor de genoemde gebieden gerichte bestrijding acht miljoen gulden. Het geld is bestemd voor technische aanpassingen, waarmee bijvoorbeeld boeren het water verder geleegen gebieden kunnen halen. Daarmee wordt verdroging tegen gegaan.

Door onttrekking van water aan de grond, bestemd voor landbouw en industrie, is in sommige natuurgebieden het peil met een halve meter tot een meter gezakt. De verschoeiendheid aan plantensoorten is daardoor drastisch teruggegaan. Een aantal maatregelen van de waterbeheerders, waardoor de bodem water weer terugkeerde naar het gebied waaruit het werd onttrokken, leidde al tot positieve effecten. Maar volgens een woordvoerder van het ministerie van Verkeer en Waterstaat blijven er nog maatregelen noodzakelijk. De 24 miljoen gulden werden al door het vorige kabinet voor dit doel uitgegroot, maar zijn bestemd voor maatregelen in de periode 1995-1998. Het is de bedoeling dat ook vervuilde waterbodems van dit geld worden verwijderd.

Zuidelijk Afrika tegen gewapend ingrijpen Lesotho

KAAPSTAD - De presidenten van Zuid-Afrika, Zimbabwe en Botswana zijn tegen een eventueel militair ingrijpen in Lesotho, het door Zuid-Afrika omringde koninkrijk waar de koning een dikke week geleden de regering naar huis stuurde en feitelijk de macht overnam. De problemen in het bergstaateje moeten volgens de presidenten worden opgelost in intern overleg.

Dat is het resultaat van een bemiddelingspoging van de drie presidenten gisteren in de Zuidafrikaanse hoofdstad Pretoria. Bij de besprekingen was ook voorzitter Salim van de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid (OAE) aanwezig. Het bergstaateje wordt al jaren door ernstige politieke onrust geteisterd. Eerder dit jaar waren er problemen tussen het leger en de regering. De Zuidafrikaanse president Mandela noemde de situatie in Lesotho eerder deze week bedreiging voor de democratische ontwikkeling in Zuid-Afrika zelf.

Desondanks verklaarde de Zimbabweaanse premier Mugabe na afloop van de besprekingen dat de drie deelnemende landen in principe tegen het zenden van buitenlandse troepen naar Lesotho zijn. Wel willen ze eventueel troepen leveren als de Verenigde Naties of daarom zouden vragen. Koning Letsie was na afloop bereid de pers te woord te staan. Maar volgens Mugabe had hij toegezegd om de komende week besprekingen met premier Mkhelhele te starten. De drie presidenten noemden een herinstallatie van de regering de enige daadwerkelijke oplossing van het probleem.

VN bezorgd over Iraakse schending mensenrechten

Van onze redactie buitenland

GENÈVE - Een VN-commissie heeft gisteren haar diepe bezorgdheid geuit over de onderdrukking door de Iraakse regering van de Koerden in het noorden van het land en de shi'itische bevolking in de moerassen in het zuiden. Iran werd opgeroepen te stoppen met het gebruik van bovenmatig geweld om openbare demonstraties te onderdrukken en met het 'door de staat gesteund terrorisme'.

De VN-subcommissie ter voorkoming van discriminatie en bescherming van minderheden sprak de veroordeling van beide landen uit in resoluties. De ondercommissie beschikt over recente gegevens waaruit blijkt dat de bevolking in het zuiden de moerassen blijft ontvluchten wegens Iraakse beschietingen en de drooglegging in opdracht van de Iraakse regering. Meer dan 1.300 vrouwen en kinderen uit deze gebieden zijn bij de grens tussen Irak en Iran aangekomen in een slechte gezondheidstoestand. De commissie riep de internationale gemeenschap op levensmiddelen en medicamenten te leveren aan de burgerbevolking in Irak, die ernstig lijden van het internationale embargo tegen het land. De ondercommissie vroeg de Iraakse regering de onderdrukking van de moeras-Arabieren en de Koerden te staken.

De commissie veroordeelde in een resolutie ook Iran wegens 'excessief geweld' bij het neerslaan van een rel in de noordelijke stad Qazvin begin augustus en de 'rechtstreekse' ling zonder vorm van proces' van mensen die betrokken waren bij andere betogingen, vooral in Zahedan. Ze eist dat de regering van de islamitische republiek 'onmiddellijk' ophoudt met haar betrokkenheid bij of het tolereren van moord en door de staat gesteund terrorisme tegen Iraners in het buitenland en onderdanen van andere staten. De resolutie werd niet direct verworpen naar de beschuldigingen dat Iraanse functionarissen betrokken waren bij een tegen joden gericht bomaanslag in Buenos Aires, waarbij bijna 100 mensen om het leven kwamen. De VN-subcommissie riep de Iraanse regering voorts op haar steun te trekken aan 'herhaalde dreigementen tegen het leven van personen wier mening, geschriften of publicaties zij afkeurt'. Dit is een verwijzing naar de Britse auteur Salman Rushdie, tegen wie wijlen ayatollah Khomeini een doodvonnis heeft uitgesproken. Rushdie's roman 'De Duivelsverzen' zou godslasterlijk zijn en een belediging van de islam.

De subcommissie beëindigt haar vierdelige zitting vrijdag in Genève. Ze rapporteert aan de volksvergadering van de VN-Commissie voor de mensenrechten. In de vorige subcommissie rapporteerde de Nederlander Max van der Stoep over de situatie van de shi'ieten in de moerassen in het zuiden van Irak.

Vrachtwagenchauffeurs beëindigen wilde actie Blokkades hoofdwegen Zuid-Afrika opgeheven

Van onze redactie buitenland

JOHANNESBURG - Vertegenwoordigers van de duizenden vrachtwagenchauffeurs die de belangrijkste wegen en 'grootpade' van Zuid-Afrika blokkeerden, overleggen vandaag in Johannesburg met de werkgevers. De actie van de vrachtwagenchauffeurs was kort maar krachtig. Ze blokkeerden afgelopen week drie dagen lang het doorgaande verkeer op vier strategische punten en berokkenden de natie in wederopbouw een schade van rond de 45 miljoen rand (19 miljoen gulden). Een chauffeur werd gedood door een werkwillige bestuurder, die door een blokkade heenreed.

De chauffeurs voegen zich bij de schare ontevreden werknemers in het land. Hun grieven betreffen de lange werktijden, het veel en ver van huis zijn en de in hun ogen schamele vergoeding van 370 gulden per maand, die daar tegenover staat. „Ik heb mijn oudste zoon gezien,” zegt een chauffeur cynisch lachend, „maar de vrouw zegt dat we nog drie keuters hebben. Ik ben nooit thuis om ze te zien.”

Het truckersleven vormt in de Zuidafrikaanse media de basis voor menig verhaal of documentaire, maar de werkelijke levensomstandigheden worden zelden aangekaart. Zo heeft de Zuidafrikaanse televisie zich meermalen gestort op de rol van vrachtwagenchauffeurs bij de verspreiding van aids. De uitlaat van de chauffeur zelf vormt namelijk de bron van een bloeiende prostitutie in en rond wegrestaurants die door vrachtrijders worden gefrequentieerd. Journalisten en cameramensen mengen zich graag in het bonte gezelschap voor weer een schokkende reportage over de gevaren van aids langs de snelweg.

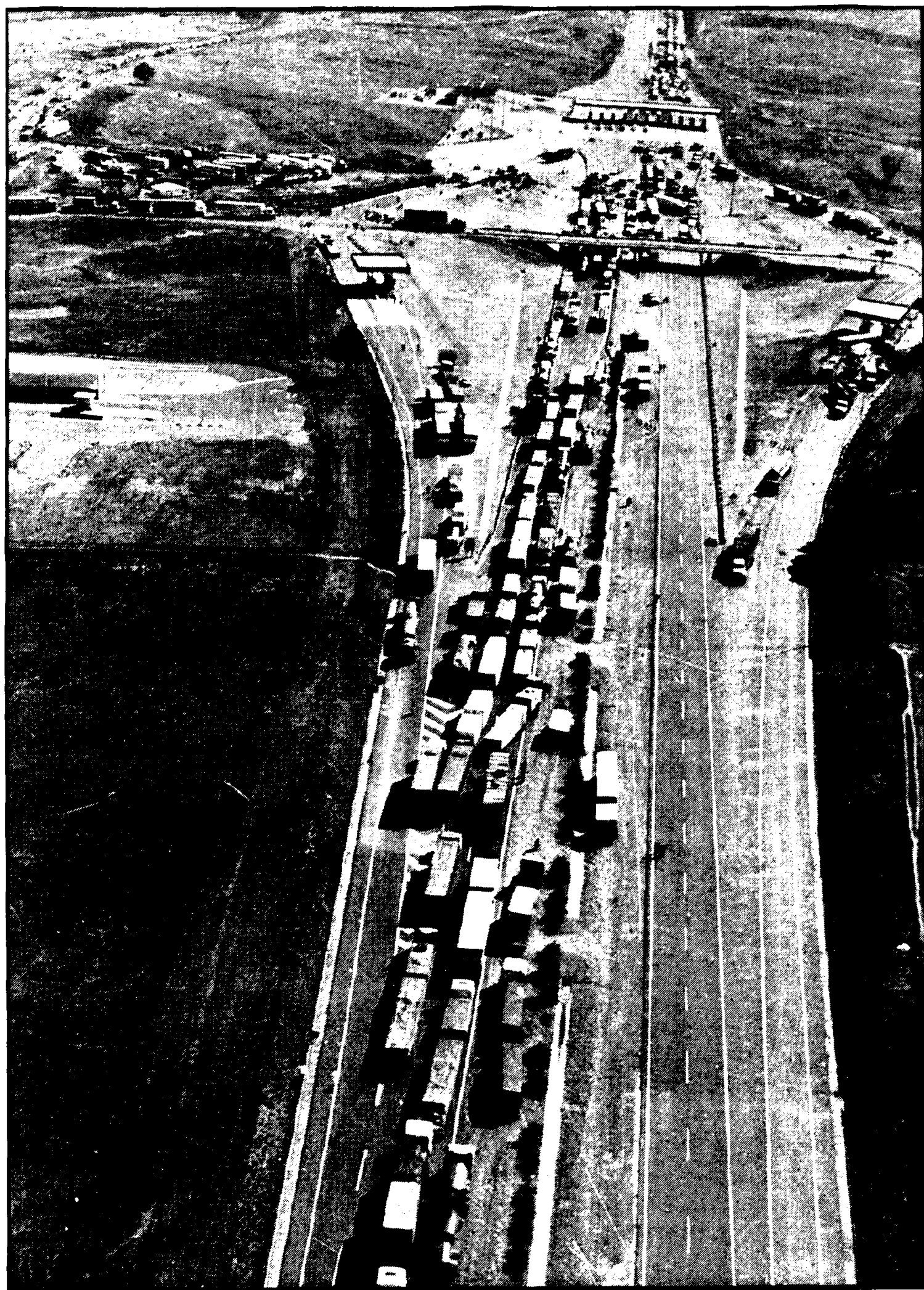
De meeste chauffeurs zijn aangesloten bij de Transport en Algemene Werknemersbond (TGWU), die vandaag besprekingen voert met de werkgevers. De chaos die door de acties veroorzaakt werd, dwong de Zuidafrikaanse regering tot grote snelheid bij het zoeken naar een oplossing. De minister van Vervoer, Mac Maharaj, ging er onmiddellijk op uit om actievoerders in Colesburg te spreken, maar de blokkade van de weg Kaapstad - Johannesburg verhinderde hem snel ter plekke te verschijnen. Na zeer veel moeite bereikten hij en zijn collega van Arbeid, Tito Mboweni, twee belangrijke blokkades en konden onderhandelingen met de actievoerders beginnen.

Met drieduizend vrachtwagens op

en voor de tolbrug over de Mooirivier, op de snelweg Johannesburg - Durban, ontstonden lange files, waarin bijvoorbeeld de Zuidafrikaanse rugbyheld Henry Honiball gedwongen werd vroedvrouw te spelen, toen zijn vrouw in de auto een dochterje baarde. Verderop in de file verleende de vereniging ter preventie van wreedheid tegen dieren in de vorm van water en voedsel eerste hulp aan schapen, koeien en kippen die in veewagens op weg naar het abattoir in de file verzeild waren geraakt. Enkele schapen werden evenwel door automobilisten voor de avondmaaltijd geslacht, geroosterd en genuttigd.

Gisteren waren de meeste wegen ontruimd, dankzij de bemiddeling van de ministers, maar niet op alle arbeidsfronten wordt zo voorspoedig onderhandeld. De grote auto-industrie in Zuid-Afrika ligt al vier weken plat naar aanleiding van een loonconflict. Zuid-Afrika is een van de weinige landen die voor een reeks buitenlandse autoproducenten modellen produceert en exporteert. BMW, Ford, Mercedes-Benz, Nissan, Toyota en Volkswagen zijn enkele ondernemingen met fabrieken in Zuid-Afrika, waarvan sommige grote orders uit bijvoorbeeld China hebben. De stakingen kostt miljoenen rand per dag, terwijl toeleveringsbedrijven gedwongen zijn te sluiten. Het meningsverschil tussen de betrokken bonden en de werkgevers lijkt miniem, een half procent, maar het verschil tussen de rijkelijk betaalde blanke bedrijfsleiders en de zwarte arbeiders is bijzonder groot.

Op verschillende universiteiten zijn studenten begonnen met „afvalacties” door het verspreiden van vuilnis over de campus. De technische hogeschool van Vaal is gesloten na botsingen tussen zwarte en conservatieve blanke studenten.

• Zo'n tweeduizend Zuidafrikaanse truckers blokkeerden de afgelopen dagen het tolstation op de snelweg N3 tussen Johannesburg en Durban. Foto: REUTERS

(ADVERTENTIE)

unique uitzendburo

Op korte termijn zijn wij op zoek naar:

TAXICHAUFFEURS (m/v)

voor Heerlen en omgeving. Een representatief voorkomen en enige stratenkennis is een pré. U bent flexibel inzetbaar en voor langere periode beschikbaar. Er zijn ook mogelijkheden voor groepsvervoer.

PRODUKTIEMEDEWERKERS (m/v)

voor diverse relaties net buiten Heerlen. U werkt op oproepbasis voor langere tijd in 2- of 3-ploegendienst.

LTS-ERS METAALBOUW (m/v)

voor een project in Essen. Heeft u ervaring in de bouw met het plaatsen van o.a. gevels en isolatie aanbrengen en heeft u geen hoogtevrees? Neem dan even contact met ons op. Vervoer is geregeld. De baan is voor enkele maanden.

Bent u geïnteresseerd in één van bovengenoemde vacatures? Neem dan telefonisch contact met ons op of kom snel even langs op onze vestiging.

Heerlen, Emmalein 2, tel. 045-718170

unique uitzendburo
Een Unique manier van werken.

Billboards tegen drugstoerisme later

Van onze redactie binnenland

ROTTERDAM - De komst van de 'billboards' langs de A16 die drugstoeristen moeten ontmoedigen naar Rotterdam te komen, heeft vertraging opgelopen nu een eerste ontwerp voor zo'n poster is afgekeurd. Een stuurgroep, met daarin onder anderen politiemensen van de korpsen langs de zogeheten 'Hazeldonk-route', vond dat het door een reclamebureau geproduceerde waarschuwingsbord 'de toets der kritiek' niet kon doorstaan.

„Het zou zonde van het geld zijn,” zegt stuurgroep-lid commissaris P. J. van Zunderd hierover, „als er 'n flink aantal van die borden wordt geproduceerd, om uiteindelijk in een magazijn te belanden.” Volgens hem was het vooral de 'afbeelding' op het ontwerp die twijfels oopriep.

Volgens drs. A. Cramer van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport stond een speciale werkgroep, waarvan hij voorzitter is, wel achter het ontwerp. Het reclamebureau dat dit billboard had gemaakt, werkte

immers onder de hoede van deze commissie. In deze werkgroep zitten naast Cramer onder meer een medewerker van de GGD in Rotterdam, een functionaris van de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond, de Rijksvoorlichtingsdienst en het Nederlandse Instituut voor Alcohol en Drugs. Overigens zegt Cramer dat hij de moed nog niet heeft opgegeven, omdat er binnen de Rotterdamse politie nog over wordt nagedacht. „We wisten al,” voegt hij eraan toe, „dat we niet te vroeg moesten juichen. Het ministerie stond erachter, maar dat is nog niet genoeg. Zo'n billboard moet tenslotte voldoende draagvlak hebben. Er zullen wellicht wat nuanceringen moeten worden aangebracht.”

weekend diensten

De avond- en weekenddiensten beginnen op vrijdagavond en eindigen de volgende week vrijdag om 8.30 uur.

ARTSEN

Heerlen: Voor spoedgevallen 71.14.00 (brandweercentrale) bellen.

Kerkrade-Oost: Bij spoedgevallen telefonisch contact opnemen met de eigen huisarts.

Simpelveld/Bochtoltz: Vrijdag en zaterdag Morn, 44.39.38. Zondag Schifffers, 04.45.15.00.

Landgraaf: Zaterdag Pesch, 42.36.14. Zondag Stuurman, 42.06.60.

Hoensbroek: Patiënten van Gezondheidscentrum Hoensbroek-Noord kunnen dag en nacht bellen, 21.48.21. Uitsluitend voor spoedgevallen: 23.18.00. Anders eigen huisarts bellen.

APOTHEKEN

Brunssum/Schinveld: Van de Wouw, Dorpsstraat 153, 25.16.20.

Heerlen: Heerlerbaan, Boutscherweg 52a, 42.32.33.

Landgraaf: Meiser, Kerkstraat 45 Wabach, 31.36.33. Voor spoedgevallen dag en nacht bereikbaar.

Kerkrade/Eygelshoven: Schönefeld, Hoofdstraat 2, 45.25.23.

Kerkrade-West: Snijders, Kampstraat 114, 42.07.77.

Bleijerheide: Bleijerheide, Bleijerheidestraat 52, 46.20.50. Op werkdagen open van 8 tot 20 uur; in het weekeinde en op feestdagen van 10 tot 18 uur.

Simpelveld/Bochtoltz: Voncken, Dr. Ottenstraat 6, 44.11.00. Zaterdag 11-15 uur, zondag 13.30-14.30 uur. Voor spoedgevallen van 22-22.30 uur of na telefonische afspraak.

Hoensbroek/Heerlerheide: Janssens, Kouvenderstraat 90, 22.56.77.

Nuth: Voor spoedgevallen eigen apotheek (b.g.g. 71.14.00).

TANDARTSEN

Heerlen/Hulsberg/Voerendaal: De Vries, Akerstraat 91 Heerlen, 71.45.52. Spreekuur zaterdag en zondag van 11-12 uur. B.g.g. TIGH, 71.14.00.

Kerkrade/Ubach over Worms/Nieuwenhagen/Eygelshoven: Pijls, V.Banninglaan 6 Schaesberg, 32.11.12. Spreekuur 11.30-12 uur en 19-19.30 uur.

Simpelveld/Bochtoltz/Gulpen/Vaals/Wijlre/Witttem: Loyson, Wachtendonckplein 18 Wijlre, 04.45.0-1582. Spreekuur 11.30-12 uur en 17.30-18 uur.

Brunssum/Schinveld/Nuth/Hoensbroek/Schinnen: Van der Werf, Douvenderweg 19 Oirsbeek, 04.492-2039. Spreekuur 11.30-12 uur en 17.30-18 uur.

HOMEOPATEN

Voor spoedgevallen dag en nacht bereikbaar: Drs.M.Zelen, Kleikoelenweg 134 Nieuwenhagen, 31.42.85.

GROENE KRUIS

Wachtdienst voor spoedgevallen: Heerlen/Hoensbroek: 22.55.88. Nuth/Voerendaal: 44.045-2995.

Simpelveld: 04.405-2995.

Brunssum/Schinveld/Jabeek/Merkelbeek/Bingelrade: 25.90.90. Landgraaf: 32.30.30.

Kerkrade/Eygelshoven: 45.92.60.

DIVERSEN

TIGH - Heerlen: 71.14.00. Informatie over avond- en weekenddiensten van artsen, tandartsen, apothekers en het Groene Kruis.

Hulpdienst SOS: Dag en nacht bereikbaar, 71.99.99.

Geslachtsziektenbestrijding: 24-uurs infolijn, 74.01.36.

Tippelverbod in Heerlen nu gehele dag

HEERLEN - De straatprostitutie wordt in een aantal wijken waar nu nog mag worden getippeld, helemaal uitgebannen. Het college wil het tippelverbod in de betreffende wijken uitbreiden tot 24 uur.

In die wijken - waaronder Zeswegen (uitgezonderd CBS-weg), Nieuw-Husken, Grasbroek en Meezenbroek - is nu al van twee uur 's middags tot zes uur 's morgens een tippelverbod van kracht. Het college wil in die wijken de overlast nu helemaal uitbannen. Burgemeester en wethouders hebben wel besloten te gaan zoeken naar mogelijkheden om het prostitutieprobleem binnen afzienbare tijd op te lossen. Eventueel zal dat in fases gebeuren. Dit jaar nog wil het college een officiële gedoogzone voor straatprostitutie aanwijzen. Het tippelen wordt nu nog oogluikend toegestaan op de CBS-weg in Zeswegen. Daar bestaat nu veel verzet tegen.

Van onze verslaggeefster

LANDGRAAF - De gemeente Landgraaf kan niet meer achterhalen of er in het verleden sprake is geweest van fraude bij bestellingen of betalingen van schoolmeubilair. Ook kan de gemeente beschuldigen in die richting van de plaatselijke D66-afdeling niet weerleggen, omdat bewijzen ontbreken. Hoofd Financiën Jos Eussen zegt dat ambtenaren in het verleden niet alert zijn geweest. „Maar ze hebben altijd wel te goeder trouw gehandeld.”

Eussen ontkent pertinent dat schoolbesturen en daarmee ook de gemeente enkele tonnen verlies hebben geleden door het gebrekkige contract met de firma De Hoogh uit Den Bosch. Deze organisatie levert sinds '91 al het meubilair voor scholen in de gemeente.

Landgraaf niet alert bij aankoop schoolmeubilair

'Onmogelijk om fraude te achterhalen of weerleggen

„We hebben de afgelopen vier jaar voor 930.000 gulden afgenomen van De Hoogh, maar dat wil niet zeggen dat die centen weg zijn. Natuurlijk; we hebben geen winst gemaakt, maar als hier zoveel geld was verdwenen zou ik dat zonder veel omhaal melden. Daar kom je toch niet omheen,” verklaart Eussen.

Hij bevestigt wel dat er in het verleden forse fouten zijn gemaakt. Vooral de controle op bestellingen en betalingen van het schoolmeubilair liet veel te wensen over. „De praktijk heeft steeds voorop ge-

lopen, meer dan de juridische afwikkeling van de orders. De parafen kloppen bijvoorbeeld wel, maar pakbonnen en vrachtbrieven ontbreken om de zaak sluitend te maken. Een controle achteraf is dus niet meer mogelijk.”

Eussen is sinds zijn aanstelling in Landgraaf, twee jaar geleden, bezig met het verwijderen van de administratieve organisatie. „Over een jaar of drie heb ik hier klappers liggen waarin precies staat wie wat doet in deze organisatie en wie eindverantwoordelijk is. Als er ergens iets niet

klopt gaat bij wijze van spreken meteen een lampje branden.”

Dat web om de afdeling onderwijs is volgens Eussen altijd te dun geweest. „Er werd veel te vaak blindelings getekend, dan belde een schooldirecteur met de mededeling: 'het spul is binnen, teken maar af'. Maar pakbonnen, vrachtbrieven en noem maar op, ontbraken.”

Landgraaf zit nog tot 1 januari 1997 vast aan De Hoogh. Het contract met de leverancier is op advies van VB Accountants in Maastricht en een gemeentelijke werkgroep onlangs wel geheel herzien. Schoolbesturen zijn vanaf heden verplicht kopieën van alle bestellingen aan de onderwijsafdeling te sturen. Ook leveringsbonnen, facturen en prijslijsten moeten richting gemeente. Pas als de administratie helemaal is afgehandeld, betaalt Landgraaf de leverancier.

Vergeefs verzet van oppositie

SIMPELVELD - Het CDA en de Groepering Burgerbelangen, de oppositie in de raad Simpelveld, zagen gisteravond hun poging plannen te dwarsbomen niet belooft.

De voorstellen waren het vragen van kredieten voor een haalbaarheidsstudie (verplaatsing drie sportclubs naar complex aan de Nyswilerweg) en het maken van plannen voor uitbreiding gemeentehuis plus huisvesting Welzijnswerk Ouderen Bochtoltz naast MFC Op de Boor. De oppositiepartijen waren van mening dat door akkoord te gaan met de kredietvoteringen automatisch de nu op tafel liggende plannen worden gerealiseerd.

Ondanks de herhaalde opmerkingen van burgemeester Peter Cammaert dat de invulling van de plannen niet aan de orde is, namen de eerste drie agendapunten ruim drie uur in beslag. Het CDA en Burgerbelangen stemden niet in met de 225.000 gulden, die het college vroeg voor de ontwerpkosten van de architect, omdat beide partijen niet meer dan 1.8 miljoen willen uitgeven voor de uitbreiding van het gemeentehuis. Volgens de laatste plannen gaat het 'vernieuwd' raadhuis 2.8 miljoen kosten.

De prijs voor de herinrichting van het Patersplein (kosten geraamd op 650.000 gulden) wil de oppositie beperkt houden tot 2,5 ton. Vandaar ook geen fiat voor de 33 mille die de architect vraagt voor schetsontwerpen. De oppositie moest echter telkens met negen tegen zes stemmen het onderspit delven.

Onverschillig

„Het bereiken van mensen die je graag wilt spreken, gaat niet altijd even gemakkelijk. Dat ondervonden wij ter redactie met grote regelmaat. Een van ons probeerde gisteren iemand te bellen voor een reactie in de krant. Op het werk nam niemand op, op de semafoonoproep werd niet gereageerd. De man in kwestie was ook al niet bereikbaar in een andere vestiging van het bedrijf. Thuis nam een vriendelijke dame de telefoon aan. De interieurverzorgster of de oppas misschien, niet de vrouw des huizes in elk geval. Nee, de bewoner was niet in de buurt. En op de vraag wanneer hij dan thuis te bereiken zou zijn, antwoordde zij: „Ach, dat zou ik niet weten. Dat is zo onverschillig.” Huh?

Dame

„Toch vreemd eigenlijk, dat in een woning de mannelijke huurder of eigenaar de heer des huizes wordt genoemd. Tenminste, als je bedenkt dat de vrouwelijke variant niet de dame des huizes wordt genoemd maar doodgewoon de vrouw des huizes. In de Engelse taal wel, in het Nederlands niet. Flauw hoor. En eigenlijk discriminatie van alle dames in ons land.

Ufo

„Heeft er nou iets buitenaards gevolgen boven Heerlen? De politiek denkt van wel en waar schuwde Eurocontrol. Daar zeggen ze nu van niets te weten. „There was no report received about this matter.” Nou, zo komen we absoluut niet verder. Trouwens: mensen die denken een ufo gezien te hebben worden steeds schuchterder, bang om uitgelachen te worden. Misschien heeft half Nederland al eens zo'n ding gezien, maar denken we massaal: „Niks zeggen, gewoon de kaken stijf op elkaar houden. Dan kun je je nooit een buil vallen.” Mochten die ufo's inderdaad bestaan, dan betreft het hopelijk het vervoermiddel van een vredelievende soort. De eerste berichten hieromtrent van allerlei 'alternatieve deskundigen', bijvoorbeeld John Hart uit Hoensbroek, zijn bemoeiigend. En was E.T. geen schattig dingetje?

Sixty-pop

„In Partij-Witttem maken ze zich weer op voor het 'feest der feesten', zoals ze het daar zelf noemen. Feit is dat Sixty-pop al dertien jaar lang de harten van iedere liefhebber van de muziek uit de jaren zestig sneller doet slaan. Volgens de organisatoren belooft deze dertiende editie van het feest het hoogtepunt van deze warme zomer te worden. Bezoekers krijgen dan ook het dringende advies om lichte kleding te dragen en knellende kledingstukken thuis te laten en anderszits toch weer niet overbodig bloot naar het feest toe te komen. Verder lijkt het niet uitgesloten dat de internationale contacten van de organisatoren ertoe leiden dat enkele regennakkers een allesbezuwerende dans zullen uitvoeren. Mocht het zaterdag regenen, dan blijft dit onderdeel van het feest mogelijk achterwege! Kortom, wie zin heeft in een leuke avond moet maar eens gaan kijken, zaterdagavond vanaf acht uur in gemeenschapshuis A ge Wienhoes in Partij.

Bewoners mini-gehucht

● John en Harrie Brounen: de laatste der Mohicanen van Hei-Hoven.

Foto: FRANS RADE

Hei-Hoven verdwijnt in zilverzandgroeve

DOOR JOOS PHILIPPENS

HEERLEN - Hei-Hoven bestond twintig jaar geleden uit tien boerderijen en huizen, maar dat zijn er nu nog maar de helft. Ook de roemruchte uitspanning Apeko, een speeltuin met twee apen en een cafeetje, is al lang verdwenen.

En ach, geef Hei-Hoven nog tien jaar en het Heerlense gehucht bestaat nog uit één pand, dat van boer Stenders. De motor van de zandwasterij van Sigrano bromt op de achtergrond.

De broers Harrie en John Brounen zijn geboren en getogen Hei-Hovenaren en behoren dus tot een zeldzaam ras. Hun huizen staan het dichtst bij de Brunssummerheide en bij zandafgraving Sigrano met de voor zwemmers zo aantrekkelijke, maar gevaarlijke waterplas. „Als het waait is het hele dorp wit van het zand. Zeg je daar iets van dan hoor je bij Sigrano: roemhuid, dan heb je er geen last meer van,” zegt Harrie.

Het tekent de sfeer. Als het bladerdek in de herfst weer is verdwenen, kijken de broers uit op het Sigranocomplex. Zilverzandproducent Sigrano wil fors uitbreiden. De provincie heeft in 1988 vergunning gegeven voor een nieuwe afgraving van 78 hectare. Daar moet niet alleen een fors stuk heide verdwijnen, maar ook ligt Hei-Hoven in de weg.

Wanneer de milieugroeperingen dit najaar het Kroonberoep verliezen tegen de nieuwe concessie kan Sigrano aan de slag. Als het bedrijf, over vele jaren, is uitgeworpen, wordt op de plek waar Harrie Brounen in het voorouderlijk huis uit 1862 woont een recreatiegebied aangelegd. Dat belooft Sigrano tenminste in de nieuwe vergunning.

Je kunt alleen van Landgraafs grondgebied in Hei-Hoven komen. De Brounens hebben dan ook meer banden met Schaesberg dan met Heerlen. Eigenlijk vinden ze dat een te grote stad: te groot, parkerstress. „Van Heerlen krijgen we alleen rekeningen,” zegt Harrie Brounen. Maar de elf jaar jongere broer John pikt er toch regelmatig een terrasje.

Vroeger reden de mijnwerkers uit Nieuwenhagen via Hei-Hoven naar de Oranje Nassau IV-mijn, via de 'ontzettend steile' Heksenberg. Nu is Hei-Hoven een doodlopende weg. Van de steenkolenmijn resteert, afgezien van de steenberg, alleen nog een afgedekt schachtgat.

De afgraving van Sigrano is ervoor in de plaats gekomen. „Het huis dat naast het mijne stond, is al gesloopt en verderop in de straat zijn nog drie andere huizen verdwenen. Opgekocht,” vertelt John Brounen.

Waar de Apeko lag, vind je nu voornamelijk dennenaalden, condooms en Duitse kranten. „Duitse prostituees rijden hier met hun klanten naartoe, zetten de auto bij ons voor de deur en zijn vijf minuten later terug uit het bos,” schetst Harrie. „En achter onze mesthoop liggen ze regelmatig te spuiten. Fraai is anders.”

De hoertjes hebben de homoseksuelen opgevolgd. „Fietste ik een paar jaar geleden naar huis, dan sprong er af en toe een homo in duidelijke staat van opwindung uit de struiken.”

Maar het verleden telt niet, het heden lijkt nauwelijks relevant: de Brounens zullen niet hun hele leven in Hei-Hoven wonen. Sigrano heeft hen in de macht.

„Mijn vader had een pachtcontract voor landbouwgrond. Sigrano heeft dat contract beëindigd, we mogen blijven tot ze gaan afgraven,” zegt John.

Alleen boer Stenders aan het begin van Hei-Hoven ontloopt die dans en dat omdat zijn pand toegankelijk onder een hoogspanningskabel ligt.

Is er voor de Brounens leven na Hei-Hoven? „Waar zie je 's ochtends vossen lopen en eekhoorntjes en 's avonds reeën?” geniet Harrie. Het perspectief van John is duidelijk: „Ik wil straks ook weer een huis met een schuur en een stuk grond. Maar dat zal wel niet meevallen.”

In Hei-Hoven regeert de melanchole. Verzuucht John: „Heel vreemd als je weet dat ze hier weg willen hebben. Officieel weten we nog van niks. Alle betrokkenen kregen een kopie van de nieuwe afgravingvergunning. Behalve wij natuurlijk.”

Buikpijn

DOOR THEO SNIKERS

HEERLEN/BRUNSSUM - Wat kan de Heerlense coalitie in het algemeen en het vernieuwingsgezinde D66 in het bijzonder in hemelsnaam tegen een referen-

dum hebben? Niets toch? Het Heerlense college wil het houden van 'volksraadplegingen' immers mogelijk maken en D66 pleit al sinds jaar en dag voor het houden van referenda. Toch heeft het onverwachts ingediende voorstel van de grootste oppositiepartij in de raad van Heerlen, de Stadspartij Heerlen

Noord, om een referendum mogelijk te maken in de Heerlense coalitie voor buikpijn gezorgd. De Stadspartij heeft het referendum namelijk meteen gekoppeld aan een van de gevoeligste onderwerpen in de plaatselijke politiek, het gedoogbeleid voor straatprostitutie. Als enige fractie in de raad is de Stadspartij

Pitbulletin

tegen het aanwijzen van een gedoogzone. Een 'boevenstreek', wordt in coalitiekringen hardop gedacht. De Stadspartij wil van de gedoogzone af en maakt daarbij gebruik van de negatieve gevoelens onder den volke, met een verwijzing naar de gebeurtenissen in Zeswegen. Een redenering die wel eens hout zou kunnen snijden. De

Stadspartij heeft ondertussen wel een tactische meesterzet gedaan. De Heerlense coalitiepartijen zullen zich in de raadsvergadering van 6 september in bochten moeten wringen om te verklaren waarom ze tegen het voorstel van de Stadspartij stemmen. „Julie willen alleen een referendum als het je zo uitkomt,” zal de oppositiepartij dan antwoorden.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Wnd-chef regiodirectie
Joos Philippens

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37,
6411 RS Heerlen,
tel: 045 - 739911,
fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42,
6461 ED Kerkrade,
tel: 045 - 452932,
fax: 045 - 455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81,
6443 CC Brunssum,
tel: 045 - 256363,
fax: 045 - 259056.

KIOSK IS ER VOOR U!

Op deze pagina brengen wij wekelijks reisaanbiedingen, mogelijkheden om uitstapjes te maken, een speciale rubriek voor de Vrienden van het Limburgs Dagblad en andere wetenswaardigheden, die voor u als lezer van belang kunnen zijn.

Heeft u ons iets te melden, schrijf ons dan minimaal 2 weken vóór het evenement.

LIMBURGS DAGBLAD, t.a.v. KIOSK,
POSTBUS 3100, 6401 DP HEERLEN.

27+28 augustus:

★ Houthalen (B), Bloeiende heidetocht 6 - 12 - 16 - 30 - 42 km. Start: vakantie-dorp recreatiepark Hengelhoef van 7.00-15.00 uur. Inlichtingen: 00.3289754409.

lichtingen: 04750-34967.

★ Vaals, 3-landentocht Rode Kruis Mergelland 7 - 14 - 21 km. Start: Museum De Kopermolen, v. Clermontplein 11 van 8.00 - 14.00 uur. Inlichtingen: 04450-3331.

28 augustus:

★ Leeuwen-Roermond - Maas- en grintgatenwandelingtocht 6 - 10 - 17 - 25 km. Start: café-zaal Moonen, Burg. Wackerstraat 59 van 8.00-15.00 uur. In-

29 augustus:

★ St. Odiliënberg, zomeravondwandeling 10 km Start: café Smeets, Raadhuisplein 9 van 16.30 - 19.00 uur. Inlichtingen: 04750-21753.

ONTDEK DE WONDERE WERELD VAN HET LEVEN

RONDOM EN IN HET WATER

- Dagtocht naar Het Arsenal in Vlissingen -

De provincie Zeeland blijft door zijn eeuwenlange verbintenis met de zee één van de aantrekkelijkste streken van ons land. In samenwerking met Schmitz Reizen stelden wij een dagtocht samen waarin het maritieme leven van deze provincie centraal staat.

Een groot gedeelte van de dag staat in het teken van een bezoek aan het Maritiem Attractie Centrum Het Arsenal in Vlissingen. In dit indrukwekkende complex verblijven wij ruim twee uur. Via audiovisuele presentaties bij de ingang wordt u weggewijs gemaakt, zodat u kennis maakt met de vele onderdelen van Het Arsenal.

U ziet bijvoorbeeld hoe de waterhuishouding in Zeeland is geregeld, een stuk werk waarmee Nederland wereldfaam heeft verworven. U kunt vanaf een enorme scheepskade een schip betreden en kennis maken met het leven aan boord van een zeeschip, zelfs een gefingeerde zeereis is mogelijk.

Via een sluis krijgt u toegang tot de onderwaterwereld en kunt u diverse Noordzee-haaien bewonderen en zeer grote roggen aanraken. Na de zee-avonturen in Het Arsenal krijgt u de gelegenheid een strandwandeling te maken. Aansluitend rijden we richting Middelburg, de steervolle hoofdstad van Zeeland en zijn prachtige stadhuis. In de namiddag verlaten we de provincie Zeeland en sluiten deze dagtocht af met een smakelijk menu in Limburg. Tegen de klok van tienvier uur zit u weer in uw opstapplaatsen.

REISINFO: DAGTOCHT ZEELAND

Datum: woensdag 7 september 1994
Prijs: f 65,- p.p.
Inclusief: * vervoer per luxe touringcar * entree Het Arsenal * bezoek Middelburg * diner in Limburg

Opstapplaatsen en -tijden: Susteren, garage Schmitz 7.30 uur; Sittard, NS-station 7.45 uur; Geleen P-plaats Glanerbrook 8.00 uur; Heerlen, voorzijde NS-station 8.20 uur; Kerkrade, Rodahal 8.40 uur.

Reserveren: Bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad en de VVV's in Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Gulpen onder betaling van de reissom.

Bij overhoop, onvoldoende deelname behouden Schmitz Reizen en het Limburgs Dagblad zich het recht voor de trip tijdig te annuleren.

3-DAAGSE MINITRIP NAAR REINSFELD

Bezoek aan Koblenz, Neumagen en Trier

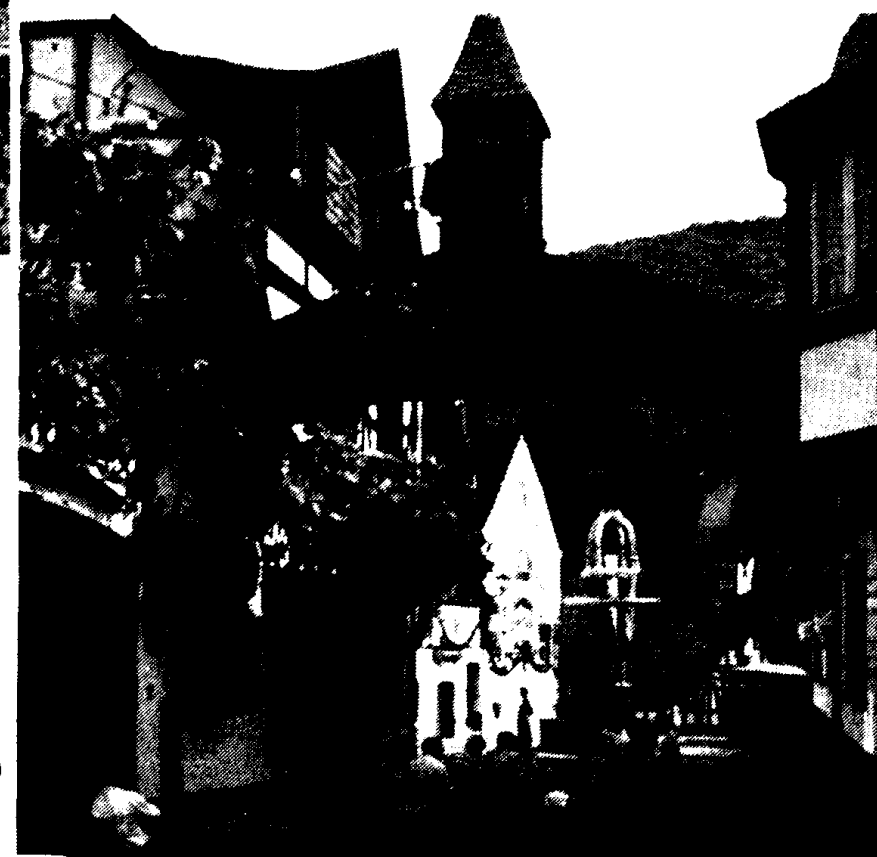

In september en oktober wordt langs de Moezel behoorlijk gefeest. De streek met schilderachtige rivierbochten en vele wijnbergen die zich in de zon koesteren. Duizenden wijnstokken werpen jaarlijks hun vruchten af en van deze oogst worden talrijke wijnen geproduceerd. De Moezelregio is een geliefde vakantiestreek en zeker in de maanden van de wijnfeesten worden de (wijn)dorpen druk bezocht. Middels een minitrip - van 23 t/m 25 september - laten wij u meegenieten van dit kultuurlandschap met een rijke historie. Uiteraard start u zich ook één dag in de wijnfeesten in Neumagen.

U vertrekt vanuit diverse Limburgse opstapplaatsen per luxe touringcar (Jacobs Reizen) op vrijdag 23 september. Rond de middag arriveert u in Koblenz. Een stad met zo'n 120.000 inwoners met een mooi centrum en schitterende winkels. Maar u vindt er ook mooie kerken, das Deutsche Eck, de

bloemenhof, het Residenzschloss, musea enz. Kortom een stad waar u met plezier enkele uren zult willen vertoeven. Aansluitend rijden we door naar ons logeerdadres in Reinsfeld, een erkend kuuroord midden in het natuurpark Saar-Hunsrück gelegen. U verblijft in hotel Haus am Park dat gelegen is in een rustige omgeving en waar men u graag enkele dagen wil verwennen. De kamers zijn uiteraard voorzien van douche en toilet en het hotel beschikt ook over een sauna, solarium en tv-kamer. De verzorging is op basis van halfpension, te beginnen met het avondeten op vrijdag en eindigend met het ontbijt op zondagmorgen.

De tweede dag van deze trip staat geheel in het teken van de wijnfeesten. Hiervoor rijden we naar het circa 25 km verderop gelegen Neumagen. Deze plaats organiseert jaarlijks uitgebreide wijnfeesten. Laat u verrassen door de talrijke activiteiten die ook dit jaar weer op stapel staan. Natuurlijk staat de wijn centraal en zorgen diverse kapellen voor passende sfeermuziek. U eet 's avonds weer in het hotel. Als de weergoden het toelaten staat een gezellige grill-avond op het programma. Mochten er (voldoende) liefhebbers zijn die ook vanavond nog willen terugkeren naar de wijnfeesten in Neumagen dan is dat met de chauffeur te regelen. Op de derde dag vertrekken we na het ontbijt. Tegen de middag arriveert u in Trier, de oudste stad van Duitsland. In Trier vindt u een aaneenschakeling van prachtige gebouwen. Het Romeins keizerlijk paleis, de Romeinse keizerthermen, de dom, de Lievevrouwekerk, het openluchtmuseum

en de wereldberoemde Porta Nigra. Als u op het middel-eeuwse marktplein staat bent u omgeven door prachtige bouwwerken uit verschillende stijlperiodes. U krijgt volop de gelegenheid van deze op architectonisch gebied zo rijke stad te genieten. In de namiddag vertrekt de bus weer richting Limburg, waar u in de vroege avond arriveert en in Vlijlen nog een menu (inbegrepen) wordt aangeboden.

REISINFO: 3-DAAGSE TRIP REINSFELD

Datum: 23 t/m 25 september 1994
Prijs: f 275,- p.p.
Inclusief: Toeslag 1-persoonskamer f 25,-
* Vervoer per luxe touringcar * 2 nachten in hotel Haus am Park * verzorging op basis van halfpension * bezoek wijnfeesten in Neumagen * bezoek Koblenz en Trier op respectievelijk heen- en terugreis * afscheidsdiner in Vlijlen * reis- en annuleringsverzekering

Opstapplaatsen en -tijden: * Sittard, NS-station 8.30 uur; Geleen, P-plaats Glanerbrook 8.45 uur; Heerlen, voorzijde NS-station 9.05 uur; Kerkrade, Rodahal 9.20 uur.

Reserveren: Bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad en de VVV's in Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Gulpen onder betaling van de totale reissom.

Bij overhoop, onvoldoende deelname behouden Jacobs Reizen en het Limburgs Dagblad zich het recht voor de trip tijdig te annuleren.

34e FRUITCORSO TIEL UNIEK IN EUROPA

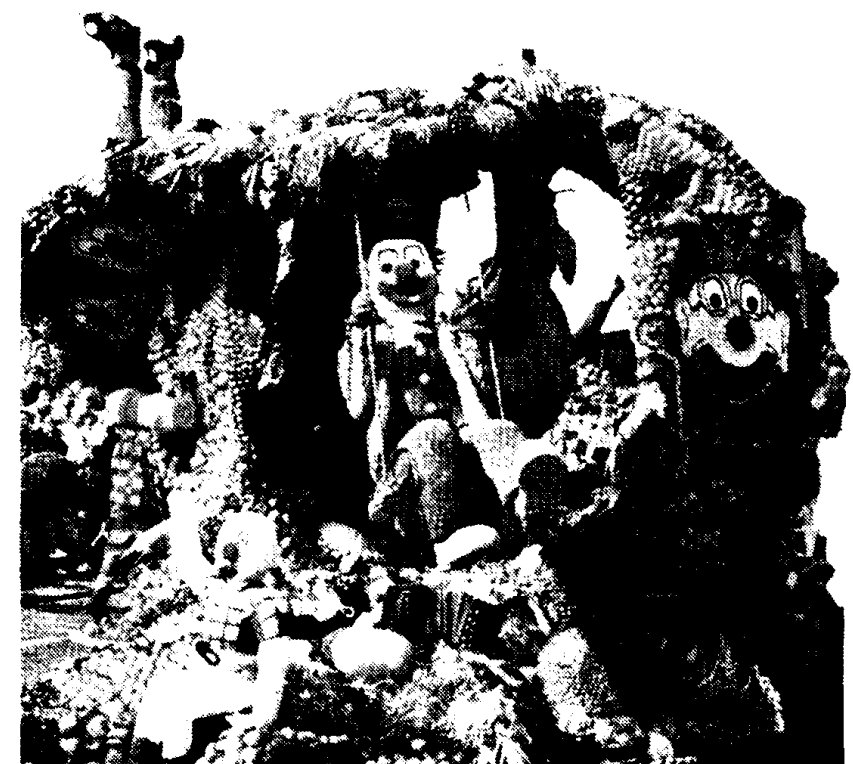
Dagtocht op zaterdag 10 september

De Betuwe, fruitleverancier van de lente tot de herfst. Dat willen ze in het rivierengebied Rijn, Ling, Waal en Maas weten ook. In 1961 ontstond het initiatief tot het organiseren van een fruitcorso met praalwagens waarop allerlei voorstellingen in fruit werden uitgebeeld. Dit initiatief is inmiddels uitgegroeid tot een groots evenement en is tussen de vele bloemencorso's het enige fruitcorso, en daarmee uniek in Nederland.

Stel u voor, praalwagens met 100.000 lijsterbessen of 360.000 zwarte bonen. Zo'n 2000 vrijwilligers werken weken, maanden lang aan de lijnen en de figuren op de wagens. Het fruit wordt, met het oog op bederf, pas op het allerlaatste moment aangebracht.

Op zaterdag 10 september kunt u bij het 34e fruitcorso in Tiel aanwezig zijn. De feestweek wordt dan afgesloten met een uitgebreide stoet die vanaf 14.00 uur door de straten trekt. Een ruim twee uur durende optocht van praalwagens, begeleid door de fruitambassadors en diverse muziek- en showkorpsen trekt door de straten van Tiel. Originele, kunstzinnige figuren, gemaakt door de bouwers uit de enorme fruittuin die de Betuwe heet.

Wij reserveerden tribuneplaatsen (à f 15,-) voor u, zodat u de langstreckende pracht en praal ontspannen kunt volgen. Vanuit diverse opstapplaatsen in Limburg brengen wij u naar Tiel. U arriveert hier tegen de middag, kunt op eigen gelegenheid rondkijken in Tiel dat in een feestelijk jasje is

gestoken en neemt tegen twee uur plaats op de tribune om van het gebodene te genieten. Tegen half zes brengt de bus u weer terug naar uw opstapplaats.

REISINFO: FRUITCORSO TIEL

Datum: zaterdag 10 september 1994
Prijs: f 39,- p.p.
Inclusief: * vervoer per luxe touringcar van Jacobs Reizen * tribune (zit)plaats à f 15,-

Opstapplaatsen en -tijden: Kerkrade, Rodahal - 8.30 uur; Heerlen, voorzijde NS-station - 8.50 uur; Geleen, P-plaats Glanerbrook - 9.10 uur; Sittard - NS-station 9.30 uur.

Reserveren: Bij alle Limburgs Dagbladkantoren en de VVV's in Heerlen, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Gulpen onder betaling van de reissom.

Bij overhoop, onvoldoende deelname behouden Jacobs Reizen en het Limburgs Dagblad zich het recht voor de trip tijdig te annuleren.

26 t/m 28 augustus:

★ Feestprogramma 15 jaar supportersvereniging V.V. Born. Vanavond vanaf 21.00 uur Loos in the Blues, entree f 4,-; zaterdag van 10.00 tot 15.00 uur 10e rommelmarkt; om 21.00 uur gala-avond met Die Originale Schintaler, entree f 7,50; zondag 11.00 uur h. mis, 12.30 uur receptie, 13.30 uur Groot Born matinee. Feestpaviljoen op de Markt in Born.

★ Boerenhooft en straatkermis in Schinnen. Boerenhooft op hoeve Petri, Nagelbeek, vanaf 21.00 uur muziek van orkest Chappies; straatkermis vanaf 12.00 uur in Nagelbeek met muziek van Die Originale Schintaler. Entree f 3,-, kinderen tot 12 jaar gratis. Organisatie fanfare St.-Caecilia Schinnen.

★ Internationaal Bonds schuttersfeest op feestweide Bij de Witte Keizerin (Hennebergweg) in Simpelveld. Zaterdag vanaf 15.00 uur bondskoringschieten, zondag opening, optocht met defilé, schiet- drumband-exercitiewedstrijden vanaf 14.00 uur. Organisatie schutterij St.-George, Simpelveld.

★ Hoefveldparty b.g.v. 15 jaar Belangengroepering Hoefveld. Zaterdag vanaf 20.00 uur Duo à la Carte; zondag vanaf 11.00 uur Frühschoppen, rommelmarkt en spelldag. Lokatie: Op 't Trapveldje, Hoefveld.

26 t/m 29 augustus:

★ Hooftfeesten Bingerade, feestpaviljoen aan de Wiegelerstraat. Vanavond vanaf 20.30 uur The Spikes; zaterdagmiddag vanaf 14.00 uur Christiaans jeugdschouw, vanaf 20.30 uur Tiroleravond met Hattinger Buam; zondag vanaf 11.30 uur Frühschoppen en 's avonds wederom Tiroleravond. Maandag kienavond, aanvang 20.00 uur.

27 augustus:

★ Back to the sixties in het gemeenschapshuis in Wijnandsrade. De jaren zestig herleven met groepen als Weekend, Coldshot, miss Lilian en dansgroep Rock it. Aanvang 20.00 uur.

27 + 28 augustus:

★ Open Valkenburgs Tie Break toernooi in tennis-park L.T.C. Valkenburg, Burg. Henssingel.

★ Boerenbruilofsfeest in Rimburch. Zaterdag vanaf 15.30 uur diverse activiteiten, 's avonds dansavond met De Orions, entree 5 cent per kg lichaamsgevoel (max. f 5,- p.p.). Zondag vanaf 10.30 uur activiteiten. Organisatie CV de Wespelle i.s.m. VV Rimburch.

28 augustus:

★ Straatkermis annex particuliere rommelmarkt in Nierhoven-Nuth. Van 10.00 tot 18.00 uur diverse attracties voor jong en oud. Entree f 1,-; kinderen t/m 12 jaar gratis toegang.

★ Tuinfeest in de tuin van de pastorie in Puth. Aanvang 14.00 uur, toegang gratis.

★ Kollenberg bokaalwedstrijden georganiseerd door G.H.S.V. Sittard e.o. Terrein De Kollenberg, Sittard, aanvang 9.00 uur.

★ Schoolfeest in de basisschool te Ransdaal. Vanaf 14.00 uur luchtkussens, carroussel, scooterbaan, rad van avontuur, barbecue enz.

Verstappen-gekte in Francorchamps

Van onze verslaggever

FRANCORCHAMPS – Jos Verstappen blijft stoïcis als altijd. Zelfs de prachtige podiumplaats in Hongarije en het feit dat hij zondag voor een grote supportersmenigte zijn kunsten zal etaleren in Francorchamps, laten de Limburger koud. „Leuk,” vindt

hij het wel, „maar verder doe ik niets anders dan op welk ander circuit van de wereld ook.”

Naar schatting dertigduizend Nederlanders zullen een bezoek brengen aan de Ardennen om de Grand Prix van België bij te wonen. Daar waar ons land in het verleden niet of nauwelijks interesse toonde voor de autosport,

is nu een ware Verstappen-gekte uitgebroken. Nederland heeft weer een sportheld en dat zal de rest van de wereld weten ook.

De fanclub Jos Verstappen heeft inmiddels haar duizendste lid mogen begroeten. Meer dan de vier Limburgse profclubs uit het betaalde voetbal bij elkaar. „Het lijkt wel of die derde plaats in

Hongarije iedereen gek heeft gemaakt,” zegt Verstappen. „Voor mij is het echter niet meer dan een volgende stap op weg naar de top.”

Ofschoon de Limburger amper een uur rijden van Francorchamps vandaan woont, logeert hij in een hotel dicht bij het cir-

cuit. „Beter voor de concentratie,” beweert Verstappen, die gisteren het circuit per scooter al even verkende. De fraai gelegen baan wordt door de coureurs algemeen gezien als het mooiste circuit van de wereld, zelfs nu de beruchte Eau Rouge-passage (waar de echte toprijders volgas met bijna driehonderd kilometer per uur door een steil bergop lo-

pende links-rechts-combinatie flitsen) middels een chicane van haar charme is ontdaan. „Jammer,” vindt Verstappen, „maar gezien de gebeurtenissen dit jaar begrijpelijk. Veiligheid gaat immers voor alles.”

Verstappen zegt geen extra druk te voelen nu een complete natie zijn verrichtingen volgt. „Waarom zou ik me gek laten maken? Ik kan niet meer dan mijn best doen. En waar we dan uiteindelijk terecht komen, zien we zondag wel.”

MKC voorlopig uit problemen

MAASTRICHT – Voetbalvereniging MKC is voorlopig uit de problemen. Tot voor kort was het bestuur van de Maastrichtse club zelfs nog pessimistisch over het voortbestaan van de tweede-klasse. Tijdens een buitengewone algemene ledenvergadering, die was opgeroepen om de geresen organisatorische en financiële problemen onder de aandacht van de leden te brengen, heeft een aantal MKC'ers zich echter bereid verklaard essentiële veranderingen op zich te nemen. Bovendien heeft het bestuur een tijdslijmet van enkele maanden ingesteld om de schuld van negenduizend gulden weg te werken. Er is voorts nog geen sprake meer van opheffing van de vereniging.

Vijf Britse atleten positief

VICTORIA – Twee Britse atleten van naam, kogelstoter Paul Edwards en middenafstandlooper Diane Modahl, hebben bij recente dopingcontroles positief gereageerd. Dit heeft professor Peter Radford, de voorzitter van de Britse bond, gisteren in het Canadese Victoria bij de Spelen van het Britse Gemenebest bekendgemaakt. Volgens Radford hebben ook nog drie minder bekende Britten, van wie hij de namen niet bekendmaakte, de anti-dopingreglementen overtroffen.

Vrouw speelt Timman van bord

AMSTERDAM – Jan Timman leed een pijnlijke nederlaag in de zesde ronde van de Jan-Hein Donner Memorial in Amsterdam. Hij verloor snel en gewonnen positie tegen de Chinese wereldkampioene Jun Xie, maar raakte gaande de partij volledig de draad kwijt. De vrouw speelde hem vervolgens met een tegenaanval van het bord af. Artoer Joesoevov versloeg Paul van der Sterren. De Rus leidt met 4,5 punt. Op één punt volgt onder meer Jeroen Piket.

Zeilgoud voor duo Kouwenhoven

HELSINKI – Bennie en Jan Kouwenhoven hebben in Finland de wereldtitel zeilen in de 470-klasse behaald. De Zuidhollandse tweelingbroers behielden in de zesde race voor de kust van Helsinki hun voorsprong op de Japanners Nakamura/Takaki (tweede) en de Zweden Westerlund/Wallin (derde). De Kouwenhovens eindigden in 1991 als tweede bij het WK in Brisbane. Tijdens de Olympische Spelen in Barcelona kwamen ze niet verder dan de zestiende plaats. Gesterkt door het recente succes stevenen ze nu af op de Spelen van Atlanta.

Volleyballers experimenteren

BIELEFELD – Het Nederlands mannenvolleybalteam heeft de eerste wedstrijd van het vierlandentoernooi om de Deutschland Cup verloren. In Bielefeld won Bulgarije met 15-6 9-15 15-10 13-15 15-7. Tijdens de World League-finale in Italië eindigde de wedstrijd tussen beide landen ook in een vijfsetszege voor de Oost-Europeanen.

Coach Joop Alberda heeft in Bielefeld, waar ook Duitsland en Frankrijk spelen, niet de beschikking over spelerdelier Peter Blangé (achillespees) en Jan Posthuma (schouder). De experimentele basissopstelling bestond donderdag uit Latuhihi, Zoodma, Zwervor, Held, Bas van de Goor en Van der Horst.

Bulgarije scoorde vooral met de blokkering menig punt. In de tiebreak was de opslag van Ganev een bepalende factor, de Bulgaar in Italiaanse dienst leidde zijn ploeg van 3-3 naar 9-3.

Alberda experimenteerde met de veldbezetting, waarin vooral de positie van midachter nog open is. In de wedstrijd werden ook Van der Meulen, Gortzen en Grabert ingezet. Mike van de Goor bleef aan de kant. De Nederlandse ploeg maakte een onevenwichtige indruk.

europacup

Returns voorronde Europacuptoernooi naar eerste ronde.

Maribor-Tallinn	10-0 (4-1)
Tirana-Fandok	3-0 (1-4)
Omonia Nicosia-Tiraspol	3-1 (1-0)
Dudelange-Ferencváros	1-6 (1-6)
Sligo Rovers-Floriana	1-0 (2-2)
Vilnius-Barry Town	6-0 (1-0)
Riga-Bodo Glimt	0-0 (0-6)
Norrköping-Zirkov	3-3 (0-1)
Tel Aviv-Kefavik	4-1 (2-1)
Tatran Presov-Bangor	4-0 (1-0)

Incidenten werpen smet op formule 1 • Concurrentie eist maatregelen

Benetton wacht uitbrander

• Spanning bij Benetton. Jos Verstappen (links) en Michael Schumacher.
Foto: GLENN CAMPBELL

DOOR IVO OP DEN CAMP

FRANCORCHAMPS – De lachsalvo's waren niet van de lucht. In de Benetton-pits was het gisteren goed toeven. Lekker zonnetje, op het gemak wat sleutelen aan de auto's. Jos Verstappen werd daags voor de eerste officiële training van de Grand Prix van België nog eens flink gedold. Het lachen zou Benetton echter wel eens snel kunnen vergaan. De Brits/Italiaanse formatie van Flavio Briatore hangt een fikse straf boven het hoofd na een drietal incidenten, dat de overkoepelende autosportfederatie FIA zeker niet ongemoeid zal laten.

Het begon allemaal amper zeven weken geleden bij de Grand Prix van Engeland. Michael Schumacher negeerde in Silverstone de zwarte vlag, die hij gepresenteerd kreeg na een ongeoorloofde inhaalmanoeuvre in de opwarmronde. De Duitser trok zich op last van teambaas Flavio Briatore niets aan van de oproep om onmiddellijk de strijd te staken.

Hoger beroep

De FIA nam de zaak hoog op en schorste Schumacher voor twee races, terwijl zijn tweede plaats in Engeland nietig werd verklaard. In afwachting van het hoger beroep, dat dinsdag in Parijs dient, moet de leider in de tussenstand van het wereldkampioenschap zijn straf nog uitzitten.

Nauwelijks drie weken later werd Benetton openlijk door de FIA bestraft van het gebruik van ongeoorloofde software om bij het accelereren het doordraaien van de achterwielen te voorkomen, de zogenaamde traction-control. Ofschoon niet bewezen is dat het team tijdens een of meerdere races daadwerkelijk gebruik heeft gemaakt van de gewraakte hulpmiddelen, blijft Benetton verdacht.

Tenslotte was er nog het tankincident in Hockenheim, waarbij Jos Verstappen bijna levend verbrande. Daarbij is komen vast te staan dat Benetton zonder schriftelijke toestemming van de FIA een filter heeft verwijderd, waardoor de benzinetoevoer versneld werd. Bovendien is de Duitse justitie een onderzoek naar de affaire gestart en wordt het team wellicht van grove nalatigheid beschuldigd.

Voor al het laatste, levensbedreigende incident gaat Benetton waarschijnlijk zwaar aangerekend worden. Diskwalificatie van het wereldkampioenschap moet zelfs niet uitgesloten worden. Onder druk van de overige formule 1-teams is besloten deze zaak al op 7 september, nog voor de Grand Prix van Italië, te behandelen en niet pas, zoals aanvankelijk de bedoeling was, medio oktober.

Verstappens teambaas Flavio Briatore staat algemeen bekend om zijn controversiële praktijken, maar de Italiaan lijkt nu te hoog gepokerd te hebben. „Ik zie geen probleem,” zegt hij desondanks. „We hebben FIA-gedelegeerde Whiting toestem-

ming gevraagd voor het verwijderen van het filter. Dus doen we dat ook, want het levert tijdswinst op bij de pitstop.” Briatore moet echter weten dat voor dergelijke veranderingen slechts schriftelijk toestemming gevraagd kan worden.

Rapport

Onafhankelijk van elkaar hebben de FIA en Benetton inmiddels een rapport laten opstellen of het verwijderen van het filter de oorzaak kan zijn van de angstaanjagende brand tijdens de pitstop van Verstappen. De constructeur van de tanks beweert dat dit inderdaad het geval is, terwijl een door Benetton geraadpleegd bureau dat gespecialiseerd is in veiligheid bij de luchtvaart, het tegendeel beweert.

Voor Benetton pleit verder dat er na Hockenheim meteen andere ventilatie zijn aangebracht in de tankinstallaties. „Dat geeft aan dat men niet zeker is of het verwijderen van het filter het mankement heeft veroorzaakt,” grijpt Briatore uiteraard elke strohalm aan om buiten schot te blijven.

Hoe dan ook, de affaires rond Benetton houden de gemoederen danig bezig. Zelfs intern is er de nodige commotie ontstaan, nu Michael Schumacher een langer verblijf bij het team ter discussie stelt, mocht bewezen worden dat er achter zijn rug om zaken aan de bolide zijn veranderd. „Dan is het vertrouwen flink geknakt en moet ik me afvragen of ik niet een ander team moet zoeken,” liet de WK-leider weten.

Vertrouwen

Jos Verstappen houdt zich wijselijk op de vlakte. De Limburger is als nieuwkomer in de formule 1 natuurlijk ook niet in de positie hoog van de toren te blazen. „Ik heb alle vertrouwen in het team. Anders was ik na de brand van Hockenheim niet met een gerust hart in de auto gestapt.”

Om zijn vertrouwen te onderstrepen, liet Verstappen na zijn derde plaats in Boedapest een paginagrote advertentie in het gezaghebbende Britse blad Autosport plaatsen met de tekst: „Aan Flavio en het complete Benetton-team. Veel dank. Van Jos.” De coureur uit Montfort weet uiteraard ook dat, mocht Schumacher het team daadwerkelijk verlaten, hij volgend jaar wellicht zelfs als eerste rijder aan de slag kan bij Benetton.

De druk om Benetton zwaar, te straffen komt voornamelijk uit de hoek van de concurrentie. Alleen Williams houdt zich opvallend op de vlakte, maar de overige teams hebben Benetton vrijwel allemaal de oorlog verklaard. „Benetton staat er gekleurd op,” is good-old Ken Tyrrell, eigenaar van de naar hen genoemde renstal, zeker. „Ze beginnen criminele trekjes te vertonen,” laat Minardi-baas Stanzani weten.

Oorlog

Zelfs Peter Sauber van het gelijknamige Zwitserse formule 1-team, normaliter altijd mild in zijn oordeel, heeft zijn bedenkingen: „Benettens sportchef Tom Walkinshaw heeft vroeger bij sportwagenraces al eens vals gespeeld. Voor hem staat autosport gelijk aan oorlog.”

Wat het oordeel van de FIA ook mag worden, grote verliezer is de complete formule 1. De geloofwaardigheid van de sport is danig aangetast. En dat in een jaar dat met de dood van Ayrton Senna en Roland Ratzenberger toch al niet echt vrolijk kan stemmen.

ROME – Ajax heeft de verdediging nog niet op orde. Dat heeft de oefencampagne tegen grote buitenlandse clubs wel uitgewezen. De Amsterdammers speelden Lazio Roma gedurende één helft volledig van de mat, maar incasseerden na de rust vier tegentreffers. De eindstand van het oefenduel, waarin verdedigers Reiziger en Blind met rood voortijdig het veld moesten verlaten, was 4-4. Ajax won nog wel de strafschoppenserie.

Drie tegentreffers tegen Club Brugge, drie tegen Anderlecht, vier tegen Lazio Roma. In verdedigend opzicht heeft Louis van

Gelijik tegen Lazio ondanks 3-0 voorsprong

Ajax komt na de thee op de koffie

Gaal kort voor het begin van de competitie (en met de naderende Europese kraker tegen AC Milan) nog een hoop recht te zetten. Zijn ploeg speelde gisteren een

goede eerste helft tegen Lazio. Davids scoorde al na 24 seconden. Kluivert bracht via treffers in de 28e en 32e minuut de stand op 3-0.

Direct na de rust ging het mis met de landskampioen. Signori, Venturini en Favalli trokken binnen twintig minuten de stand gelijk. Lazio, de club van oud-Ajacied Winter, kwam via Signori zelfs in het laatste kwartier op voorsprong. Toen speelde de ploeg van Van Gaal al met negen man.

Reiziger (tweemaal geel) en Blind kregen na discutabele overtredingen rood. Litmanen maakte drie minuten voor het einde nog gelijk. Overmars had daarvoor nog een bal van de Italianen van de lijn gehaald.

Hart voor Barcelona

• Romario heeft er kennelijk weer zin in bij Barcelona. De Verloren Zoon verscheen gisteren opgewekt en exact op tijd voor de eerste training na zijn terugkeer uit Brazilië. Angel Vilda, assistent van trainer Johan Cruyff, neemt de hartslag op.
Foto: AP

Afrikanen favoriet in Telematicaloop

Van onze correspondent MICHEL FRANSEN

HEERLEN – De zevende Telematicaloop zal zondag zo goed als zeker weer door de Afrikanen beheerst worden. Zij zijn normaliter een maatje te groot voor de toppers die massaal uit de Benelux, Duitsland, Hongarije, Polen en Tsjechië naar Heerlen komen. De Ethiopier Getanah Tessema verdedigt de titel die hij vorig jaar verrassend won. Zijn landgenoot Tekkeye Gebreselassie, een broer van de wereldrecordhouder op de 5000 meter, heeft op grond van zijn erelijst nog iets betere papieren, evenals de Keniaan

Sammy Maritim en de Tanzaniaan Alfredo Shahanga.

De Nederlanders Gerard Kappert, Marti ten Kate, Michel de Maat, Aart Stigter en John Vermeule hebben vorige week zondag de zware EK-marathon van Helsinki gelopen. Zij tekenden voor een klassering onder de beste twintig.

Carla Beurskens maakt een goede kans als eerste Limburger de eindstreep te passeren. De Caesaratleten Huub Kurvers, Wil Pepels en Wil Thimister zijn de andere gegadigden.

Carla Beurskens

Carla Beurskens verdedigt het parcoursrecord van de Telematicaloop, dat ze vorig jaar op 54.27 bracht. De 42-jarige Venlose sloeg net als Bert van Vlaanderen het EK over en mag fit genoeg worden geacht om opnieuw een gooi naar de zege te doen.

De concurrentie bij de vrouwen is echter sterker dan ooit: de Keniaanse Salina Chirchir en Joyce Chepchumba, de Hongaarse Zita Agoston de Duitse Claudia Metzner en Natalja Sorokivskaja uit Kazachstan hebben hun internationale sporen meer dan verdiend en bezitten een hogere basissnelheid dan Beurskens.

Krajicek in eerste ronde tegen Siemerink

NEW YORK – Een Nederlandse tennisster bereikt in elk geval de tweede ronde van de open Amerikaanse tenniskampioenschappen op Flushing Meadow. De loting koppelde Richard Krajicek aan Jan Siemerink. Jacco Eltingh treedt in de eerste ronde aan tegen de Rus Jevgeni Kafelnikov, die als veertiende geplaatst is. Paul Haarhuis ontmoet de Amerikaan Alex O'Brien.

Bij de vrouwen stuit Brenda Schultz in haar eerste optreden op Alexandra Fusai uit Italië. Miriam Oremans begint tegen de Franse Alexia Dechaume. De overige paringen zijn: Kristie Boogert – Ruxandra Dragomir (Roemenië), Manon Bollegraf – Barbara Rittner (Duitsland), Stephanie Rottier – Nathalie Tauziat (Frankrijk) en Nicole Muns – Jannette Husarova (Slowakije).

Breukink komt twaalf seconden te kort voor brons

Boardman beleeft gouden tijd

CATANIA – Vorige week, na het behalen van de wereldtitel achtereenvolgend in Palermo, stuurden The Rolling Stones hem per fax de gelukwensen. Vanavond gaat Chris Boardman met Bill Wyman, basgitarist en nestor van de onverwoestbare rockers, in Londen dineren. Op zijn zesentwintigste verjaardag. Het wordt ongetwijfeld een feestelijke maaltijd. In dubbel opzicht, want gisteren in Catania veroverde de Engelsman zijn tweede regenboogtrui, die van het WK tijdrijden.

Hij verwees de Italiaan Andrea Chiuratto en de Duitse amateur Jan Ullrich naar respectievelijk de tweede en derde plaats. Erik Breukink eindigde op de meest ondankbare plek, de vierde.

Band

Boardman heeft een speciale band met de Stones. Mick Jagger schreef het voorwoord in het boek 'The fastest man on two wheels', de snelste man op twee wielen, uit de pen van de Engelse reporter Phil Liggett. De tv-commentator was in zijn jonge jaren lid van een wielersclub in North Wirral, een buitenwijk van Liverpool voor minder bedeelden. Liggett en Keith Boardman, vader van de tweevoudige wereldkampioen, reden nog wedstrijden met de zanger van de bij het leven al legendarische rockgroep.

„De Stones zijn echt gek van me. Ze vergeten me nooit als ik weer een kunststukje heb uitgehaald. Het verbaast me niets als ik straks in mijn hotel weer een fax vind,” glunderde Boardman. „Als ze even de kans hebben, volgen de Stones mij op de voet.”

Tour

De voormalige houder van het werelduurrecord won dit jaar zeven tijdritten. En niet de eerste de beste. In Lille won hij onder meer de proloog van de Tour. Hij reed enkele dagen in het geel. De tijdrit van Bergerac naar Perigueux was een lichte teleurstelling voor hem. Hij finishte slechts als vijfde. De dag voordat het peloton te Pyreneeën voor de wielen kreeg, stapte Boardman af. Een beetje gerustreed.

Het nare gevoel is hij nu kwijt. „Mijn

VANDAAG

05.45-06.00 Dld 1: Sport Extra.
13.00-14.00 EURO: GP van België
18.30-19.30 EURO: GP van België
18.39-18.47 Ned 2: Sportjournaal.
21.00-22.00 EURO: GP van België
21.45-22.00 Dld 1: Sportschau-Telegramm.
21.45-22.00 NTI: 5. Sportnieuws.
22.15-22.30 Ned 3: Sportjournaal.
22.50-23.05 Dld 2: Die Sport Reportage.

VANDAAG

Quick '08 - Bunde 19.00 uur

DOOR HARRY MURÉ

HEERLEN – Twee mensen die hun hele leven hebben kromgelegd voor de biljartsport, zetten morgen kaarsrecht de keu in het wandrek. Lambert Vincken, zware persoonlijkheid in de Heerlense bourgeoisie, en Jan Melssen, de oerdegelijke Brunsumse ex-kastelein en in zijn topjaren vermaard kaderspeler, gaan van acquit voor hun slotpartij. Volgens Lambert Vincken 'een hard, onvermijdelijk moment'. Jan Melssen doet alsof het hem minder raakt, maar de glimmende ogen van de verstokte caramboleur verraden dat de laatste bal een heel moeilijke wordt. Wat ze achterlaten, is het op één na grootste biljarddistrict van Nederland.

Periode

'Na een succesvolle periode hebben L. Vincken en J. Melssen besloten hun taken over te dragen aan jongeren'. Simpele melding op flap twee van de receptiekaart. 'Als dank biedt het District Zuid-Limburg beide heren...' Volgen tijd, plaats van handeling en 'beleefd uitnodigend'. Ter linkerzijde de fotootjes. L. Vincken, 1957-1994 voorzitter, J. Melssen 1950-1994 bestuurslid/secretaris. Dat is het dan.

Biljarten, weinig bombarie, veel ballen. Lambert mikt een serie ijsblokjes in zijn glas, net zoals hij dat zevenendertig jaar geleden deed in café Schiffers, toen ze hem vroegen voorzitter te worden. Alsjeblieft, want het is niet allemaal ivoor wat er blinkt in de arena van nerveus gesneden raspardjes met wippende pomerans. Als die over de rooie gaan.

Kunststoten

De diplomaat met bolhoed en paraplu – zo kent 'de Sarool' hem – schopte het op de recht-hoekige matchtafel nooit verder dan drie gemiddeld, maar aan de ronde produceerde hij de meest wonderlijke kunststoten. Dertien nationale bondsvoorzitters versleten. „Ze hebben me vaker op de vingers getikt.” Grijnzend:

wensen zijn vervuld. Straks ga ik me volledig concentreren op de weg. Daar ligt mijn toekomst. Het winnen van de Ronde van Frankrijk beschouw ik als een grote uitdaging.”

Als Boardman zich vandaag in de hoofdstad van Engeland te goed doet aan een copieuze maaltijd, bereidt Erik Breukink zich in Agrigento voor op de wegwedstrijd zondag. De Nederlander stelde in het warme Catania, maar ondanks het feit dat hij een goede tijdrit reed, bleef hij met lege handen achter.

Ondankbaar

Slechts twaalf seconden scheidden hem van het brons. „De slechtste klassering. Ondankbaar,” treurde Breukink een beetje. „Het is net niets, althans voor de statistieken. Ik heb in het laatste gedeelte tijd verloren op Ullrich. Boardman en Chiuratto waren een maatje te groot voor me.”

Onderweg wisselde Breukink met Ullrich regelmatig van positie. Halverwege was het brons voor de Nederlander. Tien kilometer voor het einde had de wereldkampioen der amateurs van vorig jaar één tel voorsprong.

„Het laatste gedeelte heb ik gereden voor wat ik waard was. Pijn geleden, afgezien. Ik was ook nog in het na-deel ten opzichte van Ullrich omdat de renner voor hem twee minuten eerder was gestart. Tussen mij en mijn voorganger zaten drie minuten. En dat scheelt,” meende Breukink. „Hij had eerder een richtpunt. Het is geen excuus, want zoals ik al voorspeld had zou de hitte in de slotkilometers een belangrijke rol spelen.”

Berzin

Breukink was een van de zestien professionals op 56 deelnemers die aan het eerste WK tijdrijden deelnamen. Evgeni Berzin, winnaar van de Giro, bevestigde die prestatie geen moment. Hij finishte op ruim vier minuten van Boardman, net voor Servais Knaven (22e). „Ik was hier om te leren”, zei de Nederlander. „Na dertig kilometer ging bij mij het licht uit.”

Zwaar tegenvallend was het optreden van de schot Graeme Obree. Hij eindigde als dertigste op ruim vijf minuten. De actuele houder van het werelduurrecord kwam geen moment in zijn ritme.

● Chris Boardman, met afstand de snelste in de WK-tijdrit.

Foto: REUTERS

● Vier decennia caramboles en carambolages voor het District Zuid-Limburg. Voorzitter Lambert Vincken (links) en secretaris Jan Melssen.

Foto: FRANS RADE

„Maar ik kreeg altijd mijn zin.” Europees kampioenschap 47/2 in de Schouwburg, een week afgehuurd voor vierduizend gulden.

Tiny Wijnen, Henk Scholte, Jean Marty. Limburg zweefde op de wolken van de emotie. Lambert vulde de prijzenkast, mobiliseerde de middenstand. IJskasten, tv's, serviezen. Valuta's waren nog vies.

Een man met het effect van Ceulemans. Van zestien naar tachtig

verenigingen met dertienhonderd spelers, een reeks van 268 competitieteams. Et pour trois, en nog twee, en nog één. Het is Lamberts beste partij. Wordt geprolongerd, al wacht zijn opvolger een deksels lastige stoot, 'want de jeugd voelt zich niet meer zo aangesproken'. Komt goed uit dat John Soomers nu aan de beurt is. Docent Rom-bouts College, van de klas naar de klos. Voortaan mag hij uitleggen 'dat biljarten een sport is waar je je hele leven iets aan

hebt'. Karaktervormend, veel taaier dan snooker of pool. Lambert Vincken is – even goed slikken – vijftienzeventig. Niet weg te branden uit de zaal, maar dat waren Piet van de Pol en Herman Popeyus ook niet. Met de keu word je stokoud. Ballen meters uit elkaar, oplossing bedenken, als het moet via een omweg over de band. Een levenslange obsessie. Voorzitter Vincken was specialist in het verzamelen van-individuen binnen de kaderlijnen. „Onder vier,

zes of acht ogen de affaire uitpraten. Is het duidelijk, heren? En straks geen gezeur meer aan de bar.”

Eminente grijze heren met fluis-terstem en soms curieuze pique's. Jan Melssen is op de kop af even oud als het district. Geboorte- en oprichtingsdatum 8 januari 1927. Toevalstreffer, maar je kunt het geluk ook afdwingen. In 1979 werd hij opvolger van de 'legendarische Nic Odekerken, de Huub Adriaans van de Limburgse biljarterij.

Belangen

Jan Melssen timmerde nooit zo hard aan de weg. Hij is meer de geruisloze ordenaar. „Een voetbalcompetitie steek je gemakkelijker in elkaar. Kasteleins, zaalhouders, clubs, de belangen van jeugd en ouderen, je moet het precies op elkaar afstemmen.” Desnoods in de nabuurt, anders klikt het niet.

Jan met de pientere blik draaide als kopman van BC Brunssum zijn hand niet om voor een moyenne van vijftientwintig-rond in het 38/2. Dat was een kwart-eeuw geleden optimaal niveau. Een kalme crack, gevreesd door de elite. „Ik kon goed tegen verlies, als ik maar een mooie partij had afgeleverd.”

Liefde

Morgen de laatste bal. Afscheidsreceptie van 19.00 tot 20.30 uur in biljart- en snookercentrum Matchpoint, Apollolaan Heerlen. Lambert Vincken die zelf ambts-halve honderden kampioenshuldigheden heeft afgeroofd: „Ik heb het altijd met liefde voor de sport gedaan. Biljarters willen alleen maar een keu, drie ballen en een tafel. Wie het organiseert, interesseert hen niet. Dat is ook goed zo.”

Voor het rollen van de kogels heb je een voorzitter en secretaris met gratis zeeën van tijd. „Je moet natuurlijk niet getrouwd zijn met een vrouw die zegt: ben je vanavond alweer weg?” Met een knipoog naar zijn maat: „Best trek in een partijtje libre.” Op de rand van de tafel ligt een vers krijtte.

Maria Jongeling in spoor van Jeannie Longo

CATANIA – Negentien jaar is ze pas, maar ze fietst en ze praat als een ervaren rot. Maria Jongeling, vorig jaar tweevoudig 's werelds beste junior op de piste, dit jaar tweemaal vijfde op het senioren-WK. Haar vijfde plaats op de achtereenvolgende gisterochtend in Catania gevolgd door eenzelfde klassering bij het WK tijdrijden.

Ze finishte niet eens zo ver van het brons van routinier Jeannie Longo: op 18 seconden slechts. Wereldkampioene Karen Kur-

reck uit Californië en de winnares van het zilver, de Canadese Anne Samplonius, waren nog te ver buiten bereik van Jongeling.

De Rijswijkse heeft een lastig jaar achter de rug. Een zware val tijdens een trainingsrit achter de deryn eind mei deed haar twee dagen in coma belanden. Zeven weken bleef ze uit competitie; de twee rondjes op het weg-NK waren slechts bedoeld haar weer op de fiets te krijgen.

De vijfde plaats in de tijdrit biedt perspectief voor later. Ze richt zich op de Olympische Spelen van Atlanta, waar ze zowel op de baan als op de weg wil uitkomen. Sydney 2000 lijkt haar helemaal wat. „Dan ben ik nog pas vijftientwintig.”

Schalken meteen uitgeschakeld

NEW YORK – Sjeng Schalken is in de eerste ronde van de kwalificatie voor het heren enkelspel van het US Open in New York meteen uitgeschakeld. Hij verloor met 6-3, 6-4 van de Amerikaan Louis Gloria. Beter verging het Frauke Joosten in het 10.000 dollar-toernooi van Haifa. Met Mariëtte Bruens droeg ze door tot de halve finales van het damesdubbel. In de kwartfinale versloegen ze de Duitse zusjes Christina en Cora Hofman met 2-6, 6-3, 7-5.

Marc Merry staat in de kwartfinales van het Thor RW-toernooi in Den Haag. In de tweede ronde was de Echtenaar met 6-7, 6-2, 6-3 te sterk voor Ton Bulters.

Na Jeroen de Jong en Bob Wiertz haalde ook Theo Hoek de kwartfinales van het Klankstadtoernooi in Kerkrade. Zonder enige inspanning: tegenstander Rob van Oppen kon wegens een blessure niet aantreden.

Voor Coy Koopal is het nationaal veteranenkampioenschap in Bussum voorbij. De taie ex-voetbalinternational struikelde in de kwartfinales over Henk Kunst die het pleit beslechtte met 4-6, 6-4, 6-1.

Tennisclub op recordjacht

SITTARD – Manon Beltgens, Bjorn Beekmans, Ronald de Bruyn en Joost Dröge proberen in het kader van het 75-jarig bestaanfeest van de Sittardse tennisvereniging SLTC de naam van hun club in het Guinness Book of Records te krijgen. Daartoe wordt door de vier leden van SLTC een dubbelwedstrijd gespeeld die liefst 56 uur moet gaan duren, één uur langer dan het oude record. De poging start vandaag om 09.00 uur.

Sponsortoernooi bij RKBFC

MAASTRICHT – In het kader van het vijftigjarig bestaanfeest vindt bij voetbalvereniging RKBFC een sponsortoernooi plaats. Morgen treedt de gastheer aan tegen een selectie van MVV (14.30 uur), gevolgd door het duel tussen selecties van Fortuna Sittard en Volendam (17.30 uur). Zondag zijn vanaf 12.00 uur de finales.

Heksenberg tegen Lucky Ajax

HEERLEN – Het eerste elftal van RKVV Heksenberg, de club die dit jaar het zestigjarig bestaanfeest viert, neemt het morgen (14.30 uur) op tegen Lucky Ajax 1, bestaande uit spelers die in het verleden vele successen boekten met de Amsterdamse club.

MORGEN

Voetbal – Heerlen, sporthal Varenbeuk, 10.00 uur, zaalvoetbaltoernooi.

ZONDAG

Voetbal – Heerlen, sportcomplex SV Heerlen, 14.30 uur, SV Heerlen-SV Horpel (Carbooncup, wedstrijd tussen kampioenen van Heerlen en Kerkrade).

Badminton – Hoensbroek, sporthal De Deyl, 09.00 uur, jeugdeklubbekampioenschappen BC Victoria.

Volleybal – Schinveld, Burg. Adams Sportpark, 10.30 uur, internationaal volleybaltoernooi voor recreanten.

Ruitersport – Meterik, Meteriks Baan, 09.30 uur: Limburgse kampioenschappen van de Nederlandse Katholieke Bond van Landelijke Rijverenigingen.

(ADVERTENTIE)

KOOP NU UW SEIZOENSKAART

RODA JC BEGINT THUIS MET 3 TOPWEDSTRIJDEN: TWENTE – PSV – AJAX

ONOVERDEKT STAAN: f 75,-

Dit is ± f 4,50 per wedstrijd

• Jeugd 1/m-15 jaar f 45,- (wel even pasfoto meenemen)

OVERDEKT STAAN:

• f 130,-

Dit is ± f 7,- per wedstrijd

• Jeugd 1/m 15 jaar f 75,- (wel even pasfoto meenemen)

• vanaf f 200,-

Dit is ± f 12,- per wedstrijd

• 65+ers betalen f 170,-

Dit is ± f 10,- per wedstrijd (wel even pasfoto meenemen)

GRATIS:

Seizoenkaart-houders ontvangen gratis het clubblad en 6 maal per jaar het Roda Magazine.

EXTRA VERKOOP

Vandaag vrijdag 26/8

van 16.00 tot 20.00 uur

Morgen zaterdag 27/8

van 9.00 tot 12.00 uur

Sportpark Kaalheide - Kerkrade

tel. 045 - 411053